

ด่วนที่สุด

ที่ (รธน) ๓๗๗ /๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 4096
วันที่ 18 เม.ย. 2560
เวลา 13.39 น.

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ถนนอุทอง เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
(๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....
(๓) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
(๔) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....

โดยที่มาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ ให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว จำนวน ๒ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... เสร็จแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป พร้อมนี้ได้ส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าวมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๓) และ (๔)

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานประธานรัฐสภา

โทร. ๐๒ ๒๕๔ ๑๔๙๗

โทรสาร ๐๒ ๒๕๔ ๑๔๙๗

ปรับปรุงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกัน จัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ที่ต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการ โดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง รวมทั้งจะต้อง มีมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง กรณีจึงสมควรกำหนดวิธีการจัดตั้งพรรคการเมืองและการดำเนิน กิจการของพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“นายทะเบียนสมาชิก” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนายทะเบียนในพรรคการเมือง

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับพรรคการเมือง

“บริจาค” หมายความว่า การให้เงินหรือทรัพย์สินแก่พรรคการเมือง

นอกจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้หมายความรวมถึงการให้ประโยชน์อื่นใด
แก่พรรคการเมืองบรรดาที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วย

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า รวมถึง การให้ทรัพย์สิน การให้บริการ หรือการให้
ส่วนลดโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนที่ไม่เป็นไปตามปกติทางการค้า และการทำให้นี่
ที่พรรคการเมืองเป็นลูกหนี้ระงับสิ้นไปด้วย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
 “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง
 “นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๖
 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 “จังหวัด” หมายความว่า รวมถึง กรุงเทพมหานครด้วย
 “เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หรือเขตเลือกสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติ
 ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน
 และมีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ภายใต้การกำกับ
 และควบคุมของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสาร
 หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้
 เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ
 ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐาน
 ทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบ
 ด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
 กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่
 ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก
 เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการ
 หรือนายทะเบียนมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ
 ให้คณะกรรมการหรือนายทะเบียนกำหนดโดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี
 และถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 และให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งได้มีการกำหนด
 ขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการหรือนายทะเบียนต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน
 ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

หมวด ๑
การจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๙ บุคคลซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกัน และมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนอาจร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้ง พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๔) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘) ของรัฐธรรมนูญ
- (๔) อยู่ในระหว่างถูกสั่งห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๕) ไม่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นหรือผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมืองอื่นตามมาตรา ๑๑ หรือผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นตามมาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องมีทุนประเดิม ไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท โดยผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคนต้องร่วมกันจ่ายเงินเพื่อเป็นทุนประเดิม คนละไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินคนละสามแสนบาท

มาตรา ๑๐ ก่อนยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรค การเมืองตามมาตรา ๙ ต้องประชุมร่วมกันโดยมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน เพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง คำประกาศ อุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง และข้อบังคับ
- (๒) เลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง
- (๓) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการกำหนด ชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองตาม (๑) ต้องไม่มีลักษณะตาม มาตรา ๑๔ และต้องไม่ซ้ำ ฟ้อง หรือคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง ที่จดทะเบียนหรือที่ยื่นขอจดทะเบียนตามมาตรา ๙ อยู่ก่อนแล้ว หรือของพรรคการเมืองที่ถูกยุบ และยังไม่พ้นยี่สิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ หรือของพรรคการเมืองที่มีผู้แจ้งไว้แล้ว ตามมาตรา ๑๘ และต้องไม่ซ้ำ ฟ้อง หรือคล้ายคลึงกับพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์หรือพระนาม ของพระราชวงศ์ หรือที่มุ่งหมายให้หมายถึงพระมหากษัตริย์หรือพระราชวงศ์

การประชุมตามวรรคหนึ่งต้องมีบันทึกการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และมติ ของที่ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมากของผู้เข้าร่วมประชุม โดยผู้เข้าร่วมประชุมคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนนซึ่งต้องทำโดยเปิดเผย และการมอบหมายให้ลงคะแนนแทนกันจะกระทำมิได้

ในกรณีที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๗ ให้ถือว่า การประชุมตามวรรคหนึ่งเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่หนึ่งของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๑ ในการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือก เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐ (๒) เป็นผู้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยเอกสาร และหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการกำหนด และให้นายทะเบียนออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่น คำขอไว้เป็นหลักฐาน

คำขอจดทะเบียน การยื่นคำขอจดทะเบียน และการออกใบรับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ คำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและชื่อย่อของพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนและลายมือชื่อของหัวหน้าพรรคการเมือง เற்றுญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๓ เอกสารและหลักฐานที่ต้องยื่นไปพร้อมกับคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และลายมือชื่อของผู้ร่วมกันจัดตั้ง พรรคการเมืองทุกคน
- (๒) หลักฐานการชำระเงินทุนประเดิมของผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคน
- (๓) ข้อบังคับ
- (๔) บันทึกการประชุมตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม ซึ่งผู้ได้รับเลือกเป็นหัวหน้า พรรคการเมืองรับรองความถูกต้อง
- (๕) หนังสือรับแจ้งของนายทะเบียนในกรณีที่มีการแจ้งการเตรียมการจัดตั้ง พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๔ ข้อบังคับต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขและต้องไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ
- (๒) ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (๓) อาจก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างชนในชาติ
- (๔) ครอบงำหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๕ ข้อบังคับอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและชื่อย่อของพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง
- (๓) คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรค

การเมือง

- (๔) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองซึ่งต้องตั้งอยู่ในราชอาณาจักร
- (๕) โครงสร้างการบริหารพรรคการเมือง และตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคการเมือง
- (๖) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่ง

การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพรรคการเมือง เற்றுญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก กรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าและกรรมการสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

- (๗) การบริหารจัดการสาขาพรรคการเมือง หน้าที่และอำนาจของตัวแทนพรรค

การเมืองประจำจังหวัด

- (๘) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมใหญ่ของสาขาพรรคการเมือง
- (๙) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก การรับเข้าเป็นสมาชิก และการพ้นจาก

การเป็นสมาชิก

- (๑๐) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ความรับผิดชอบของสมาชิกต่อพรรคการเมือง

และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก

- (๑๑) มาตรฐานทางจริยธรรมของกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิก

- (๑๒) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ และการคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง

- (๑๓) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง

- (๑๔) วิธีการบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมือง

สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก

- (๑๕) รายได้ของพรรคการเมือง และอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง

ซึ่งต้องเรียกเก็บจากสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งร้อยบาท

- (๑๖) การเลิกพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมือง

ประจำจังหวัด

การพิจารณาเพื่อออกข้อบังคับตาม (๖) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕)

และ (๑๖) ต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมพิจารณาอย่างกว้างขวาง

การกำหนดข้อบังคับในลักษณะที่เป็นการให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกกระทำการ

อันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำ กิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกขาดความอิสระไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจะกระทำมิได้

พรรคการเมืองอาจกำหนดให้เรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองจากสมาชิก

แบบตลอดชีพตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองพันบาท

มาตรา ๑๖ หัวหน้าพรรคการเมือง เற்றுญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมืองต้องเป็นสมาชิกที่มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี และมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดในข้อบังคับแต่ต้องไม่เกินคราวละสี่ปี

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่คำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและเอกสาร และหลักฐานที่ยื่นพร้อมกับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและให้ประกาศการจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ในราชกิจจานุเบกษา

หากนายทะเบียนเห็นว่าคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง หรือเอกสาร หรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมกับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองในเรื่องใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนทราบพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อแก้ไขให้แล้วเสร็จ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่มีการแก้ไขหรือยังแก้ไขไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้นายทะเบียนรายงานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและมีมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนแจ้งมติของคณะกรรมการให้ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ได้ยื่นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ให้นายทะเบียนรายงานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและมีมติให้เพิกถอนข้อบังคับนั้นและให้แจ้งมติของคณะกรรมการให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ ในการนี้ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องดำเนินการแก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วหากไม่มีการแก้ไขหรือยังแก้ไขไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง

ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองหรือหัวหน้าพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการตามวรรคสองหรือวรรคสามต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๘ บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ จำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน จะยื่นคำขอแจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนไว้ก่อน แล้วดำเนินการรวบรวมผู้จัดตั้งพรรคการเมืองให้ได้ครบจำนวนตามมาตรา ๙ ก็ได้ แต่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้ง ถ้ามิได้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้คำขอนั้นเป็นอันสิ้นผล

คำขอแจ้ง การยื่นคำขอแจ้ง และการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ คำขอแจ้งนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วยชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง

ชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่แจ้งตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะตามมาตรา ๑๔ และต้องไม่ซ้ำ พ้อง หรือคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ และภาพ เครื่องหมายของพรรคการเมืองที่มีผู้แจ้งตามวรรคหนึ่งไว้แล้วหรือของพรรคการเมืองที่จดทะเบียน จัดตั้งไว้แล้วหรือที่ยื่นขอจดทะเบียนตามมาตรา ๙ อยู่ก่อนแล้ว

มาตรา ๑๙ หากนายทะเบียนเห็นว่าการแจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมือง ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘ ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งทราบพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน เวลาที่นายทะเบียนกำหนดหรือที่ขยายให้ เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน ให้คำขอนั้นเป็นอันสิ้นผล

หมวด ๒

การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๐ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง แล้วเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามหลักการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองต้องไม่ดำเนินกิจการอันมีลักษณะเป็นการแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน

มาตรา ๒๑ พรรคการเมืองต้องมีคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบาย และข้อบังคับของพรรคการเมือง มติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ ซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน และต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมและรับผิดชอบอย่างแท้จริง ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกสมาชิกหรือบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ ตำแหน่งอื่น หรือเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง เภรัณูฎิพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ

กรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดามติของ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย และข้อบังคับ รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ตนได้คัดค้านในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองโดยปรากฏหลักฐานการคัดค้านนั้น ในรายงานการประชุมหรือได้ทำหนังสือคัดค้านยื่นต่อประธานในที่ประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ การประชุมนั้นสิ้นสุดลง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับ บุคคลภายนอก เพื่อการนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้ เภรัณูฎิพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก หรือกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ทำการ แทนก็ได้

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ

เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองกระทำการในลักษณะที่อาจทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใดซึ่งสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากนายทะเบียนว่าสมาชิกกระทำการอันอาจมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีมติหรือสั่งการให้สมาชิกยุติการกระทำนั้นโดยพลัน และกำหนดมาตรการหรือวิธีการที่จำเป็น เพื่อมิให้สมาชิกผู้ใดกระทำการอันอาจมีลักษณะดังกล่าวอีก แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิตินั้น

ในกรณีที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนว่าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามวรรคสาม ให้นายทะเบียนเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ คำสั่งดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าวดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองจนกว่าจะพ้นเวลายี่สิบปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ห้ามมิให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองนั้น เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการตามสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และห้ามมิให้มีส่วนร่วมในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือตำแหน่งอื่นหรือการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๒๓ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างน้อยในแต่ละปีพรรคการเมืองต้องมีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(๑) เสริมสร้างให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างมีเหตุผลและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

(๒) ร่วมกับประชาชนในการหาแนวทางการพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนา ด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนประกอบกัน

(๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการดำเนินงานขององค์กรอิสระอย่างมีเหตุผล

(๔) สร้างเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความสามัคคีปรองดอง รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่าง และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

(๕) กิจกรรมอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง จัดทำแผนหรือโครงการที่จะดำเนินกิจกรรมตามพรรคหนึ่งในแต่ละปีส่งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนเมษายนของทุกปี และให้นายทะเบียนเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๒๔ สมาชิกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ (๑) (๓) และ (๕)

มาตรา ๒๕ ให้นายทะเบียนสมาชิกมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก และจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริงและต้องให้สมาชิกตรวจดูได้โดยสะดวก ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง รวมทั้งประกาศชื่อและนามสกุลของสมาชิกให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกให้นายทะเบียนทราบตามรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้นายทะเบียนมีหน้าที่ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของสมาชิกของทุกพรรคการเมือง

ในกรณีที่ปรากฏต่อนายทะเบียนว่าบุคคลใดเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหลายพรรคการเมือง ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องทราบและลบชื่อนั้นออกจากการเป็นสมาชิก แล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๒๗ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงตามที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก

(๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ เว้นแต่เป็นกรณีมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๖ (๑) ของรัฐธรรมนูญ และเป็นการบวชตามประเพณีนิยม แต่ในระหว่างมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะใช้สิทธิในฐานะสมาชิกมิได้

(๓) ไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นเวลาสองปีติดต่อกัน

การลาออกตาม (๑) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อนายทะเบียนสมาชิกหรือนายทะเบียน ในกรณีที่ยื่นต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียนสมาชิกทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่ยกข้อบังคับกำหนดให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพตามมติของพรรคการเมือง หากสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับต้องกำหนดให้มติของพรรคการเมืองดังกล่าวมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้พรรคการเมืองยินยอมหรือกระทำการใดอันทำให้บุคคลอื่น ซึ่งมีใช้สมาชิกกระทำการอันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำ กิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกของพรรคขาดความอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่สมาชิกพรรคการเมือง กระทำการใดอันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำ กิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกของพรรคการเมืองขาดความอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมเพื่อจูงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ทั้งนี้ เว้นแต่สิทธิหรือประโยชน์ซึ่งบุคคลจะพึงได้รับในฐานะที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด จากพรรคการเมืองหรือจากผู้ใดเพื่อสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่พรรคการเมืองใช้ชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมาย ของพรรคการเมืองหรือถ้อยคำในประการที่ว่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมืองหรือใช้ชื่อ ที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง”

มาตรา ๓๓ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน พรรคการเมือง ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้มีจำนวนสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคน และต้องเพิ่มจำนวนสมาชิก ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนภายในสี่ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน

(๒) จัดให้มีสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด ที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ละสาขาต้องมีสมาชิก ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสาขานั้นตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป

เมื่อจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในภาคใดแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือ แจ้งการจัดตั้งสาขาต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขานั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการ ทั่วไปด้วย

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ต้องมีรายการตามที่นายทะเบียนกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีแผนผังแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง และชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวประชาชน ของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าและกรรมการสาขาพรรคการเมือง ตามจำนวนที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

มาตรา ๓๔ กรรมการสาขาพรรคการเมืองต้องเป็นสมาชิกและมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการบริหารพรรคการเมือง

การได้มา การดำรงตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง วิธีการบริหาร และหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในข้อบังคับโดยอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ของสาขาพรรคการเมืองนั้นด้วย

มาตรา ๓๕ ในจังหวัดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองนั้น แต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนั้นคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำ จังหวัดเพื่อดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในจังหวัดนั้นและให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับ แก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ สาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด จะจัดตั้งขึ้นนอกราชอาณาจักรมิได้

มาตรา ๓๗ พรรคการเมืองต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๓๘ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค การเมือง

(๑) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมือง หรือนโยบายของพรรคการเมือง

(๒) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ

(๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง เทรียญฎิภพรรคการเมือง นายทะเบียน สมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

(๔) การเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง

(๕) ให้ความเห็นชอบรายงานการเงินและการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง
ที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่านมา

(๖) กิจการที่เสนอโดยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือหัวหน้าสาขา
พรรคการเมือง

(๗) กิจการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย
หรือข้อบังคับ

กิจการตาม (๑) (๒) และ (๓) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่
ของพรรคการเมืองแล้ว ให้พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลง
การจดทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง
และให้นายทะเบียนประกาศการแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๙ องค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ
ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
กรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งหมด ผู้แทนของสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของตัวแทน
พรรคการเมืองประจำจังหวัด และสมาชิกพรรคการเมือง ทั้งนี้ มีจำนวนรวมกันทั้งหมด
ไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน

มาตรา ๔๐ การลงมติในที่ประชุมใหญ่ให้กระทำโดยเปิดเผย แต่การลงมติ
เลือกบุคคลตามมาตรา ๓๘ (๓) และ (๔) ให้ลงคะแนนลับ

มาตรา ๔๑ สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่
ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่า
หนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบ
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของพรรคการเมืองหรือไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน แล้วแต่จำนวนใด
จะน้อยกว่า มีสิทธิเข้าชื่อกันยื่นคำร้องขอให้จัดการประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคการเมืองนั้นได้
ในกรณีเช่นนี้ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได
รับคำร้องขอ

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองไม่จัดการประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลา
ตามวรรคหนึ่ง ผู้เข้าชื่อกันร้องขอให้จัดการประชุมใหญ่วิสามัญอาจยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนเพื่อให้
มีการเรียกประชุมใหญ่วิสามัญได้

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนรายงานคณะกรรมการโดยเร็ว ในกรณี
ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่เรียกประชุมใหญ่วิสามัญโดยไม่มีเหตุอันสมควร
ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ผู้เข้าชื่อร้องขอ
ให้จัดการประชุมใหญ่วิสามัญคนหนึ่งมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่นั้นแทนหัวหน้าพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองตามวรรคสาม ดำรงตำแหน่ง หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่คณะกรรมการ มีคำสั่งตามวรรคสาม และให้นำความในมาตรา ๒๒ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคสามให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๒ ในกรณีสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งคนใด หรือสมาชิก จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน เห็นว่ามติของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ขัดต่อพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ให้มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยว่ามติใดของพรรคการเมืองขัดต่อพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนมติดังกล่าวได้

มาตรา ๔๓ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการดำเนินกิจการของ พรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองเพื่ออนุมัติภายใน เดือนเมษายนของทุกปี ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการตามที่คณะกรรมการกำหนด พรรคการเมืองใดที่จดทะเบียนยังไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งสำหรับปีนั้น

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานการดำเนินการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง ต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับ แต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิก รับบริจาคจากผู้ใดเพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคง ของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง กระทำการหรือส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้พรรคการเมือง สมาชิก หรือผู้ใด เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อให้ผู้นั้นหรือบุคคลอื่นได้รับแต่งตั้ง หรือสัญญาว่าจะให้ ได้รับแต่งตั้ง หรือเพราะเหตุที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือตำแหน่งใด ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือในหน่วยงานของรัฐ

ห้ามมิให้ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรค การเมือง สมาชิก หรือผู้ใด เพื่อจูงใจให้ตนหรือบุคคลอื่นได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือตำแหน่งใดในการบริหารราชการแผ่นดินหรือในหน่วยงานของรัฐ

หมวด ๓
การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๔๗ พรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้รับฟังความคิดเห็นจากสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๘ การพิจารณาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย

คณะกรรมการจะกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่อาจส่งผู้สมัครตามอัตราส่วนดังกล่าวได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง การกำหนดอัตราส่วนตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการหารือกับพรรคการเมืองด้วย

มาตรา ๔๙ ในการเลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในการพิจารณาและเสนอคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบ

คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วยบุคคลและจำนวนตามที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งเลือกกันเองจนครบจำนวน ทั้งนี้ วิธีการเลือกกันเองและจำนวนหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามข้อบังคับ แต่อย่างน้อยต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่างกันที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๓

ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งรับฟังความคิดเห็นของหัวหน้าสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และสมาชิกมาประกอบการพิจารณาในการสรรหาด้วย

ถ้าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ให้ความเห็นชอบบุคคลใดที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการสรรหาบุคคลแทนบุคคลนั้น หากคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งยืนยันเสนอชื่อบุคคลเดิม และคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกัน เมื่อที่ประชุมร่วมกันดังกล่าวมีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการไปตามมตินั้น การลงมติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ

การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พิจารณาจากสมาชิกผู้ซึ่งยื่นความจำนงด้วยตนเอง และผู้ซึ่งสมาชิกเสนอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับ

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งแทนการเลือกตั้งที่เป็นโมฆะ หรือการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่ไม่มิผู้ใดได้รับเลือกตั้ง หรือกรณีผู้สมัครตายก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามข้อบังคับ

มาตรา ๕๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหา ตามมาตรา ๔๙ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๕๑ การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่ใช้ในการประกาศโฆษณา ให้คำนึงถึงความเห็นของสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด นโยบายใด ที่ต้องใช้จ่ายเงิน การประกาศโฆษณานโยบายนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) วงเงินที่ต้องใช้ และที่มาของเงินที่จะใช้ในการดำเนินการ

(๒) ความคุ้มค่าและประโยชน์ในการดำเนินนโยบาย

(๓) ผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบาย

ในกรณีพรรคการเมืองไม่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งให้ ดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมวด ๔

การเงินและการบัญชีของพรรคการเมือง

มาตรา ๕๒ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่บริหารการเงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองตลอดจนจัดให้มีการทำ บัญชีตามมาตรา ๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ต้องจัดให้มี บัญชีรับและจ่ายเงินของสาขาพรรคการเมืองหรือที่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้รับหรือจ่าย แล้วแต่กรณี และจัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของ สาขาพรรคการเมืองหรือในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทน แล้วแต่กรณี ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๓ บัญชีของพรรคการเมืองประกอบด้วย

(๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย

(๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค

(๓) บัญชีแยกประเภท

(๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีตามวรรคหนึ่งต้องมีรายการและเอกสารประกอบการลงบัญชี และต้องจัดทำภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๔ พรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทิน
ที่ได้รับจดทะเบียนจัดตั้ง และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชี ให้จัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะ
ทางการเงิน และงบรายได้และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง

งบแสดงฐานะทางการเงินต้องแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของ
พรรคการเมือง ทั้งต้องแสดงที่มาของรายได้ตามมาตรา ๕๗ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ
ของพรรคการเมืองไว้โดยชัดเจน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และรายการอื่นตามที่
คณะกรรมการกำหนด

งบการเงินของพรรคการเมืองต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบ
และรับรองการสอบบัญชี

มาตรา ๕๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเสนองบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ตรวจสอบและรับรองแล้วต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองเพื่ออนุมัติภายในเดือนเมษายน
ของทุกปี

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วให้หัวหน้าพรรคการเมือง
รับรองความถูกต้องร่วมกับเหรียญพรรคการเมือง และส่งให้แก่นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่
วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติพร้อมทั้งบัญชีตามมาตรา ๕๓

เมื่อได้รับงบการเงินตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศให้ประชาชนทราบ
เป็นการทั่วไป

มาตรา ๕๖ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร

หมวด ๕

รายได้ของพรรคการเมือง

มาตรา ๕๗ พรรคการเมืองอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินทุนประเดิมตามมาตรา ๙ วรรคสอง
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามที่กำหนดในข้อบังคับ
- (๓) เงินที่ได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของพรรคการเมือง
- (๔) เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรค

การเมือง

(๕) เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการรับบริจาค

(๖) เงินอุดหนุนจากกองทุน

(๗) ดอกผลและรายได้ที่เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด

ของพรรคการเมือง

การได้มาซึ่งรายได้ตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องมีใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการได้มาซึ่งรายได้นั้นเป็นหนังสือ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

การจำหน่ายสินค้าหรือบริการตาม (๓) และการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมืองตาม (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

รายได้ของพรรคการเมืองจะนำไปใช้เพื่อการอื่นใด นอกจากการดำเนินงานของพรรคการเมืองมิได้

มาตรา ๕๘ การหารายได้จากการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมืองต้องกระทำโดยเปิดเผยและแสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็นการระดมทุนของพรรคการเมืองอย่างชัดเจน

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนและที่มาของเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาจากกิจกรรมดังกล่าว และให้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนทราบด้วย ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กิจกรรมดังกล่าวสิ้นสุดลง

ประกาศและหนังสือแจ้งตามวรรคสอง ให้ระบุชื่อบุคคลผู้สนับสนุนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าหนึ่งแสนบาทขึ้นไปด้วย

มาตรา ๕๙ ทุกเดือน ให้พรรคการเมืองประกาศรายชื่อผู้บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าตามที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าพันบาท ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปพร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของการบริจาค และให้แจ้งนายทะเบียนทราบตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดด้วย

การประเมินมูลค่าของสิ่งที่ได้รับบริจาคตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๐ บุคคลใดจะบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองมีมูลค่าเกินสิบล้านบาทต่อพรรคการเมืองต่อปีมิได้ และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นนิติบุคคล การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองไม่ว่าพรรคเดียวหรือหลายพรรคเกินปีละห้าล้านบาท ต้องแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมใหญ่คราวต่อไปหลังจากบริจาคแล้ว

พรรคการเมืองจะรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งมีมูลค่าเกินวรรคหนึ่งมิได้

มาตรา ๖๑ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือสมาชิกผู้ใดได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ต้องแจ้งให้พรรคการเมืองทราบภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับ และให้พรรคการเมืองออกใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเป็นหนังสือให้แก่ผู้บริจาคเป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

กิจกรรมของพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงการดำเนินงาน
ทางการเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด สมาชิก
หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย

มาตรา ๖๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๑ นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกา
ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกาศใช้บังคับแล้วจนกว่าจะพ้นระยะเวลาหกสิบวัน
นับแต่วันที่คณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่ารวมกันแล้วเกินหนึ่งหมื่นบาทต่อวัน โดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาค
ให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นหรือของพรรค
การเมืองหรือเพื่อใช้ในการเลือกตั้ง ต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับ
บริจาคตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ถ้าสิ่งของที่ได้รับบริจาคตามวรรคหนึ่งไม่อาจนำส่งพรรคการเมืองได้หรือเป็นของ
สละเสียได้ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นแจ้งให้พรรคการเมืองทราบเพื่อบันทึกมูลค่าของสิ่งนั้นไว้
เป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้น

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดมีเหตุสงสัยว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
ที่ตนได้รับเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองหรือเพื่อใช้ในการ
เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหรือเป็นสิ่งของตามวรรคสองหรือไม่ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัย
ซึ่งคณะกรรมการต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

มาตรา ๖๓ ผู้เสียภาษีเงินได้ซึ่งมีเงินติดบุคคลมีสิทธิแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ให้รัฐนำเงินที่ตนได้เสียภาษีไว้ไปอุดหนุนพรรคการเมืองที่ตนระบุ
พรรคใดพรรคหนึ่งปีละห้าร้อยบาทได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร
กำหนด

ให้กรมสรรพากรจัดทำรายชื่อพรรคการเมืองที่ได้รับการระบุดตามวรรคหนึ่ง
พร้อมจำนวนเงินที่แต่ละพรรคการเมืองจะได้รับการอุดหนุนจากการแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่ง
ทั้งหมดส่งให้นายทะเบียนและโอนเงินดังกล่าวให้กองทุนเพื่อโอนต่อให้พรรคการเมืองที่ได้รับอุดหนุน
ตามมาตรา นี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการและกรมสรรพากร
จะได้ตกลงกัน

มาตรา ๖๔ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็น
ค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายเพื่อการบริจาคตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้ตามจำนวนที่บริจาค
แต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท สำหรับบุคคลธรรมดา และไม่เกินห้าหมื่นบาท สำหรับนิติบุคคล

วิธีการขอหักค่าลดหย่อนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด
เพื่อประโยชน์ในการหักค่าลดหย่อน ให้ถือว่า การสนับสนุนเงิน ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดตามมาตรา ๕๘ เป็นเงินบริจาคตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น และให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชีให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เปิดบัญชีดังกล่าว

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้พรรคการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยรู้หรือควรจะรู้ว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีแหล่งที่มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้ข้าราชการการเมืองใช้สถานะหรือตำแหน่งหน้าที่เรียไรหรือชักชวนให้มีการบริจาคให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่รวมถึงการที่ข้าราชการการเมืองผู้นั้นเข้าร่วมกิจกรรมตามมาตรา ๕๗ โดยมีได้กระทำ หรือมีส่วนกระทำการอันเป็นการต้องห้ามนั้น

มาตรา ๖๘ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจาก

(๑) บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักรโดยมีบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้า ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้พิจารณาตามที่ปรากฏในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว หุ้นที่ไม่ปรากฏชื่อผู้ถือหรือถือโดยตัวแทนของบุคคลที่ไม่เปิดเผยชื่อ ให้ถือว่าเป็นหุ้นที่ถือโดยผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๔) คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือซึ่งมีผู้จัดการหรือกรรมการเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

(๕) บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่ได้รับบริจาคเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีสมาชิกรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวที่มีใช้เพื่อใช้ในกิจกรรมทางการเมือง

มาตรา ๖๙ บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๖๘ จะบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองมิได้

มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นใดของรัฐ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมือง หรือเข้าร่วมกิจกรรมตามมาตรา ๕๘

กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงกิจการที่รัฐเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้น อยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในบรรดาผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ หรือมีจำนวนถึงหนึ่งในสาม ของหุ้นส่วนหรือหุ้นทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับวัด หรือนิติบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศาสนา และองค์กรทางศาสนาไม่ว่าจะมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ด้วย โดยคณะกรรมการ จะกำหนดให้ใช้บังคับกับนิติบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือนิติบุคคล ที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไรมาแบ่งปันกันด้วยก็ได้

มาตรา ๗๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดมาตรการและวิธีการที่จำเป็นให้พรรคการเมืองปฏิบัติเพื่อให้ การรับบริจาคของพรรคการเมืองเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิดเผยและตรวจสอบได้ และให้มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของการบริจาคแก่พรรคการเมือง รวมทั้งให้มีอำนาจ ออกคำสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อให้พรรคการเมืองปฏิบัติให้เป็นไปโดยถูกต้อง ให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ

หมวด ๖

กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

มาตรา ๗๒ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานกองทุนหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมือง การให้การศึกษา แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบัน ทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน และสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อย่างแท้จริงและการดำเนินการอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนด

กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณที่โอนมาตามมาตรา ๑๓๗

(๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย

(๓) เงินที่ได้รับมาจากกรมสรรพากรตามมาตรา ๖๓

(๔) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๕) เงินและดอกเบี้ยที่เรียกคืนจากผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ อันเนื่องจากการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๖) เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่พรรคการเมืองได้มาโดยฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๗) เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๘๘ และมาตรา ๑๑๖

(๘) เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีผู้มอบให้ แต่กองทุนจะรับมอบเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลตามมาตรา ๖๘ มิได้

(๙) ดอกผลและรายได้ที่เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดของกองทุน เงินตาม (๓) ให้จัดสรรให้พรรคการเมืองที่ผู้เสียภาษีเงินได้แสดงเจตนาไว้ ตามที่อธิบดีกรมสรรพากรแจ้งให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา ๖๓

เงินของกองทุนให้ใช้ได้เฉพาะเพื่อการอันเป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗๓ ทรัพย์สินของกองทุนเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินไม่อยู่ในความรับผิดชอบ แห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้มิได้

มาตรา ๗๔ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมดูแลการดำเนินการ และการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง การบริหาร และควบคุมดูแลกองทุน ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน ประกอบด้วย ประธานกรรมการการเลือกตั้ง เป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการ มอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้นายทะเบียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่ง เบี้ยประชุม การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกองทุน ผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีองค์ประกอบไม่ครบตามวรรคสองไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการกองทุนปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย กรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๗๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการกำหนด วงเงินที่จะจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองสำหรับปีงบประมาณถัดไป ประกอบด้วย

(๑) เงินที่ได้รับจากกรมสรรพากรตามมาตรา ๖๓

(๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๗๒ (๒) ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบ แต่ไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบ

(๓) เงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๗๒ (๔) ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบ

(๔) เงินที่ได้รับจากการเรียกคืนตามมาตรา ๗๒ (๕) ที่ได้รับในปีงบประมาณ ก่อนหน้านั้นไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบ

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ตามมาตรา ๗๒ (๘) ถ้าผู้มอบให้ระบุวัตถุประสงค์ว่าให้แก่พรรคการเมืองหรือเพื่อการอื่นให้นำมาจัดสรรตามที่ผู้มอบให้ระบุวัตถุประสงค์ไว้ ถ้าผู้มอบให้มิได้ระบุวัตถุประสงค์ไว้ให้นำมาจัดสรรไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบ

(๖) ดอกผลของกองทุนตามมาตรา ๗๒ (๙) ไม่เกินร้อยละแปดสิบ

มาตรา ๗๖ เงินกองทุนดังต่อไปนี้ให้นำมาจัดสรรเพื่อใช้จ่ายเพื่อการบริหารกองทุนและการดำเนินกิจการของคณะกรรมการและสำนักงานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการอันเป็นวัตถุประสงค์ของกองทุน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเรียกเก็บ

(๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๗๒ (๒) ไม่เกินร้อยละสามสิบ

(๒) เงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๗๒ (๔) ไม่เกินร้อยละห้าสิบ

(๓) เงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒ (๖)

(๔) เงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒ (๗)

(๕) ดอกผลของกองทุนตามมาตรา ๗๒ (๙) ไม่เกินร้อยละยี่สิบ

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ที่ระบุให้แก่คณะกรรมการหรือสำนักงานหรือไม่เกินร้อยละสามสิบของเงินที่มีผู้มอบให้โดยมิได้ระบุวัตถุประสงค์

การใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่การนำไปใช้เพื่อการเดินทางไปต่างประเทศไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำมิได้ เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายของทุกปีให้นำส่งคืนเข้ากองทุน

มาตรา ๗๗ การจัดสรรเงินตามมาตรา ๗๕ ให้แก่พรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินจัดสรรตามมาตรา ๗๖ (๑) ให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามที่อยู่อาศัยที่ได้รับไว้

(๒) ร้อยละห้าสิบของวงเงินจัดสรรนอกจาก (๑) ให้จัดสรรให้ตามจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองได้รับ โดยแต่ละพรรคการเมืองให้ได้รับตามอัตราส่วนระหว่างจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ทุกพรรคการเมืองได้รับรวมกันในปีที่ผ่านมามีต่อจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองนั้น ๆ ได้รับมาในปีที่ผ่านมา แต่เงินที่จัดสรรให้ต้องไม่เกินเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองนั้นได้รับจากสมาชิกในปีที่ผ่านมา

(๓) ร้อยละห้าสิบของวงเงินจัดสรรนอกจาก (๑) ให้จัดสรรให้ตามคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับปีถัดจากปีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป โดยแต่ละพรรคการเมืองให้ได้รับตามอัตราส่วนระหว่างคะแนนเสียงที่ทุกพรรคการเมืองได้รับรวมกันต่อคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ สำหรับปีอื่นให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามสัดส่วนที่พรรคการเมืองทุกพรรคได้รับการจัดสรรตามมาตรา ๖๓ ตามอัตราส่วนเงินบริจาคทั้งหมดต่อเงินที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ

(๔) ในกรณีที่ต้องมีการจัดการเลือกตั้งใหม่อันเป็นผลจากการกระทำของสมาชิกของพรรคการเมืองใด เมื่อได้วงเงินที่จะต้องได้รับการจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นตาม (๑) และ (๒) แล้วให้หักจำนวนเงินที่คณะกรรมการยื่นฟ้องให้สมาชิกผู้นั้นชดใช้คืนออกจากเงินจัดสรรของพรรคการเมือง

และส่งคืนเข้ากองทุนก่อน ถ้าภายหลังมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดปรากฏว่าผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบหรือรับผิดชอบน้อยกว่าที่คณะกรรมการยื่นฟ้อง ให้คณะกรรมการกองทุนจ่ายเงินคืนให้แก่พรรคการเมืองนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าเงินที่จัดสรรให้มีไม่พอ ให้ดำเนินการหักจากเงินจัดสรรในปีต่อ ๆ ไปจนครบ ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิพรรคการเมืองที่จะไล่เบี้ยเอาจากสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบตามคำพิพากษา

ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งเตือนแล้วยังมิได้ปฏิบัติตาม คณะกรรมการอาจลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

เงินที่เหลือจากการจัดสรรให้ส่งคืนเข้ากองทุน

มาตรา ๓๘ เงินที่พรรคการเมืองได้รับการจัดสรรตามมาตรา ๓๗ ให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง การจัดทำกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา ๒๓ การพัฒนาพรรคการเมืองและสมาชิก ให้มีคุณภาพและคุณธรรมอันดีงาม การส่งเสริมความรู้ในทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชน และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการอื่นใดที่คณะกรรมการกำหนดและเมื่อใช้ไปเพื่อการใดแล้ว ให้จัดทำรายงานให้คณะกรรมการทราบทุกสามเดือนนับแต่วันที่ได้รับการจัดสรร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด แต่จะนำไปใช้จ่ายตามมาตรา ๘๒ ไม่ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน พรรคการเมืองจะส่งรายละเอียดการใช้จ่ายเงินให้นายทะเบียนทราบก่อนก็ได้ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าการใช้จ่ายเงินรายการใดไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้พรรคการเมืองทราบ

คณะกรรมการจะกำหนดให้พรรคการเมืองใช้เงินที่ได้รับจัดสรรตามวรรคหนึ่ง แต่ละด้านตามสัดส่วนที่กำหนดก็ได้

พรรคการเมืองจะใช้จ่ายเงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่งไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมืองหรือเพื่อจ้างบุคลากรของพรรคการเมืองหรือค่าใช้จ่ายอื่นทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการกำหนดมิได้

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๓๘ หรือไม่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแจ้งให้พรรคการเมืองแก้ไขการใช้จ่ายในเรื่องนั้นของปีถัดไป และในการนี้ อาจลดการจัดสรรเงินอุดหนุนตามมาตรา ๓๗ ในปีถัดไปด้วยก็ได้

ถ้านายทะเบียนตรวจสอบรายงานตามมาตรา ๓๘ แล้วปรากฏว่าเป็นการรายงานด้วยข้อความอันเป็นเท็จทั้งหมดหรือบางส่วน หรือไม่รายงานภายในเวลาที่กำหนดให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเรียกเงินคืนจากหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง และให้งดการจัดสรรเงินอุดหนุนในปีถัด ๆ ไป จนกว่าจะชำระคืนครบถ้วน

มาตรา ๘๐ ให้คณะกรรมการจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมือง ที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๓ หรือเพื่อแถลง ผลงานของพรรคการเมือง อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐจัดสรรเวลาออกอากาศ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๗

การใช้จ่ายของพรรคการเมือง

มาตรา ๘๑ เงินและทรัพย์สินของพรรคการเมืองต้องนำไปใช้จ่ายเพื่อดำเนิน กิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมือง และสมาชิก และค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง

พรรคการเมืองต้องเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมืองไม่ว่าในรูปแบบใด ให้สมาชิกและประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่พรรคการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือบุคคลใดให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม และไม่ว่าจะให้เป็นประจำหรือเป็นครั้งคราว ถ้าการให้หรือรับเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดนั้นไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้พรรคการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี แจ้งให้นายทะเบียนทราบถึง การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่นายทะเบียน กำหนด และให้ประกาศให้ประชาชนทราบทั่วไปด้วย

ห้ามมิให้สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดจากบุคคลใดโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย เว้นแต่เงินที่ได้มีการแจ้งไว้ตาม วรรคหนึ่ง

มาตรา ๘๓ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ที่จะต้อง ตรวจสอบและควบคุมมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อการอื่นใด นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒

หมวด ๘
การสิ้นสุดของพรรคการเมือง

มาตรา ๘๔ พรรคการเมืองสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๕
- (๒) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๖
- (๓) มีการคว่ำรวมพรรคการเมืองตามหมวด ๙ การคว่ำรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๘๕ พรรคการเมืองย่อมสิ้นสุดสภาพความเป็นพรรคการเมืองเมื่อ

(๑) ไม่แก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม หรือไม่สามารรถดำเนินการตามมาตรา ๓๒ (๑) หรือ (๒) ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ภายหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนพรรคการเมืองมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงตามที่กำหนดในมาตรา ๓๓ (๑) ติดต่อกันเกินเก้าสิบวัน

(๓) ภายหลังจากที่ดำเนินการครบตามมาตรา ๓๓ (๒) มีจำนวนสาขาพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงภาคหนึ่งสาขาเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี

(๔) ไม่มีการประชุมใหญ่พรรคการเมืองหรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมใดทางการเมืองเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปีโดยมิได้มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย

(๕) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปสองครั้งติดต่อกันหรือเป็นเวลาแปดปีติดต่อกัน สุดแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่ากัน

(๖) มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

(๗) พรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดสิ้นสุดสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีกรณีที่เป็นเหตุให้พรรคการเมืองสิ้นสุดสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ากรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ให้คณะกรรมการประกาศการสิ้นสุดสภาพของพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีเช่นนี้ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสุดสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศว่าสิ้นสุดสภาพตามวรรคสองไม่เห็นด้วยกับการประกาศของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสุดสภาพของพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๕ เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง

มาตรา ๘๖ เมื่อคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๖๘

(๔) มีเหตุอันจะต้องยุบพรรคตามที่มีกฎหมายกำหนด

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๘๗ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๘๖ ให้นายทะเบียนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘๖ คณะกรรมการจะยื่นคำร้องเอง หรือจะมอบหมายให้นายทะเบียนเป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินคดีแทนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะขอให้อัยการสูงสุดช่วยเหลือดำเนินการในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าจะเสร็จสิ้นก็ได้

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งให้พรรคการเมืองระงับการกระทำใดไว้เป็นการชั่วคราวตามคำร้องขอของคณะกรรมการ นายทะเบียน หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี ก็ได้

มาตรา ๘๘ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น

ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จัดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพหรือยุบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบแสดงฐานะทางการเงิน รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพหรือยุบ และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือนโดยแจ้งให้คณะกรรมการทราบ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง
ยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่จนกว่าการชำระบัญชีจะแล้วเสร็จ แต่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมือง
ในนามพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพหรือยุบมิได้

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง
หรือจำหน่ายทรัพย์สินของพรรคการเมืองเพื่อนำเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีได้ ในกรณีที่
พรรคการเมืองนั้นไม่มีเงินหรือทรัพย์สินเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี ให้คณะกรรมการ
สั่งจ่ายเงินจากกองทุนตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ทราบ

ในการชำระบัญชีเมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด
ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมือง
ไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชี
ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัดมาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีของ
พรรคการเมืองด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๙

การควบรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๙๐ ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการควบรวมพรรคการเมือง
ที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้

มาตรา ๙๑ การควบรวมพรรคการเมืองให้กระทำได้เฉพาะเป็นการรวมกัน
เพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่

มาตรา ๙๒ ในการควบรวมพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๑ ให้พรรคการเมือง
ที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้า
พรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคน ประชุมร่วมกัน
เพื่อดำเนินการร่างข้อบังคับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกัน
ระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกัน เพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐
และดำเนินขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมือง
ต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน
และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๙๓ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๗ แล้ว
ให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้พรรคการเมืองเดิมที่รวมเข้ากันเป็นอันสิ้นสุดลง โดยให้สมาชิกพรรค
การเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ

และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่นายทะเบียน
รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่ง
การสิ้นสุดและการควมรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๙๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาล
สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมีกำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอน
สิทธิดังกล่าวมีผลในทันทีที่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่ง
หรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๙๕ ผู้ใดแจ้งหรือกล่าวหาพรรคการเมืองหรือบุคคลใดว่ากระทำความผิด
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยรู้ว่าเป็น
เป็นความเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นพรรคการเมือง ต้องระวางโทษเป็นสองเท่า
ของโทษที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง และให้คณะกรรมการส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบ
พรรคการเมืองนั้นและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและคณะกรรมการ
บริหารพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๙๖ ผู้ใดไม่มาให้คำชี้แจงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแก่นายทะเบียน
ตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๗ ผู้ใดยื่นเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา ๑๓ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
มีกำหนดห้าปี

มาตรา ๙๘ หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทน
พรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใดรู้ว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๒๒ วรรคสอง หรือวรรคสี่ และไม่รายงานเป็นหนังสือให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง
ทราบ หรือหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๔
วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
ของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๙๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ วรรคหก มาตรา ๔๑ วรรคสี่ หรือมาตรา ๘๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ หัวหน้าพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก หรือเหรัญญิกผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือวรรคสี่ มาตรา ๓๘ วรรคสอง มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๘ วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๑ นายทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองจัดทำทะเบียนสมาชิกอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อให้ลงหรือขอลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท ถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดโดยสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปดำเนินกิจการเช่นเดียวกับ พรรคการเมือง หรือดำเนินการไม่ว่าด้วยวิธีใดให้เข้าใจว่าเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดรู้ว่าตนไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับการเป็นหัวหน้า พรรคการเมือง เหรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก กรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด แต่ยินยอมรับการแต่งตั้ง เพื่อดำรงตำแหน่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พรรคการเมืองใดแต่งตั้งบุคคลใดให้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งโดยรู้ว่าผู้นั้น ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับการดำรงตำแหน่งดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๗ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดบริจาคให้พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือสมาชิกเพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๑๐๙ ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๑๑๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ได้ออกหนังสือรับรองผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๕๐ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๒ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการมาตรา ๕๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๗๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือวรรคสาม มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๑๔ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ในกรณีนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคล ซึ่งสั่งการหรือรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นด้วย

มาตรา ๑๑๖ พรรคการเมืองได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดมีมูลค่าเกินที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีกำหนดห้าปี และให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ส่วนที่เกินมูลค่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๖๐ ตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๑๑๗ ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๙ สมาชิกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ หรือผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีนี้ที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๑๒๐ พรรคการเมืองใดไม่รายงานตามมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒๑ พรรคการเมืองใดจัดทำรายงานตามมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๑๒๒ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ วรรคสามหรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับห้าเท่าของจำนวนเงินที่จ่ายไปโดยไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นการกระทำความผิดซ้ำ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๑๒๓ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรัญญิกพรรคการเมืองผู้ใดนำหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่น หรือนำไปใช้เพื่อการอื่นใด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘๑

วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๔ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง หรือเปิดเผย ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมือง มีกำหนดห้าปี และในกรณีที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง และละเลยไม่ดำเนินการตามหน้าที่ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นมีกำหนดห้าปีด้วย

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดจ่ายเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่สมาชิกซึ่งดำรง ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของผู้นั้น

มาตรา ๑๒๖ สมาชิกพรรคการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด ผ่าฝืนมาตรา ๘๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวล กฎหมายอาญา

มาตรา ๑๒๗ กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองเป็นผู้กระทำความผิด ถ้าการกระทำความผิด ของพรรคการเมืองนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้น หรือในกรณีที่ บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ พรรคการเมืองนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๒๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีโทษ ปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีด้วย โดยความผิดนั้นไม่มีกรณีให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ มอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดดังกล่าวได้

เมื่อผู้ต้องหายินยอมให้เปรียบเทียบและชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายใน ระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๑๓๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าจำเลย อยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณา สืบพยาน และอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลยได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๓๑ ให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งหรือเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังคงดำรงอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตาม มาตรา ๑๓๒ โดยให้ถือว่าพรรคการเมืองดังกล่าวมีสมาชิกตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิก พรรคการเมืองที่สำนักงานจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑๓๒ พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๓๑ ต้องดำเนินการในเรื่อง และภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งการเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่างจากที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิก พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๓๑ ให้นายทะเบียนทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับยังมีสมาชิก ไม่ถึงห้าร้อยคน ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกให้ครบห้าร้อยคนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๓) จัดให้มีทุนประเดิมจำนวนหนึ่งล้านบาท และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่พรรคการเมือง มีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะกันเงินหรือทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการกันเงินภายในระยะเวลาดังกล่าว

(๔) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนชำระค่าบำรุงพรรค การเมืองสำหรับปีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบ พร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นระยะเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว สมาชิกที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว หากยังค้างค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีก่อน ๆ อยู่เป็นจำนวนเท่าไร ให้เป็นอันพับไป

(๕) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองให้ได้จำนวน ไม่น้อยกว่าห้าพันคนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ได้

จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีดังกล่าวแล้ว ให้สมาชิกภาพของสมาชิกที่มีได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง เป็นอันสิ้นสุดลง และให้นายทะเบียนสมาชิกแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ตามรายการและวิธีการ ที่นายทะเบียนกำหนด

(๖) จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์ ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมือง ที่แก้ไขใหม่ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การประชุมใหญ่ดังกล่าวนอกจากต้องดำเนินการตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขา และมีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนา อยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๆ ละไม่น้อยกว่าสามคนสำหรับจังหวัดที่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เข้าร่วมประชุมและมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและ กรรมการบริหารพรรคด้วย

(๗) จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มี การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ให้แจ้งเป็นหนังสือ ยืนยันให้นายทะเบียนทราบภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้ว ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เมื่อครบระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือครบระยะเวลาที่ได้รับการขยายแล้วพรรคการเมืองใดยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรค การเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งสาขาพรรคการเมือง ไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้งไม่ได้

การยื่นขอขยายระยะเวลาตามวรรคสองให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียน ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติ และให้นายทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาได้ แต่ในกรณี ที่จะไม่อนุญาตให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตรานี้ที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจ ของคณะกรรมการที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓๓ ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดยังดำเนินการตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) ไม่ครบถ้วน ห้ามมิให้จัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุน เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรคการเมืองนั้น

มาตรา ๑๓๔ ในวาระเริ่มแรก การจัดสรรเงินให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๗๗ (๓) ให้จัดสรรให้พรรคการเมืองภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๕ ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง สำหรับพรรคการเมืองที่จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่มีส่วนสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๙ ของพรรคการเมืองดังกล่าว ประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนสี่คน และตัวแทนสมาชิกจำนวนเจ็ดคนซึ่งอย่างน้อยต้องมีตัวแทนสมาชิกที่พรรคการเมืองมีในแต่ละภาคตามที่คณะกรรมการกำหนดและในกรณีที่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดแล้ว ตัวแทนสมาชิกดังกล่าวต้องเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ในกรณีที่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่ถึงเจ็ดคน ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดทั้งหมดเป็นตัวแทนสมาชิกด้วย

มาตรา ๑๓๖ ในการเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีแรกที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับตามมาตรา ๑๓๒ (๔) พรรคการเมืองจะเรียกเก็บต่ำกว่าอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๑๕ (๑๕) ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าสิบบาท

ในการเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคตามมาตรา ๑๓๒ (๔) พรรคการเมืองใดมิได้มีข้อบังคับกำหนดให้เรียกเก็บเงินค่าบำรุงพรรค หรือกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราต่ำกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าข้อบังคับของพรรคการเมืองนั้นกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓๗ ให้โอนบรรดากิจการ เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓๘ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าคณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๓๙ ให้อธิบดีกรมสรรพากรออกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง และกำหนดวิธีการหักค่าลดหย่อนตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๔๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินการทางปกครองหรือดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

การกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และศาลมีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่

มาตรา ๑๔๑ บรรดาผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น

ผู้ใดถูกต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ถือว่าผู้นั้นถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๑๔๒ ให้คณะกรรมการดำเนินการเพื่อให้มีระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ระยะเวลาดังกล่าว มิให้นับรวมระยะเวลาที่มีกรรมการการเลือกตั้งไม่ถึงห้าคนเข้าด้วย

ในระหว่างดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้บรรดาระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่ง ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือของนายทะเบียน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ตารางความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>หลักการ</p> <p>ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p> <p>เหตุผล</p> <p>โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมืองที่ต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง รวมทั้งจะต้องมีมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง กรณีจึงสมควรกำหนดวิธีการจัดตั้งพรรคการเมืองและการดำเนินการของพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p> <p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p> <p>สัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙</p> <p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>	<p>๑. เสนอเปลี่ยนชื่อเป็น “ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปฏิรูปพรรคการเมือง”</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง “นายทะเบียนสมาชิก” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนายทะเบียนในพรรคการเมือง “ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับพรรคการเมือง “บริจาคนัด” หมายความว่า การให้เงินหรือทรัพย์สินแก่พรรคการเมืองนอกจากราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง และให้หมายความรวมถึงการให้ประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองบรรดาที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วย</p> <p>“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่ารวมถึง การให้ใช้ทรัพย์สิน การให้บริการ หรือการให้ส่วนสัดโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนที่ไม่เป็นไปตามปกติทางการค้า และการทำให้พื้นที่พรรคการเมืองเป็นลูกหนี้ระงับสิ้นไปด้วย</p> <p>“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองตามกฎหมายตรา ๖</p> <p>“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p> <p>“จังหวัด” หมายความว่า กรุงเทพมหานครด้วย</p> <p>“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี</p>			
<p>มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๖ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนและมีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ภายใต้การกำกับและควบคุมของคณะกรรมการ</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นายทะเบียนมี</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
อำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้			
<p>มาตรา ๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถือว่ามีการประกาศหรือเผยแพร่ในระบอบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว</p> <p>ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการหรือนายทะเบียนมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้าไม่ได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการหรือนายทะเบียนกำหนดโดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งได้มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการ</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
หรือนายทะเบียนต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย			
หมวด ๑ การจัดตั้งพรรคการเมือง	สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	<p>๑. ให้จัดตั้งพรรคการเมืองได้ยกขึ้น สมาชิกพรรคต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน และให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายขึ้น</p> <p>๒. สามารถจัดตั้งพรรคการเมืองทาง Social Network ได้</p> <p>๓. การจัดตั้งพรรคการเมืองของประชาชนโดยตรงโดยมีรัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณเพื่อให้จัดตั้งพรรคได้ง่ายขึ้น</p>	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ ในหมวดนี้แล้ว
	สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	<p>๑. ไม่ควรให้มีพรรคการเมือง แต่ให้มีสภาพประชาชน หากประชาชนสนใจอยากลงสมัครรับเลือกตั้ง ก็สามารถเลือกตั้งได้โดยอิสระ ไม่ต้องสังกัดพรรค (มีการเลือกตั้งประชาชนมาจากแต่ละภาคส่วน) เพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีรายได้แต่มีความสามารถ เข้าร่วมการเมืองบ้าง เพื่อลดการผูกอำนาจทางการเมือง</p> <p>๒. ควรมีจำนวนพรรคการเมืองไม่มาก (ประมาณ ๕ พรรค) และรางวัลสัปดาห์ของพรรคมาก่อน และประกาศวิสัยทัศน์ นโยบายพรรคการเมือง เพื่อให้ประชาชนสมัครเป็นสมาชิกพรรคได้ ส่วนพรรคที่มีอยู่เดิมต้องการพูดคุยกันเรื่องวิสัยทัศน์และนโยบาย และประกาศให้ประชาชนทราบเช่นกัน</p> <p>๓. การจัดตั้งพรรคการเมืองควรทำโดยยกขึ้นเพื่อลดปัญหาการมีพรรคเยอะเกินไป/พรรคไม่เข้มแข็ง</p>	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ ในหมวดนี้แล้ว
	สัมมนาที่ลันนิงบาท สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันพุธที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙	<p>๑. ข้อกำหนดในการจัดตั้งพรรคการเมืองควรมีความยืดหยุ่นมากกว่านี้</p> <p>๒. หลักการที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... จะส่งผลดังนี้</p> <p>๑) เป็นการจำกัดพรรคการเมืองขนาดเล็ก เนื่องจากปฏิบัติได้ยาก จำกัดสิทธิประชาชนผู้ยากไร้</p> <p>๒) ทำให้การจัดตั้งพรรคการเมืองยาก และการยุบพรรคการเมืองทำได้ง่าย</p> <p>๓. ร่างกฎหมายนี้จะกลายเป็นผลักดันให้สมาชิกออกจากพรรคการเมืองขนาดเล็ก ย้ายไปเข้าร่วมพรรคการเมืองขนาดใหญ่</p>	<p>๑. ข้อกำหนดในการจัดตั้งพรรคการเมืองมีความยืดหยุ่นแล้ว เพราะการยังไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขได้ ให้สามารถขอแจ้งก่อนได้แล้วดำเนินการให้ครบถ้วนภายใน ๑๕๐ วัน เพื่อมาจดทะเบียนต่อไป ซึ่งทำให้การจัดตั้งพรรคการเมืองมีได้ง่ายเกินไป เหมือนที่ผ่านมาก็มีได้ยากเกินไปจนไม่เป็นการสนับสนุนเสรีภาพในการรวมตัวเป็น</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	เครือข่ายประชาชน ปกป้องประเทศ	การจัดตั้งพรรคต้องไม่ยุ่งยากเกินไป ไม่ใช่เงินมาก	<p>พรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>๒. สำหรับเงื่อนไขการจัดตั้งพรรคการเมือง ก็มิได้จำกัดสิทธิของประชาชน เพราะการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองย่อมจะต้องใช้ทุน ซึ่งหลักการพื้นฐาน ผู้ริเริ่มให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองจึงสมควรมีการระดมทุนเพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในภายหน้าได้</p> <p>๓. การยุบพรรคการเมืองเป็นไปโดยสาเหตุปกติ เช่นมีการดำเนินกิจกรรมของพรรคและวัตถุประสงค์ของพรรคการเมืองขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เป็นต้น</p>
<p>มาตรา ๙ บุคคลซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกัน และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนอาจร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้</p> <p>(๑) มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด ในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี</p> <p>(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี</p> <p>(๓) ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๔) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘) ของรัฐธรรมนูญ</p>	<p>สัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. การกำหนดให้บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์สามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้นั้น ควรเปลี่ยนเป็นให้บุคคลที่มีอายุสิบแปดขึ้นไปแทน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p> <p>๒. การที่กำหนดให้พรรคการเมืองจัดตั้งได้ยากขึ้นนั้นพรรคการเมืองขนาดเล็กไม่เห็นด้วย</p>	<p>ความมุ่งหมายของคณะกรรมการในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) ว่าต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีนั้น เนื่องจากบุคคลที่มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์เป็นบุคคลที่บรรลุภาวะตามกฎหมาย สามารถทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองประกบกับการเป็นผู้ร่วมจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ต้องผูกพันตนต่อการดำเนินกิจกรรมการของพรรคการเมืองที่ตนเป็นผู้ร่วมจัดตั้ง และต้องรับโทษหากปรากฏข้อเท็จจริงในระหว่างจัดตั้งพรรคการเมืองว่ามีกรกระทำที่เป็นความผิดต่อ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๔) อยู่ในระหว่างถูกสั่งห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(๕) ไม่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นหรือผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นตามมาตรา ๑๑ หรือผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นตามมาตรา ๑๘</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องมีทุนประเดิมไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท โดยผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคนต้องร่วมกันจ่ายเงินเพื่อเป็นทุนประเดิมคนละไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาท แต่ไม่เกินคนละสามแสนบาท</p>	<p>สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ควรมีพรรคสองแบบ ๑. พรรคการเมือง (จังหวัดละ ๑ คน) ๒. พรรคจากกลุ่มอาชีพ (เลือกกันเอง)</p> <p>๒. การจัดตั้งควรเกิดขึ้นจากคนหลายภาคส่วนเป็นลักษณะหุ้นส่วนในการบริหารพรรค โครงสร้างคล้าย ๆ บริษัทต้องมีสาขาครอบคลุมทั่วประเทศ โดยควรมีสาขาแต่ละจังหวัด</p> <p>๓. เพิ่มกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน และรัฐให้การอุดหนุนการจัดตั้งพรรค</p> <p>๔. ควรเตรียมผู้สมัครและเงินค่าสมัครก่อนการจัดตั้งพรรคการเมือง</p> <p>๕. ระเบียบขั้นตอนในการจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ควรยกแก่การจัดตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง</p> <p>๖. การจัดตั้งพรรคการเมืองควรนำระบบสมัครสมาชิกเป็นตัวอย่าง เช่น องค์การที่รวมตัวกันเพื่อเตรียมตัวเพื่อเป็นพรรคการเมือง</p> <p>๗. ควรมีพรรคพิเศษ คือพรรคกลุ่มนักศึกษาในสัดส่วนหนึ่ง อยากรให้เข้าไปแสดงความความคิดเห็นได้</p> <p>๘. ข้อกำหนดในการจัดตั้งว่า ต้องมาจากกลุ่มหลากหลายอาชีพ โดยให้กลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มเลือกผู้แทนแล้วจะเกิดการแลกเปลี่ยนแต่ละกลุ่มอาชีพช่วยกันคิดและการแก้ปัญหาประเทศ</p>	<p>กฎหมาย คณะกรรมการจึงกำหนดให้บุคคลที่เป็นผู้ร่วมดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี ส่วนการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น บุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีสามารถเป็นสมาชิกได้ เนื่องจากไม่มีผลผูกพันที่ต้องกระทำการนิติกรรมหรือร่วมรับผิดชอบใด ๆ กับพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก</p> <p>๑. มาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมตัวจัดตั้งพรรคการเมือง การที่แต่ละพรรคการเมืองจะกำหนดว่าพรรคการเมืองของตนเป็นพรรคแบบใด ก็สามารถทำได้ แต่ในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขพื้นฐานที่กำหนด</p> <p>๒. เมื่อมีการจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองที่ถูกต้องแล้ว รัฐจะให้การสนับสนุน ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	<p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๙. กำหนดสาขาอาชีพที่แตกต่างกัน ในจำนวนอย่างน้อยละ สิบห้า คนใน การจัดตั้ง</p> <p>๑. สัดส่วนตามจังหวัดมาจากทุกสาขาอาชีพ</p> <p>๒. ความหลากหลายของทุกวัย เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่ม ผู้ด้อยโอกาส</p> <p>๑. กำหนดให้ทำสมาชิกพรรคการเมืองมีทุกจังหวัด ๑๐๐ คน ก่อนที่จะมี การจัดตั้งพรรคการเมืองและมีสาขาพรรคการเมืองทุกจังหวัด</p> <p>๒. กำหนดให้มีจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองมากกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ก่อน จัดตั้งพรรคการเมือง</p> <p>๓. พรรคการเมืองควรจัดตั้งโดยอิสระ</p> <p>๔. ผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง จำนวน ๑๕ คน ต้องมีความหลากหลาย สาขาอาชีพ ไม่เป็นเครือญาติกัน และมีสมาชิกพรรคการเมือง ๕๐๐ คน (ภาคละ ๑๐๐คน)</p> <p>๕. การจัดตั้งพรรคการเมืองต้องมาจากผู้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง</p>	<p>เป็นเรื่องของแต่ละพรรคการเมืองที่จะไป กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมืองของตนได้ เพื่อให้รับกับนโยบายของพรรคการเมืองนั้น</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>กรณีข้อ ๔ ความมุ่งหมายในการกำหนด จำนวนผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่ กำหนดในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๙ ว่า จะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนนั้น เนื่องจากการจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้อง ประกอบด้วยบุคคลที่มีอุดมการณ์ทาง การเมืองเดียวกันมาเป็นผู้ผลักดันอุดมการณ์ ทางการเมืองร่วมกันในจำนวนที่มาก พอสมควรที่จะดำเนินการทางการเมือง ดังนั้น ความเห็นที่มีผู้เสนอแนะว่าควร กำหนดให้ผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองจำนวน สิบห้าคนนั้น จึงเป็นจำนวนที่ไม่เหมาะสม และไม่สามารถผลักดันอุดมการณ์ทาง การเมืองให้ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ ของสังคมได้</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	สัมมนาที่สันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙	<p>๑. ขอให้กำหนดอายุผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี จากที่กำหนดไว้มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี เพื่อให้เยาวชน คนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง</p> <p>๒. ขอให้ปรับปรุงอัตราการจ่ายเงินทุนประเดิม โดยควรปรับลดจำนวนเงินทุนประเดิมของพรรคการเมืองจากคนละไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ บาท เป็นจำนวนเงินไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ บาท และไม่ให้เป็น ๒๐๐,๐๐๐ บาท จากเดิมที่กำหนดให้ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ริเริ่มก่อตั้งพรรคมีลักษณะเหมือนเป็นการส่งเสริมนายทุนเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง</p> <p>๓. การกำหนดเรื่องเงินทุนประเดิมพรรคและการเก็บเงินค่าสมาชิกชดเชยกับรัฐธรรมนูญหมวด ๓ สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยหรือไม่</p>	<p>๑. การจัดตั้งพรรคการเมืองมีความสำคัญที่ต้องมีการผู้มีความสามารถในการดำเนินการและสามารถระดมทุนที่เกี่ยวกับได้ จึงต้องกำหนดอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี</p> <p>๒. การจ่ายเงินทุนประเดิมมีการปรับอัตราในการจัดเก็บเพื่อรวบรวมแล้ว และการกำหนดเรื่องเงินทุนประเดิมนั้น เป็นการกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการ ไม่เป็นการขัดต่อหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
	นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการ เลือกตั้ง	การรวบรวมทุนประเดิมของพรรคการเมืองควรกำหนดให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้รวบรวมทุนประเดิมของพรรคการเมือง และออกหลักฐานการชำระเงินทุนประเดิมให้ผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคน และควรมีบทบัญญัติห้ามมิให้บุคคลชำระเงินทุนประเดิมแทนผู้ร่วมจัดตั้งพรรคการเมือง หากฝ่าฝืนให้มีบทกำหนดโทษทั้งสองฝ่าย	
	นายสรอรรถ กิตินประทุม นายกสมาคมแห่ง สถาบันพัฒนา การเมืองการเลือกตั้ง	<p>๑. การเริ่มต้นก่อตั้งพรรคไม่ควรกำหนดให้ใช้จำนวนคนที่มากและการเรียกระดมทุนจากผู้ริเริ่มก่อตั้งเป็นรายคนซึ่งอาจเป็นบ่อเกิดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในพรรคได้</p> <p>๒. ไม่ควรกำหนดจำนวนสมาชิกมากเกินไปในการจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคเพราะจะเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง</p>	<p>๑. การกำหนดให้การก่อตั้งพรรคการเมืองต้องมีผู้ก่อตั้งจำนวน ๕๐๐ คน เพื่อให้เห็นถึงจำนวนผู้มีความคิดและนโยบายทางการเมืองจำนวนที่สมควรจะจัดตั้งและดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดต่อไปได้ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในแต่ละพื้นที่</p> <p>๒. การระดมทุน กำหนดให้ต้องเรียกเก็บจากผู้ก่อตั้งทุกคน ในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน เพื่อให้ได้ตามจำนวนที่กำหนด</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	นายเพ็ญศรี นิตะวัน	<p>เห็นด้วยกับการให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมในการจ่ายค่าบำรุงพรรคประจำปี จึงเสนอขอให้พิจารณาแก้ไขการกำหนดเงินจากผู้รวมก่อตั้งพรรคทำร้อยละทุกคน แก้ไขไม่ต้องกำหนดให้ทุกคนต้องจ่าย ให้แล้วแต่ความสมัครใจของประชาชนผู้ริเริ่มก่อตั้งพรรค หรือหากจะกำหนดขั้นต่ำเป็นคนละไม่น้อยกว่าเงินค่าบำรุงพรรคประจำปีของสมาชิกพรรค แต่รวมทุนประเดิมต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท (ใกล้เคียงทุนประเดิมก่อตั้งมูลนิธิ ไม่น้อยกว่าสองแสนบาทถึงวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบ และให้ถือว่าเงินทุนประเดิมเป็นเงินค่าบำรุงพรรคล่วงหน้า</p> <p>โดยให้แก้ไขมาตรา ๙ วรรคสอง ดังนี้</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของพรรคการเมือง ผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองต้องร่วมกันจ่ายเงินเพื่อเป็นทุนประเดิมของพรรคตามข้อบังคับ แต่ทั้งนี้รวมทุนเงินค่าบำรุงพรรคประจำปีของสมาชิกพรรคตามข้อบังคับ แต่ทั้งนี้รวมทุนประเดิมของพรรคการเมืองต้องมีจำนวนเงินไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท และให้นำทุนประเดิมของพรรคการเมืองที่ผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองได้จ่ายมาเป็นเงินจ่ายล่วงหน้าค่าบำรุงพรรคการเมืองของสมาชิกพรรคตามที่กำหนดไว้ตามข้อบังคับ</p>	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
<p>มาตรา ๑๐ ก่อนยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๙ ต้องประชุมร่วมกันโดยมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคนเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) กำหนดชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมือง นโยบายของพรรคการเมือง และข้อบังคับ</p> <p>(๒) เลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เจริญชีพพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิกและกรรมการบริหารอื่น</p>	<p>สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. การร่วมกลุ่มของประชาชนในการจัดตั้งต้องมีแผนการจัดตั้งพรรคการเมือง ก่อนการจัดตั้งและเสนอ กกต.</p>	<p>ผู้ก่อตั้งต้องประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดชื่อชื่อย่อ ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง เป็นต้น ให้เรียบร้อยก่อน เพื่อนำไปยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองอยู่แล้ว</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ของพรรคการเมือง</p> <p>(๓) ดำเนินการอื่นอันจำเป็นต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการกำหนด ชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองตาม (๑) ต้องไม่มีลักษณะตามมาตรา ๑๔ และต้องไม่ซ้ำซ้อน หรือคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่จดทะเบียนหรือที่ยื่นขอจดทะเบียนตามมาตรา ๙ อยู่ก่อนแล้ว หรือของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและยังไม่พ้นยี่สิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ หรือของพรรคการเมืองที่มีผู้แจ้งไว้แล้วตามมาตรา ๑๔ และต้องไม่ซ้ำซ้อน หรือคล้ายคลึงกับพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์หรือพระนามของพระราชวงศ์ หรือที่มุ่งหมายให้หมายถึงพระมหากษัตริย์หรือพระราชวงศ์</p> <p>การประชุมตามวรรคหนึ่งต้องมีบันทึกการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร และมีชื่อของผู้ประชุมให้เป็นไปตามเสียงข้างมากของผู้เข้าร่วมประชุม โดยผู้เข้าร่วมประชุมคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนซึ่งต้องทำโดยเปิดเผย และการมอบหมายให้ลงคะแนนแทนกันจะกระทำมิได้</p> <p>ในกรณีที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๗ ให้ถือว่าการประชุมตามวรรคหนึ่งเป็นการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่หนึ่งของพรรคการเมือง</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๑๑ ในการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐ (๒) เป็นผู้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการ</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
กำหนด และให้นำทะเบียนออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำ ขอไว้เป็นหลักฐาน คำขอจดทะเบียน การยื่นคำขอจดทะเบียน และการ ออกใบรับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด	นายเบญจรงค์ บุญ ผ่อง	๑. การจดทะเบียนพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียน กำหนด มีรายการดังต่อไปนี้ - ชื่อพรรค - ภาพเครื่องหมาย - ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง - ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้จัดตั้งพรรค - ชื่ออาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรค - ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ ลายมือชื่อของสมาชิกพรรคในแต่ละภูมิภาค	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๑๒ ค่าของทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้ (๑) ชื่อและชื่อย่อของพรรคการเมือง (๒) ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง (๔) ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนและลายมือชื่อ ของหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อบันทึกพรรคการเมือง นาย ทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรค การเมือง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๓ เอกสารและหลักฐานที่ต้องยื่นไปพร้อม กับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และลายมือชื่อ ของผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคน (๒) หลักฐานการชำระเงินทุนประเดิมของผู้ร่วมกัน จัดตั้งพรรคการเมืองทุกคน (๓) ข้อบังคับ (๔) บันทึกการประชุมตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม ซึ่งผู้ ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองรับรองความถูกต้อง			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๕) หนึ่งสี่รับแจ้งของนายทะเบียนในกรณีที่มีการแจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๔ ข้อบังคับต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและต้องไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ</p> <p>(๒) ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน</p> <p>(๓) อาจก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างชนในชาติ</p> <p>(๔) ครอบงำหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของสมาชิก</p> <p>สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ</p>	<p>นายเบญจรงค์ บุญผ่อง</p>	<p>พรรคการเมืองต้องมีนโยบายที่สามารถปกป้องถึงที่มา การระบุให้ประชาชนสมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ปรับปรุงและข้อบังคับพรรคการเมืองซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติ หรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อสังคม</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
<p>มาตรา ๑๕ ข้อบังคับอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ชื่อและชื่อย่อของพรรคการเมือง</p> <p>(๒) ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง</p> <p>(๓) คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมือง</p> <p>(๔) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองซึ่งตั้งอยู่ในราชอาณาจักร</p> <p>(๕) โครงสร้างการบริหารพรรคการเมือง และตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคการเมือง</p> <p>(๖) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ปฏิบัติพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก</p>	<p>สัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. การเสียค่าบำรุงพรรคการเมืองไม่ควรถูกกำหนดอัตราขั้นต่ำไว้ให้ชำระในอัตราปีละ ๒๐๐ บาท</p> <p>๒. ไม่เห็นด้วยในการให้สมาชิกพรรคต้องจ่ายเงินบำรุงในการเข้าเป็นสมาชิกพรรค</p> <p>๓. ให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชนโดยแท้จริง โดยอยู่กับความเป็นสมาชิกพรรคของประชาชน</p>	<p>กรณีข้อ ๑ และข้อ ๒ การกำหนดให้สมาชิกเสียค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นหลักการสำคัญ เพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วมกับพรรคการเมืองและรู้สึกเป็นเจ้าของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก และได้ปรับปรุงอัตราขั้นต่ำที่พรรคการเมืองจะกำหนดไว้แล้ว กรณีข้อ ๓ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
<p>(๖) โครงสร้างการบริหารพรรคการเมือง และตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคการเมือง</p> <p>(๖) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้ดำรงตำแหน่ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ปฏิบัติพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก</p>	<p>สัมมนาที่ชลบุรี วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. การจัดตั้งโดยพิจารณาคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถเป็นหลัก ไม่ใช่เรื่องผลประโยชน์จากนายทุน หรือกรณีในกลุ่มอาชีพผู้นำที่มีความรู้ความสามารถจริง</p> <p>๒. สมาชิกพรรคการเมืองสามารถเลือกบุคคลที่เหมาะสมเป็นกรรมการบริหารพรรคได้</p> <p>๓. ค่าสมาชิกพรรค ควรเสียค่าเข้าเป็นสมาชิก และมีระยะเวลาการเป็น</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>กรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าและกรรมการสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด</p> <p>(๑๗) การบริหารจัดการสาขาพรรคการเมือง หน้าที่และอำนาจของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด</p> <p>(๑๘) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมใหญ่ของสาขาพรรคการเมือง</p> <p>(๑๙) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก การเข้าเป็นสมาชิก และการพ้นจากการเป็นสมาชิก</p> <p>(๒๐) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ความรับผิดชอบของสมาชิกต่อพรรคการเมือง และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก</p> <p>(๒๑) มาตรฐานทางจริยธรรมของกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิก</p> <p>(๒๒) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ และการคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวอย่างกว้างขวาง</p> <p>(๒๓) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง</p> <p>(๒๔) วิธีการบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองสาขาพรรคการเมือง และ</p>	<p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>สมาชิก และเสียค่าธรรมเนียมในการต่ออายุสมาชิก เช่น ๑๐๐ บาทต่อปี</p> <p>๔. ควรจะเป็นความสมัครใจในการอุทธรณ์จากสมาชิก</p> <p>๕. ให้มีการกำหนดสัดส่วน สมาชิกที่ต้องการอบรมในหลักสูตรพัฒนาสมาชิกมาแล้ว</p> <p>๖. ให้เป็นสมาชิกา ได้วาระสี่ปี เป็นได้ไม่เกินสองวาระ</p> <p>๗. การกำหนดสถานที่ของพรรคการเมือง ควรเป็นศูนย์รวมของพรรคการเมือง</p> <p>๑. ควรจะมีระบบคัดเลือกสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นธรรม ระบุสัดส่วนแต่ละอาชีพ ให้อายุ ให้ชัดเจน</p> <p>๒. ไม่อยากให้เกิดค่าสมาชิกพรรค เพื่อให้คนมีส่วนร่วมได้มากขึ้น</p> <p>๓. เมื่อจำนวนสมาชิกพรรคมากขึ้น อัตราค่าสมัครอาจลดลงได้ ถ้าจำนวนสมาชิกน้อยอาจจะเก็บมากขึ้น</p> <p>๔. อยากให้เก็บค่าสมาชิก เพื่อนำเงินไปบริหารพรรคการเมือง และแสดงความเป็นเจ้าของพรรคเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม จะเก็บเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสม</p> <p>๕. สมาชิกพรรคควรให้ข้อมูลข่าวสารแก่ ส.ส. ด้วย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและหาแนวทางแก้ไขปัญหา</p> <p>๖. ต้องมีข้อกำหนดให้กรรมการบริหารพรรคอย่างน้อย ๕ ปี หากลาออกจากพรรคเดิม ต้องมีการเว้นวรรคก่อนจะไปเป็นสมาชิกพรรคใหม่ได้</p> <p>๗. มีการวางระบบในการจัดลำดับการเป็นสมาชิกพรรค เช่น เป็นสมาชิกกี่ปีจึงจะสมัครเป็น ส.ส.ได้ ทั้งนี้ ต้องมีการคัดกรองผู้สมัครสมาชิกฯ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
	<p>สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ควรจัดสัดส่วนความเป็นสมาชิกพรรคหรือไม่ ควรมีองค์ประกอบสัดส่วนของคณะกรรมการบริหารพรรค มีการกำหนดสัดส่วนกรรมการบริหารพรรค เพื่อความเป็นตัวแทนในทุกสาขาอาชีพ</p> <p>๒. ค่าสมาชิกคนละ ๑ บาทหรือ ๒๐ บาท เพื่อการมีส่วนร่วม (บางท่าน</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก (๑๕) รายได้ของพรรคการเมือง และอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองซึ่งต้องเรียกเก็บจากสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งร้อยบาท (๑๖) การเลิกพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด</p> <p>การพิจารณาเพื่อออกข้อบังคับตาม (๖) (๗) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) และ (๑๖) ต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมพิจารณาอย่างกว้างขวาง</p> <p>การกำหนดข้อบังคับในลักษณะที่เป็นการให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกกระทำการอื่นเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้้นำ กิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกขาดความอิสระไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจะกระทำมิได้</p> <p>พรรคการเมืองอาจกำหนดให้เรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองจากสมาชิกแบบตลอดชีพตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองพันบาท</p>	<p>สัมภาษณ์ผู้บริหาร วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>เสนอ คณะ ๒๐๐ บาทขึ้นไป ต่อปี แต่คนบางกลุ่มซึ่งมีรายได้น้อย อาจเห็นว่าสูงเกินไป ควรปรับให้น้อยลงกว่านี้) เพื่อใช้ในการบริหารจัดการพรรค / เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม / การกำกับ / รัสเซียเป็นเจ้าของ โดยให้เป็นการต่ออายุสมาชิกและบริจาคให้กับพรรค</p> <p>๓. ค่าสมาชิก ๒๐๐ บาทไม่ควรมี เพื่อให้สมาชิกทำงานที่ไม่มีเงินได้ แต่มีความสามารถ เข้าร่วมเป็นสมาชิกได้</p> <p>๔. สมาชิกควรมีส่วนเสนอชื่อผู้สมัครเลือกตั้งตามสัดส่วนของพื้นที่เป็นลำดับ</p> <p>๕. ควรกำหนดช่วงเวลาในการเปลี่ยนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างน้อย ๓-๖ เดือน แต่ยังคงยกสังกัดพรรคเดิม ก็สามารถกลับไปสมัครได้ทันที และการจะเปลี่ยนพรรคได้นั้น ควรสังกัดพรรคการเมืองนั้นมาแล้วอย่างน้อย ๑ ปี เพื่อป้องกันการเปลี่ยนพรรคการเมืองที่บ่อยเกินไป</p> <p>๖. มีคณะกรรมการตรวจสอบพฤติกรรมสมาชิกพรรคการเมือง หากกระทำผิดควรมีบทลงโทษ</p> <p>๗. ถ้าพบว่าผู้สมัครทุจริตในพรรค แม้จะไม่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้มีกลไกขับออกจากพรรคนั้น</p> <p>๘. ประเด็นคุณธรรมจริยธรรม ค่อนข้างเป็นนามธรรม ควรกำหนดให้ชัดเจน เช่น กรรมการพรรคห้ามขาดจากที่ ๕ ถือว่าไม่มีคุณธรรม หรือหากทำไม่ได้ก็ตัดประเด็นออกไป เพราะวัดผลได้ยาก</p>	<p>ร่างรัฐธรรมนูญ</p>
		<p>๑. สมาชิกพรรคการเมืองต้องมีความหลากหลาย เช่น สาขาอาชีพ</p> <p>๒. ควรมีกระบวนการทดสอบที่คนคิด เจตคติ เพื่อทดสอบสมาชิกพรรคการเมือง</p> <p>๓. ต้องเป็นสมาชิกที่เกิดจากความสมัครใจ มีอุดมการณ์</p> <p>๔. มีการตรวจสอบการเป็นสมาชิก (ในเวลาอันควร)</p> <p>๕. ควรมีการเสียค่าธรรมเนียม ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ บาท ต่อปี เพื่อสะท้อนถึงการมีส่วนร่วม โดยพรรคการเมืองต้องรายงานผลการใช้เงิน</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	<p>สัมนมาที่สันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙</p>	<p>๖. ไม่ควรเก็บค่าสมาชิกพรรคการเมือง เน้นการมีส่วนร่วมของอุดมการณ์ ๗. มีการตรวจสอบพรรคการเมือง ครมมี ๓ ระดับ คือ ๑) ภายในพรรค การเมือง ๒) การจัดการ ๓) จริยธรรม ๘. การตรวจสอบพรรค สมาชิกพรรคตรวจสอบตนเอง เช่น สมาชิกพรรค ต้องมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของพรรคการเมือง ๕๐% ๙. การมีข้อบังคับ/ข้อกำหนดที่ชัดเจนในการกำกับดูแล</p>	
	<p>นายวิฑิต ดิษฐประเสริฐ หัวหน้าพรรคชาติ ประชาธิปไตยก้าวหน้า</p>	<p>๑. ควรยกเลิกการเก็บอัตราค่าธรรมเนียมและเป็นค่าบำรุงพรรคการเมือง ซึ่งเรียกเก็บจากสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละ ๑๐๐ บาท เพราะจะทำให้พรรค การเมืองขนาดเล็กปฏิบัติได้ยาก และจะทำให้ประชาชนไม่ยอมกเป็นสมาชิก พรรคการเมือง ๒. ขอให้พรรคการเมืองกำหนดอัตราค่าบำรุงสมาชิกพรรค การเมือง ๓. ควรมีหมวดจริยธรรมพรรคการเมืองในร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
	<p>นายวิฑิต ดิษฐประเสริฐ หัวหน้าพรรคชาติ ประชาธิปไตยก้าวหน้า</p>	<p>ไม่เห็นด้วยที่ให้สมาชิกพรรคต้องจ่ายเงินบำรุงพรรคในการเข้าเป็นสมาชิก พรรค</p>	<p>การกำหนดให้สมาชิกเสียค่าบำรุงพรรค การเมืองเป็นหลักสำคัญ เพื่อให้สมาชิกมี ส่วนร่วมกับพรรคการเมืองและรู้สึกเป็น เจ้าของพรรคการเมืองของตนเป็นสมาชิก</p>
	<p>พรรคพลังชาติไทย นายสุเทพ เข้มแข็ง ประธานนท์ (หัวหน้าพรรคพลังชาติ ไทย)</p>	<p>๑. ประชาชนทั่วประเทศที่จะมาเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใด ๆ ไม่ควร ต้องมาเสียเงินค่าสมัครบำรุงพรรค ตามที่มีข่าวที่ สมาชิก สนช. เสนอออกมา ประชาชนที่เป็นสมาชิกพรรคแต่ละพรรคไม่เห็นด้วยที่สมาชิกแต่ละพรรคต้องมา เสียเงินค่าสมัครบำรุงพรรค ๒. การที่จะให้สมาชิกพรรคนำเงินมาจ่ายค่าบำรุงพรรคปีละ ๒๐๐ บาทนั้น จึงเป็นการขัดขวางและทำลายพรรคการเมืองเล็กและพรรคการเมืองใหม่ ๆ ทั้งสิ้น ส่วนพรรคการเมืองใหญ่ที่มีเงินสำรองไว้เป็นหมื่นเป็นแสนล้านบาทจึง</p>	<p>การกำหนดให้สมาชิกเสียค่าบำรุงพรรค การเมืองเป็นหลักสำคัญ เพื่อให้สมาชิกมี ส่วนร่วมกับพรรคการเมืองและรู้สึกเป็น เจ้าของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก และ การกำหนดเช่นนี้ก็ไม่เป็นการขัดขวางหรือ ทำลายพรรคการเมืองแต่อย่างใด แต่เป็นการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกตาม หลักการในมาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	นายเบญจรงค์ บุญเผื่อง	<p>สามารถที่นำมาจ่ายแทนสมาชิกพรรคได้แล้ว โดยที่สมาชิกพรรคแต่ละคน ปิดเป็นความลับ ไม่เปิดเผยเพราะกลัวว่าตนเองจะมีความผิดเช่นกัน</p> <p>๑. พรรคการเมืองต้องมีรายการดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชื่อและชื่อย่อพรรคการเมือง - ภาพและเครื่องหมายพรรคการเมือง - ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง - การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากรายชื่อตำแหน่ง ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง - การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุม - สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก - การรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก - วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก - หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต - การบริหารการเงินและทรัพย์สิน การจัดทำบัญชีพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง - รายได้ของพรรคการเมือง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมค่าบำรุง พรรคการเมืองต้องกำหนดโดยที่ประชุมสมาชิกพรรคการเมือง - การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป - การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง - หลักเกณฑ์การรับผิดชอบของพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการพรรคการเมือง ตัวแทนสมาชิกพรรคในแต่ละภูมิภาคและ กรรมการบริหารอื่นๆ ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะต้องห้าม - การสมัครสมาชิกพรรคการเมืองไม่ควรมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมสมาชิก 	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
		๒. ให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามที่ประชุมใหญ่ กำหนด	
	นายสัมพันธ์ มัทธาพิศ ประธานชมรมประชา อาสา	- สมาชิกพรรคการเมืองจะต้องไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองใด ๆ - สมาชิกพรรคการเมืองจะต้องผ่านการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	นายสรอรรถ กตินประทุม นายกสมาคมแห่ง สถาบันพัฒนา การเมืองการเลือกตั้ง	การสมัครสมาชิกพรรคการเมืองไม่ควรมีการจัดเก็บค่าสมาชิก	การกำหนดเก็บค่าบำรุงพรรคการเมือง (ค่าสมาชิก) เพื่อต้องการให้สมาชิกที่ได้เสีย ค่าสมาชิกรู้สึกความเป็นเจ้าของพรรคที่จะ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรค การเมือง
	สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ	๑. ให้พรรคการเมืองกำหนดให้มีระบบควบคุมธรรมและจริยธรรม ภายในพรรคการเมือง ๒. ให้พรรคการเมืองกำหนดเป็นข้อบังคับพรรค ให้สมาชิกที่ประสงค์ที่เป็น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแสดงแบบรายการเสียภาษีได้ย้อนหลัง ๓ ปี โดยประกาศให้ สมาชิกพรรคการเมืองและประชาชนทราบล่วงหน้า ๑ ปี เพื่อคัดกรองผู้สมัคร การเมืองจะส่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๑๖ หัวหน้าพรรคการเมือง เจริญยุทธ การเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่น ของพรรคการเมืองต้องเป็นสมาชิกที่มีอายุไม่ต่ำกว่าวัยสิบปี และมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดในข้อบังคับแต่ ต้องไม่เกินคราวละสี่ปี	สัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙	กรรมการบริหารพรรคการเมืองควรมารวมจากสมาชิกพรรคการเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	กำหนดให้ถ้ามีการตัดสินใจการเมือง ต้องมีผลต่อที่ปรึกษาของพรรค การเมืองด้วย	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการ เลือกตั้ง	ชื่อตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองควรกำหนดให้เป็นไปใน แนวทางเดียวกัน ประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรค การเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เจริญยุทธ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๑๗ ในกรณีที่มาของจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและเอกสารหลักฐานที่ยื่นพร้อมกันกับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ ให้นำทะเบียนโดยความเห็นชอบของ</p>	<p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>พรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และรองโฆษกพรรคการเมือง จะทำให้การควบคุมตรวจสอบของเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนพรรคการเมืองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย</p> <p>๑. ควรเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนก่อนอนุญาตให้จัดตั้งพรรคการเมือง ให้สาธารณชนรับรู้ก่อนและพิจารณาคุณสมบัติผู้ก่อตั้งพรรค</p>	<p>การจัดตั้งพรรคการเมืองหนึ่ง ๆ ผู้จัดตั้งต้องไปชักชวนและเสนอนโยบายในการที่จะก่อตั้งพรรคการเมืองให้ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ เข้าร่วมมาเป็นผู้จัดตั้งหรือสมาชิกอยู่แล้ว</p>
<p>คณะกรรมการรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและประกาศการจัดตั้งพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา หากนายทะเบียนเห็นว่าคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง หรือเอกสารหลักฐานที่ยื่นพร้อมกันกับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ ให้นำทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนทราบพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้แก้ไขให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่มีการแก้ไขหรือยังไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้นำทะเบียนรายงานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและมีมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และให้นำทะเบียนแจ้งมติของคณะกรรมการให้ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ</p> <p>ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้นั้นไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕</p>	<p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ควรมีการประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรคการเมือง เพื่อให้ประชาชนได้เล็งเห็นการเป็นสมาชิกตามที่ตนเองสนใจ</p> <p>๒. กกด. ควรควบคุมข้อบังคับพรรคการเมือง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ให้นายทะเบียนรายงานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและมีมติให้เพิกถอนข้อบังคับและให้แจ้งมติของคณะกรรมการให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ ในกรณีนี้ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องดำเนินการแก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วหากไม่มีการแก้ไขหรือยื่นแก้ไขไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง</p> <p>ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองหรือหัวหน้าพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการตามวรรคสองหรือวรรคสามต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการ</p>		<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๑๘ บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙ จำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน จะยื่นคำขอแจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองต่อ นายทะเบียนไว้ก่อน แล้วดำเนินการรวบรวมผู้จัดตั้งพรรคการเมืองให้ได้ครบจำนวนตามมาตรา ๙ ก็ได้ แต่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๑ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้ง ถ้าไม่มียื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้คำขอนั้นเป็นอันสิ้นสุด คำขอแจ้ง การยื่นคำขอแจ้ง และการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่อุตรดิตถ์ วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ควรตั้งพรรคการเมืองได้ง่าย แต่ยุบพรรคได้ยาก โดยผู้ริเริ่มควรมีตั้งแต่ ๑๕ คน และมีมาจากทั้ง ๔ ภาค สัดส่วนกระจายตามภาค</p> <p>๑. สมาชิกผู้ก่อตั้งพรรค ควรมี ๒๐ คนขึ้นไป และกระจายตามสัดส่วนภาค ละ ๕ คน</p> <p>๑. การจดทะเบียนจัดตั้งพรรค และยื่นคำขอแจ้ง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>หลักการของร่างต้องการให้มีผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองและมีสมาชิกในทุกภูมิภาคอยู่แล้ว แต่กำหนดไว้ที่จำนวน ๕๐๐ คน</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)</p>	<p>ทั้งนี้ ค่าของเงินนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วยชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง ชื่อ ชื่อย่อ และภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ แจ้งตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะตามมาตรา ๑๔ และ ต้องไม่ซ้ำ ฟ้อง หรือคล้ายคลึงกับชื่อ ชื่อย่อ และภาพ เครื่องหมายของพรรคการเมืองที่มีผู้แจ้งตามวรรคหนึ่งไว้ แล้วหรือของพรรคการเมืองที่จดทะเบียนจัดตั้งไว้แล้วหรือ ที่ยื่นขอจดทะเบียนตามมาตรา ๙ อยู่ก่อนแล้ว</p>	<p>มาตรา ๑๙ หากนายทะเบียนเห็นว่าการแจ้งการ เตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘ ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งทราบพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อแก้ไข ให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่นายทะเบียนกำหนดหรือที่ขยาย ให้ เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วแล้วไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน ให้คำขออนั้นเป็นอันล้มผล</p>	<p>หมวด ๒ การค้าเป็นกิจกรรมของพรรคการเมือง</p>	<p>มาตรา ๒๐ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจด ทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วเป็นนิติบุคคล มี วัตถุประสงค์สำคัญเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตาม หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้ง</p>	<p>พรรคการเมืองต้องไม่ดำเนินกิจการอันมีลักษณะเป็น การแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>การจัดตั้งพรรคการเมือง ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบ ปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้าม มีจำนวนตั้งแต่ ๑๕ คนขึ้นไป</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>	<p>นายสัมฤทธิ์ มัทพราทิศ ประธานชมรมประชา อาสา</p>	<p>ทั้งหมดการเมืองช่องสุเมธีกกำลังเพื่อต่อต้านรัฐประหารเด็ดขาด</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
						<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>				<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๒๑ พรรคการเมืองต้องมีคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายและข้อบังคับของพรรคการเมือง มติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง รวมตลอดทั้งระเบียบประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ ซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน และต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมและรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกสมาชิกหรือบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือตำแหน่งอื่น หรือเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง หนึ่งร้อยยี่สิบคน นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ</p> <p>กรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดามติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย และข้อบังคับ รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้คัดค้านในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองโดยปรากฏหลักฐานการคัดค้านนั้น</p>	<p>สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่สันทนาการ สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันพุธที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙</p> <p>นายเบญจรงค์ บุญผ่อง</p>	<p>๑. ควรเป็นระบบสถาบันพรรคการเมือง ไม่ควรเป็นแบบครอบครัว หรือคนที่เป็นเจ้าของบริหารพรรค</p> <p>๒. หัวหน้าพรรคต้องมีความสุจริต</p> <p>๑. สมาชิกต้องเป็นผู้โหวตตัวแทนในภาคสมัคร และเมื่อองค์กรตรวจสอบความตั้งใจสมัครเป็นสมาชิก</p> <p>๑. ควรมีกลไกเพื่อให้พรรคการเมืองมีการจัดทำแผนการดำเนินงานของพรรคที่ยึดโยงกับประชาชน</p> <p>๑. การลงโทษกรรมการบริหารพรรคการเมือง (กรณีไม่รู้จักกับการกระทำผิด) ชัดกับหลักนิติธรรมชัดกับรัฐธรรมนูญ</p> <p>๑. คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า ๑๘ คน ประกอบด้วย หัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค รองเลขาธิการพรรค กรรมการเมือง หนึ่งร้อยยี่สิบคน นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้อำนวยการพรรคการเมือง ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี และไม่มีลักษณะต้องห้าม</p> <p>๒. ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมการทำการอันควรคำนึงหรือชี้แจงโดยอิสระของพรรคการเมือง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ในรายงานการประชุมหรือได้ทำหนังสือคัดค้านยื่นต่อประธานในที่ประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการประชุมนั้นสิ้นสุดลง</p> <p>ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้ เภรฎีกาพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก หรือ กรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ทำการแทนก็ได้</p>			
<p>มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับ รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการ</p> <p>เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองกระทำการในลักษณะที่อาจทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ขอด้วยกฎหมาย หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใดซึ่งสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม</p> <p>เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเมื่อ</p>	<p>นายสันตวุฒิ มัทธาพิศ ประธานชมรมประชา อาสา</p>	<p>คณะกรรมการบริหารพรรคต้องแจ้งต่อสมาชิกทุกรายให้ทราบว่าจะทำ ผิดกฎหมายการเลือกตั้งทุกกรณี และหากสมาชิกคนใดกระทำความผิดกฎหมาย เลือกตั้งจะต้องรับผิดชอบโดยยุบพรรคและตัดสิทธิผู้สนับสนุนตลอดชีพ</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
	<p>สมาชิกเปลี่ยน การปฏิรูปประเทศ</p>	<p>ให้มีกฎหมายกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทั้ง ก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง และขณะดำรงตำแหน่งห้ามบริจาค ช่วยงานตามประเพณีต่าง ๆ ภายในเขตเลือกตั้งของตน แต่ไม่ห้ามบุคคล ดังกล่าวไปร่วมงานประเพณี ทั้งนี้ จะต้องประกาศให้ประชาชนทราบถึง มาตรการดังกล่าวอย่างทั่วถึง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากนายทะเบียนว่าสมาชิกกระทําการอันอาจมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีมติหรือสั่งการให้สมาชิกยุติการกระทํานั้นโดยพลัน และกำหนดมาตรการหรือวิธีการที่จำเป็นเพื่อให้สมาชิกผู้ใดกระทําการอันอาจมีลักษณะดังกล่าวอีกแล้วแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีมติ</p> <p>ในกรณีที่มีความปรากฏต่อนายทะเบียนว่าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามวรรคสามให้นายทะเบียนเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา มีคำสั่งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด และสั่งตั้งกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าวดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองจนกว่าจะพ้นเวลายี่สิบปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง</p> <p>กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว</p> <p>ห้ามมิให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่กระทําการอันมีลักษณะเป็นการก้าวกายหรือแทรกแซงการดําเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองนั้น เว้นแต่จะเป็นการดําเนินการตามสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ และห้ามมิให้มีส่วน</p>			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ร่วมในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือตำแหน่งอื่นหรือการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>มาตรา ๒๓ ไม่การดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อย่างน้อยในแต่ละปี พรรคการเมืองต้องมีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เสริมสร้างให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างมีเหตุผลและมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม และความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนชาวไทย</p> <p>(๒) ร่วมกับประชาชนในการหาแนวทางการพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม อย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนประกอบกัน</p> <p>(๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการดำเนินงานขององค์กรอิสระอย่างมีเหตุผล</p> <p>(๔) สร้างเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความสามัคคีปรองดอง รู้ถ้อยมือรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่าง และแก้ไขปัญหาค้ำขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี เพื่อประโยชน์สุขของประเทศไทยชาติและประชาชน</p>	<p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖</p>	<p>๑. สมาชิกพรรคการเมือง ควรเข้าไปช่วยเหลืองานของรัฐได้ ตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. สมาชิกพรรคการเมือง ต้องเข้าอบรมหลักสูตรพัฒนาสมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย</p> <p>๓. ต้องมีตัวชี้วัดการทำงานของสมาชิกพรรคการเมือง เช่น การทำงานให้แก่ชาวบ้าน และมีการกำหนดเกณฑ์พิจารณาหากไม่บรรลุตามตัวชี้วัด</p> <p>๔. บรรจุหลักสูตรให้เยาวชนใหม่มีความรู้ความเข้าใจในการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง</p> <p>๕. ควรกำหนดให้สาขาพรรคการเมือง ทำกิจกรรมอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง</p> <p>๑. พรรคการเมืองต้องมีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาทและนโยบายของพรรคให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนมีระยะเวลาในการตัดสินใจ</p> <p>๒. ให้ศูนย์แต่ละหมู่บ้านเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกพรรค</p> <p>๓. รัฐสภาและ กทต. ช่วยสนับสนุนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่สมาชิกพรรค</p> <p>๔. มีกฎหมายบังคับให้ กทต. บังคับ ให้พรรคการเมืองจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนและสมาชิกพรรคมากขึ้น หากไม่จัดกิจกรรม กทต. สามารถออกคำสั่งให้ยุบเลิกพรรคได้</p> <p>๕. กทต. ทำตัวชี้วัดในการประเมินสมาชิกพรรค</p> <p>๖. งบประมาณของสมาชิกพรรคเรื่องการดูแลประชาชนเพื่อลดการใช้จ่ายเงินของพรรค</p> <p>๑. ประชาชนต้องได้รับรู้การทำงานของพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมือง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>๑. เป็นเรื่องในทางปฏิบัติที่พรรคการเมืองต้องกระทำเพื่อหาสมาชิก</p> <p>๒. หน่วยงานของรัฐจะประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขย่อมเป็นเรื่องที่กระทำได้อยู่แล้ว</p> <p>๓. การจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนของพรรคการเมืองมีความรู้แก่ร่าง พรป. นี้ และ กทต. สามารถกำหนดให้ดำเนินการได้เช่นกัน</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
(๕) กิจกรรมอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข รวมทั้งการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบัน ทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่ได้รับ เห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง จัดทำแผนหรือ โครงการที่จะดำเนินกิจกรรมตามวรรคหนึ่งในแต่ละปีส่ง ให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนเมษายนของทุกปี และ ให้นายทะเบียนเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป	พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ	๒. กทต. ต้องเพิ่มบทบาทในการประชาสัมพันธ์พรรคการเมืองและ กิจกรรมของพรรค ให้พรรคการเมืองทำหน้าที่ฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้กับสมาชิกพรรคและประชาชน อย่างสม่ำเสมอ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๒๔ สมาชิกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้องมีอายุ ไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา ๙ (๑) (๓) และ (๕)	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. อยากรให้ข้าราชการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ และถ้ามีศักยภาพพอ ก็สามารถเป็นกรรมการบริหารพรรคได้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. อนุญาตให้พระสงฆ์หรือนักบวชทุกศาสนาสามารถเป็นสมาชิกพรรค การเมืองได้ และนำไปสู่การเป็น ส.ส. ๒. ข้าราชการสามารถเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. กำหนดให้ประชาชนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ ๑ พรรค เท่านั้น ๒. ไม่ควรกำหนดเพดานอายุในการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ๓. นักบวช นักพรต เป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	นายนิกร จ้าง สมาชิกพรรคชาติไทย พัฒนา	การทำหมันบุคคลได้เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือการกำหนดไม่ให้ บุคคลซึ่งต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเข้าเป็นสมาชิกพรรค การเมืองนั้น จะถือเป็นการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลหรือไม่ ทั้งนี้ขอให้ ทบวงบทบัญญัติที่ว่าด้วยการห้ามบุคคลเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง	การที่บุคคลใดถูกสั่งเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้ง ย่อมแสดงว่าบุคคลนั้นกระทำการ ใดเกี่ยวกับภารให้การเลือกตั้งไม่สุจริตหรือ เที่ยงธรรม ซึ่งหลักการของ รัฐธรรมนูญนี้ จะต้องกำหนดมาตรการมิให้คนที่เคยกระทำ ผิดลักษณะดังกล่าวมิให้เข้ามาเกี่ยวข้องอีก

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	นายบุญจง บุญเรือง	๑. ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ๒. ห้ามมิให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๒๕ ให้นำทะเบียนสมาชิกมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก และจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริงและต้องให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง รวมทั้งประกาศชื่อและนามสกุลของสมาชิกให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. ควรมีระบบตรวจสอบการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง โดยประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบชื่อตนเองได้ และการสิ้นสุดการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ๑. การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ต้องมีเอกสารรับรองว่าเป็นสมาชิกพรรคฯ เพื่อป้องกันการนำชื่อไปสมัครโดยประชาชนไม่ทราบ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกให้นายทะเบียนทราบรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. ควรมีการรับรองการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ที่ต้องการสมัครเป็นสมาชิก ๒. ควรมีระบบฐานข้อมูลทะเบียนสมาชิกให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และมี การตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ สมาชิกพรรคการเมืองสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลของสมาชิกพรรคเมืองที่ตนเองสังกัดได้ง่าย	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่สันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันพุธที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙	๑. ขอให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในปัจจุบันมาใช้เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวก เช่น การรับสมัครสมาชิกพรรคการเมืองผ่านขั้นตอนการทำบัตรประชาชนซึ่งมีการออนไลน์ทั่วประเทศ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการ เลือกตั้ง	เพื่อให้นายทะเบียนพรรคการเมืองหรือผู้ผู้แทนนายทะเบียนพรรคการเมืองมอบหมายสามารถตรวจสอบทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองจัดเก็บไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองได้ จึงเห็นควรเพิ่มเติมข้อความต่อจากประโยค และให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก “และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้”	เป็นกรณีที่เกิด. สามารถกำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการตามที่ประสงค์ดังกล่าวได้อยู่แล้ว

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖ ให้นายทะเบียนมีหน้าที่ตรวจสอบความ เข้าชื่อของสมาชิกพรรคการเมือง ในกรณีที่ปรากฏชื่อนายทะเบียนว่าบุคคลใดเป็น สมาชิกพรรคการเมืองหลายพรรคการเมือง ให้นาย ทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง ทราบและลบชื่อผู้นั้นออกจากการเป็นสมาชิก แล้วแจ้งให้ นายทะเบียนทราบภายในระยะเวลาที่นายทะเบียน กำหนด	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙	๑. นำระบบอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกพรรค ระหว่าง สำนักงานพรรคและสำนักงาน กกต. ๑. มีระบบและกลไกตรวจสอบการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. ควรสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ก็ ได้ โดยถือความเป็นสังกัด พรรคการเมืองจากการสมัครสมาชิกพรรคล่าสุดเป็นหลัก ส่วนพรรคอื่นที่สมัคร ก่อนหน้านี้ถือเป็นเรื่อง	จะทำให้บุคคลนั้นมีรายชื่อชื่ออยู่หลาย พรรคการเมือง หากพรรคการเมืองได้มีการ คัดชื่อออกจากทะเบียนสมาชิก การตรวจสอบ ความเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองได้ก็จะ ทำได้ยาก
	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. ควรมีการระบุสถานภาพการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไว้ในบัตร ประชาชน แต่สามารถมีการเปลี่ยนแปลงสถานที่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง	บัตรประจำตัวประชาชนเป็นเอกสาร ราชการซึ่งจะระบุข้อมูลสำคัญของบุคคลคน นั้น เพื่อประโยชน์ในการแสดงตัว ตามที่ กฎหมายกำหนด แต่การเป็นสมาชิกพรรค การเมืองเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่ประสงค์ จะเข้าร่วมกลุ่มกับผู้อื่นที่มีนโยบายทาง การเมืองเช่นเดียวกัน
มาตรา ๒๗ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดตาม กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้ (๑) ลาออก (๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ เว้นแต่เป็นการมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๖ (๓) ของรัฐธรรมนูญ และเป็นการบรรเทาประเพณีนิยม แต่ในระหว่างมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะใช้สิทธิใน	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙	๑. ไม่มีการกำหนดบทลงโทษในกรณีที่ไม่จ่ายค่าบำรุงพรรค การเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. สมาชิกพรรคการเมืองควรมีอายุการเป็นสมาชิกพรรค ๒ ปี และต่อ อายุสมาชิกพรรคการเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ฐานสมาชิกมิได้ (๓) ไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นเวลาสองปี ติดต่อกัน การลาออกตาม (๑) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลา ออกต่อนายทะเบียนสมาชิกหรือนายทะเบียน ในกรณีที่ยื่น ต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนแจ้งให้นายทะเบียน สมาชิกทราบโดยเร็ว ในกรณีที่ข้อบังคับกำหนดให้สมาชิกพ้นจากสมาชิก ภาพตามมติของพรรคการเมือง หากสมาชิกผู้บังคับทาง ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อบังคับจะต้อง กำหนดใหม่ติดของพรรคการเมืองดังกล่าวมีคะแนนเสียงไม่ น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการ บริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ สังกัดพรรคการเมืองนั้น	สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. การเป็นสมาชิกพรรค ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขว่าต้องมีอายุการเป็น สมาชิกกี่ปีจึงจะเปลี่ยนพรรคได้เพื่อแก้ไขปัญหาการซื้อตัวสมาชิก	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. การต่ออายุสมาชิกควรเชื่อมโยงกับการสังกัดพรรค หากไม่ต่ออายุ เท่ากับการเป็นสมาชิกพรรคเป็นอันสิ้นสุดลง และสามารถไปสมัครพรรค การเมืองอื่นได้ ๒. ให้มีการต่ออายุสมาชิกพรรคการเมืองควรต่อทุก ๕ ปี เพื่อลดความ ยุ่งยากในการจัดลงทะเบียน	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. กรณีที่สมาชิกพรรคการเมืองต้องการลาออก ให้พ้นจากการเป็นสมาชิก พรรค โดยไม่ต้องรอการตอบจากพรรค และมีการปรับปรุงฐานข้อมูลให้ทันสมัย	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่สันทันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันพุธที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙	๑. สมาชิกที่ไม่ได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในกำหนดไม่ควร กำหนดให้พ้นจากความเป็นสมาชิกโดยทันที เนื่องจากสมาชิกบางคนอาจไม่ สะดวกในการชำระเงินภายในเวลาที่กำหนด ๒. ขอให้กำหนดว่าหากไม่ชำระค่าบำรุงก็ไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. หรือสิทธิอื่น ๆ หรือจะไม่มีสิทธิต่าง ๆ ทางการเมืองเท่านั้น	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการ เลือกตั้ง	เพื่อให้การชำระค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองของสมาชิก เป็นไปตามความจริง จึงควรมีบทต้องห้ามและบทกำหนดโทษ กรณีการชำระ ค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองแทนสมาชิก ทั้งในขั้นตอนแรกเข้าและ ขั้นตอนภายหลังการเป็นสมาชิกแล้ว รวมถึงกรณีการปลอมแปลงเอกสาร เกี่ยวกับการรับสมัครเป็นสมาชิก โดยสมควรกำหนดเป็นเหตุให้ยุบพรรค การเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	นายไพฑูริย์ นิตติตะวัน	ในกรณีที่สมาชิกพรรคมีความประสงค์จะลาออกจากพรรคเดิมเพื่อไป พรรคใหม่ที่ไม่ต้องยื่นใบลาออกจากพรรคเดิมก่อน แต่ให้สมาชิกพรรคผู้นั้นยื่น ความประสงค์กับพรรคใหม่ แล้วให้พรรคใหม่นำส่งใบสมัครแจ้งไปที่ กกต. ใน ฐานะนายทะเบียนสมาชิกของพรรคใหม่ โดยให้มีผลการเป็นสมาชิกพรรคใหม่	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ โดยให้ บุคคลนั้นแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	นายสันวุฒิ มัทพราทิต ประธานชมรมประชา อาสา	ตั้งแต่วันที่ กคต. ลงรับจดแจ้ง เหมือนกับการจดแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้าน หรือการเปลี่ยนแปลงย้ายค่ายโทรศัพท์มือถือ ซึ่งทุกกรณีไม่ต้องแจ้งกับที่เดิม แต่แจ้งกับที่ใหม่ที่ต้องการย้ายไป	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้พรรคการเมืองยินยอมหรือ กระทำการใดอันทำให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่สมาชิกกระทำการ อันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำ กิจกรรมของพรรค การเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกของ พรรคขาดความอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. ทำอย่างไรไม่ให้พรรคการเมืองรับเงินจากกลุ่มทุน และการจัดตั้งควรมี การตรวจสอบคุณสมบัติ ประวัติ และทรัพย์สินก่อนและหลังจัดตั้ง ๑. เรื่องคณะกรรมการบริหารพรรคที่ให้ปราศจากการครอบงำ และควร กำหนดใน พรบ. เลือกลงด้วย	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	คณะกรรมการ สามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ	การกระทำในลักษณะที่เป็นการควบคุมครอบงำ ก้าวถ่าง แทรกแซง หรือ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมตาม มาตรา ๒๘ คำว่า “มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค การเมือง” มีความหมายอย่างไร ครอบคลุมถึงกรณีใดหรือกิจกรรมลักษณะ ใดบ้าง เช่น พรรคการเมืองจัดการสัมมนาทางวิชาการเพื่อระดมความคิดเห็น ของประชาชนผู้สนใจ หากในการสัมมนาดังกล่าวมีบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิก พรรคเข้าร่วมการสัมมนาและแสดงความเห็นด้วยกรณีเช่นนี้จะถือว่าพรรค การเมืองนั้นยินยอมให้บุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองอันเป็นเหตุให้พรรคการเมืองนั้นต้องถูก ยุบตามมาตรา ๘๔ (๓) และบุคคลที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ดังกล่าวต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีแต่ไม่เกินสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทแต่ไม่เกินสามล้าน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและถ้าผู้นั้นยังไม่ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วยหรือไม่ ดังนั้น ควรกำหนดให้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่สมาชิกพรรคการเมือง กระทำการใดอันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือ ชี้นำ กิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกของพรรคการเมืองขาดความอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม	สัมมนาที่เชียงราย วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	ความหมายหรือขอบเขตของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองให้เกิดความชัดเจน มิฉะนั้น จะเกิดปัญหาในการตีความและกลายเป็นเครื่องมือทางการเมือง ๑. ประเด็นการครอบงำจากบุคคลภายนอก ควรชัดเจนว่ามีประเด็นอะไรบ้าง หากประชาชนเสนอนโยบายจะถือว่าเป็นการครอบงำหรือไม่	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ใดให้ เสนอ ให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมเพื่อจูงใจให้บุคคลหนึ่ง บุคคลใดสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ทั้งนี้ เว้นแต่สิทธิหรือประโยชน์ซึ่งบุคคลจะพึงได้รับในฐานะที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙	๑. ควรสร้างแรงจูงใจ ถ้าสมาชิกพรรคการเมืองมีบัตรสมาชิกพรรค สามารถนำไปใช้เป็นส่วนลดต่าง ๆ ได้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. รัฐควรมีกำหนดประโยชน์เพื่อจูงใจให้ประชาชนเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคการเมือง (แต่ยังไม่ชัดเจนในรายละเอียด)	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่สันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันพุธที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙	๑. ขอให้มีการตรวจสอบให้พรรคการเมืองที่อ่อนล้าจ่ายเงินค่าบำรุงพรรคแทนสมาชิกพรรคการเมืองด้วย	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	พรรคพลังชาติไทย นายสุเทพ เข้มแข็งปรีชาานนท์ (หัวหน้าพรรคพลังชาติ ไทย)	๑. มีตัวแทนไปชักชวนได้ไปหลอกลวงชาวบ้านว่าทางพรรคจะจ่ายเงินค่าสมาชิกพรรคทีละ ๒๐๐ บาทจึงทำให้ประชาชนกรอกใบสมัครให้กับตัวแทนที่ไปหาสมาชิกจำนวนมากและได้มาทางเงินกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงชี้แจงไปว่า พรรคไม่มีนโยบายแจกเงินให้กับสมาชิกพรรคเลย ทำให้เกิดความไม่พอใจ ขอคืนใบสมัคร สามารถเขียนบ้านและบัตรประชาชน ซึ่งเป็นตัวอย่างหนึ่งที่เรียนให้ท่านประธาน กรธ. ทราบ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้เรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากพรรคการเมืองหรือจาก ผู้ใดเพื่อสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง	คณะกรรมการ การเมือง สภา นิติบัญญัติแห่งชาติ	๒. ข้าพเจ้าไม่สามารถชักชวนให้ประชาชนในเขตพื้นที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ในจังหวัดนครปฐมมาเป็นสมาชิกพรรคได้ จึงทำให้ข้าพเจ้าต้องเสนอค่าใช้จ่าย เป็นค่านำมันรถให้กับตัวแทนไปบอกและชักชวนให้เป็นสมาชิกพรรค	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่พรรคการเมืองใช้ชื่อ ชื่อย่อ ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองหรือชื่อย่อคำใน ประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรค การเมืองหรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรค การเมือง” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง”	ไม่มีผู้เสนอความเห็น	การกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกพรรคชำระค่าบำรุง บุคคลที่จะสมัครเป็นสมาชิก พรรคอาจไม่ได้เป็นผู้ชำระค่าบำรุงด้วยตนเองแต่มีบุคคลอื่นเป็นผู้ชำระค่าบำรุง แทน	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๓๓ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับ จดทะเบียน พรรคการเมืองต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ดำเนินการให้มีจำนวนสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพัน คน และต้องเพิ่มจำนวนสมาชิกใหม่จำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งหมื่นคนภายในสี่ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจ ทะเบียน	นายเบญจรงค์ บุญผ่อง	ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือชื่อย่อคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่า เป็นพรรคการเมืองหรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทย ประกอบว่าพรรคการเมืองหรืออักษร ต่างประเทศ ซึ่งแปลว่าพรรคการเมือง ใช้ในเอกสารอื่นๆ หรือในข้อมูลทางการ สื่อสารใด ๆ โดยมีเป็นพรรคการเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๓๔ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับ จดทะเบียน พรรคการเมืองต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) ดำเนินการให้มีจำนวนสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพัน คน และต้องเพิ่มจำนวนสมาชิกใหม่จำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งหมื่นคนภายในสี่ปีนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจ ทะเบียน (๒) จัดให้มีสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาคตามบัญชี รายชื่อภาคและจังหวัดที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อย ภาคละหนึ่งสาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ละสาขาต้อง มีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของ สาขานั้นตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙	๑. การจัดทำร่างจัดตั้งพรรคการเมืองที่กำหนดให้พรรคทหาสมาชิกให้ครบ ๕,๐๐๐ คน ก่อนจึงจะสามารถทำได้นั้น ควรลดจำนวนลงเหลือ ๑,๐๐๐ คน เพราะการที่จะหาสมาชิกให้ครบจำนวน ๑,๐๐๐ คน ตามระยะเวลาที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดนั้นเป็นไปได้ยาก ๑. ตั้งฝ่าย ยุบยก และ ๑ ปี ต้องมีสมาชิก ๒,๐๐๐ คน ทำประชาชนให้ เป็นสมาชิกพรรคโดยแท้จริง ๒. เปลี่ยนจากภาคละ ๑ สาขา เป็นอย่างน้อยใหม่จังหวัดและ ๑ สาขา ภายใน ๑ ปี ๓. สมาชิกพรรคควรเฉลี่ยให้มีจากทุกภาค	หลักการเดิมตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองปัจจุบัน ทั้ง จำนวน ระยะเวลา และเงื่อนไขที่ กต. กำหนด ซึ่งพรรคการเมืองที่ผ่านมาก็สามารถ ปฏิบัติได้ ร่าง พรป. นี้ กำหนดให้ยืดหยุ่นขึ้น โดย ต้องมีสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาคตามที่ กต. กำหนด แล้ว จังหวัดใดมีสมาชิกเกิน สองร้อยคนสามารถตั้งผู้แทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดได้ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของ สมาชิกในทุกพื้นที่ได้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>เมื่อจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในภาคใดแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตั้งตั้งสาขานั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นคราวทั่วไปด้วย</p> <p>หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ต้องมีรายการตามที่นายทะเบียนกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีแผนผังแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง และชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวประชาชนของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าและกรรมการสาขาพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดคน</p> <p>ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นคราวทั่วไปด้วย</p>	<p>สัมมนาที่เชียงใหม่ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. สมาชิก ๕,๐๐๐ คน ควรมีตัวแทนจากทุกจังหวัด และเป็นตัวแทน/สมาชิก ที่มาจากฐานหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ จังหวัด</p> <p>๒. การเป็นสมาชิกภาคละ ๕๐๐ มากเกินไป ควรกำหนดช่วงเป็น ๓๐๐-๕๐๐ คน เพื่อเปิดโอกาสให้พรรคขนาดเล็ก</p> <p>๓. ควรกำหนดช่วงสมาชิกเป็นช่วงเวลา ๖ เดือน มีสมาชิก ๓,๐๐๐ ระยะเวลา ๑ ปี มีสมาชิก ๕,๐๐๐ คน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งของพรรคการเมือง</p> <p>๔. ควรตัดประเด็นเรื่องสมาชิกพรรคการเมืองออกไป (จำนวน ๕,๐๐๐ คน) เพราะเขียนไปก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้จริง</p> <p>๕. จำนวนสมาชิกในการจัดตั้งพรรคจำนวน ๕,๐๐๐ คน อาจจะมีมากเกินไป ควรเปิดกว้างมากกว่านี้ ให้ ๕๐๐ คนก็สามารถจัดตั้งพรรคได้เพื่อป้องกันการลือสแปด</p> <p>๖. ไม่ควรกำหนดสมาชิกเป็นสัดส่วนรายภาคและรายสาขา</p> <p>๗. การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ควรเป็นขั้นตอนที่ไม่เร่งรีบ (ไม่ควรรีบ ให้ ๕,๐๐๐ คน ใน ๑ ปี) เริ่มจากประกาศนโยบายพรรค ทหาสมาชิก (๕,๐๐๐ คน อาจมากเกินไปในช่วงแรก) จากนั้นให้มีการตั้งสาขาพรรค และการประชุมพรรค ทั้งนี้ พรรคการเมืองต้องมีวัตถุประสงค์ชัดเจน เพื่อให้คนที่พร้อมร่วมมือ มีส่วนร่วมทางการเมืองเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคนี้จริงๆ</p>	<p>หลักการเดิมตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองปัจจุบัน ทั้งจำนวน ระยะเวลา และเงื่อนไขที่ กกต. กำหนด ซึ่งพรรคการเมืองที่ผ่านมาก็สามารถปฏิบัติได้ โดยเมื่อเป็นพรรคการเมืองสมัครที่จะต้องมีกาหาสมาชิกเพิ่มเพื่อเป็นฐานในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>กรณีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ตามร่างนี้ มีกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลที่จะผ่อนปรนบางหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ให้สามารถดำเนินการจัดตั้งพรรคเพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้</p>
<p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. สมาชิกพรรคการเมืองไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ คน</p> <p>๒. สมาชิกพรรคการเมืองทุกภาคไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ คน หรือสมาชิกพรรคการเมืองภูมิภาคละ ๕,๐๐๐ คน</p> <p>๓. การจัดตั้งพรรคได้จ่าย ภายในเป็นครั้งแรกต้องมีทุกภาค และภายใน ๕ ปี ต้องมีให้ครบทุกจังหวัด</p>	<p>หลักการเดิมตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองปัจจุบัน ทั้งจำนวน ระยะเวลา และเงื่อนไขที่ กกต. กำหนด ซึ่งพรรคการเมืองที่ผ่านมาก็สามารถปฏิบัติได้ โดยเมื่อเป็นพรรคการเมืองสมัครที่จะต้องมีกาหาสมาชิกเพิ่มเพื่อเป็นฐานในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p>	

<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p> <p>สัมมนาที่สันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙</p> <p>พรรคพลังชาติไทย นายสุเทพ เข้มแข็งปรีชาชนนทร์ (หัวหน้าพรรคพลังชาติ ไทย)</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p> <p>การกำหนดให้ทุกสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกจ่ายค่าบำรุงพรรคไม่น้อยกว่า ๕๐๐ คน เป็นจำนวนที่สู้เกินไปและเป็นไปไดยาก โดยเฉพาะในเขตเลือกตั้งในพื้นที่ที่พรรคการเมืองนั้นไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกทั้งพรรคการเมืองขนาดใหญ่มีสาขาพรรคในแต่ละภาคจำนวนมาก ท้ายที่สุดการกำหนดเช่นนี้จะเป็นการบีบให้เหลือเพียงภาคละหนึ่งสาขาเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการของกรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้สาขาพรรคจำนวนมาก</p> <p>พรรคการเมืองแต่ละพรรคคนกฎหมายบังคับให้มีสมาชิกจำนวน ๕,๐๐๐ คนนั้นภายใน ๑ ปีนั้นเหมาะสมแล้วและให้พรรคการเมืองทุกพรรคเปิดสาขาสมาชิก ๔ ภาคนั้นแต่ละสาขาก็น่าจะมีสมาชิกไม่ต่ำกว่า ๕๐ คนขึ้นไปถึงจะเปิดสาขาแต่ละภาคได้นั้นเหมาะสมแล้วแต่ไม่ควรบังคับให้สาขาพรรคแต่ละภาคจะต้องให้คนที่ไปสมัครพรรคจำนวน ๕๐ คนนั้นจะต้องเป็นคนในจังหวัดที่เปิดสาขาในจังหวัดนั้นเท่านั้น แต่ควรจะให้คนที่มีความสามารถในภาคนั้นๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกและเปิดสาขาได้เพราะ</p> <p>๑. ภาคใต้เป็นภาคที่ยุ้งยากที่สุดกับพรรคเล็ก ๆ เพราะคนภาคใต้ส่วนใหญ่จะนิยมชมชอบพรรคประชาธิปัตย์เท่านั้นและถ้าบุคคลใดจะมาเป็นสมาชิกที่ไม่ใช่พรรคประชาธิปัตย์ก็จะออกมาต่อว่าบุคคลที่สมัครพรรคอื่นและร่วมเปิดสาขาทำให้คนที่มาสมัครเป็นสมาชิกนั้นหวาดกลัวจึงไม่กล้าเข้ามาเป็นสมาชิกจึงทำให้ไม่สามารถเปิดสาขา</p> <p>๒. ถ้าไม่ออกกฎระเบียบบังคับว่าเมื่อเปิดสาขาภาคที่จังหวัดใดเช่นเปิดสาขาที่ชุมพร ซึ่งถือว่าเปิดสาขาภาคใต้ก็ให้คนจังหวัดภาคใต้ทุกจังหวัดมาเป็นสมาชิกและร่วมเปิดสาขาได้</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>หลักการตามกฎหมายปัจจุบัน</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
	<p>คณะกรรมการ การเมือง สภานิติ บัญญัติแห่งชาติ</p>	<p>ควรมีบทบัญญัติที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของพรรคการเมืองทางการเมืองการเพิ่มขึ้นของปริมาณจำนวนสมาชิก กล่าวคือ เมื่อระยะเวลาหนึ่งนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองจดทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว จำนวนสมาชิกพรรคการเมืองควรมีการขยายจำนวนหรือมีอัตราที่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม มีเพียงกรณีจำนวนคงที่ไม่เท่ากับจำนวน ณ วันที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้น</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
		ใหม่ ซึ่งเห็นว่าการคิดคำนวณหรือวิธีการเพิ่มจำนวนสมาชิกนั้นมีอยู่หลากหลายให้เลือกใช้ เช่น ในลักษณะอัตราก้าวหน้า หรือในลักษณะการกำหนดที่ชัดเจนตายตัว หรือในลักษณะคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจจะมีการลดเพดานสูงสุดไว้ด้วยก็ได้ นอกจากนี้ การจัดตั้งพรรคการเมืองตามกฎหมายใหม่ยังมีกระบวนการและขั้นตอนซ้ำซ้อนมากขึ้น จึงมีลักษณะของการจัดตั้งที่ยากขึ้นกว่าเดิม	
	นายบุญจรศักดิ์ บุญผ่อง	<p>๑. การจัดตั้งพรรคการเมืองให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองดำเนินการออกหนังสือเชิญชวนคนอื่นที่ไม่มีได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองได้ให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกและได้จำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกตามภาคที่นายทะเบียนกำหนดภาคละไม่น้อยกว่าห้าร้อยคน เมื่อรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่น้อยกว่าสี่พันคนสามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้โดยจดทะเบียนต่อนายทะเบียนที่สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง</p> <p>๒. สมาชิกจำนวนสี่พันคนดังกล่าวในพรรคสองอย่างน้อยต้องมีสมาชิกอยู่ในแต่ละภาคไม่น้อยกว่าภาคละห้าจังหวัดตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดตามที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนดและมีจำนวนสมาชิกจังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าสิบคน</p>	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
คณะกรรมการการศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ	มาตรา ๓๒ (๒) ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน พรรคการเมืองต้องจัดให้มีสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ละสาขาต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสาขานั้นไม่น้อยกว่า ๕๐๐ คน กรณีดังกล่าวนี้ กำหนดไว้เฉพาะเกณฑ์ขั้นต่ำให้สาขาพรรคต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสาขานั้นไม่น้อยกว่า ๕๐๐ คนเท่านั้น ไม่ได้กำหนดห้ามหรือบังคับอย่างชัดเจนว่าสาขาพรรคการเมืองดังกล่าวจะสามารถมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบของสาขานั้นได้ด้วย	แก้ไขตามความเห็นที่เสนอ	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๔ กรรมการสภาพรรคการเมืองต้องเป็นสมาชิกและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่นเดียวกับกรรมการบริหารพรรคการเมือง การได้มา การดำรงตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง วิธีการบริหาร และหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการสภาพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามที่ กำหนดในข้อบังคับโดยอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีหน้าที่ ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สภาพรรคการเมืองนั้นด้วย	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	หรือไม่ หากสภาพรรคดังกล่าวมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตพื้นที่ รับผิดชอบของสภามากกว่าจำนวนคนในพื้นที่อาจทำให้เกิดการครอบงำ แทรกแซง ก้าวถอยการดำเนินงานของสภาพรรคการเมือง นั้นได้ซึ่งอาจส่งผลต่อการเป็นตัวแทนของสภาพรรคการเมืองเพื่อเป็นกรรมการ สรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคตามมาตรา ๕๘ พรรคสอง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๓๕ ในจังหวัดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือสภาพรรคการเมืองถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่ง มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรค การเมืองนั้นแต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนั้น คนหนึ่งหรือหลายคนเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำ จังหวัดเพื่อดำเนินการกิจกรรมของพรรคการเมืองในจังหวัด นั้นและให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	สัมมนาที่สันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙	๑. วาระของกรรมการบริหารพรรค ควรมีวาระ ๒ ปี ดำรงตำแหน่งติดกัน ได้ไม่เกิน ๒ วาระ	การกำหนดให้จังหวัดสามารถมีตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด เพื่อให้พรรค การเมืองสามารถมีบุคคลดูแลการดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมืองในพื้นที่จังหวัด นั้น หากไม่มีสาขาที่รับผิดชอบพื้นที่นั้น ๆ อยู่ เพื่อเป็นการผ่อนปรนและทำให้การบริหาร กิจการของพรรคการเมืองทำได้อย่างดีขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๖ สาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจะจัดตั้งขึ้นนอกราชอาณาจักรมิได้ มาตรา ๓๗ พรรคการเมืองต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นายเบญจรงค์ บุญผ่อง	๑. กำหนดให้มีการประชุมพรรค อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ร่วมกับสมาชิกพรรค ในเรื่องการกำหนดนโยบายของพรรค ๒. การมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรคการเมือง เช่น ข้อกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมืองต้องเข้าร่วมกิจกรรมของพรรคฯ มีการตรวจสอบจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองทุก ๕ ปี มีการส่งรายงานการประชุมไปยัง กกต. พรรคการเมืองต้องจัดประชุมใหญ่ปีละ ๑ ครั้ง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๓๕ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง (๑) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง (๒) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง เทร่ญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง (๔) การเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง (๕) ให้ความเห็นชอบรายงานการเงินและงบการเงิน กิจการของพรรคการเมืองที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่านมา (๖) กิจการที่เสนอโดยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือหัวหน้าสาขาพรรคการเมือง (๗) กิจการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ	สัมมนาที่ชลบุรี วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง	๑. การกำหนดนโยบายควรให้สมาชิกพรรคการเมือง มีส่วนร่วมเข้าไปกำหนดนโยบายได้ด้วย ไม่ได้มาจากกรรมการบริหารพรรคเพียงอย่างเดียว และพรรคการเมืองควรร่วมกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมือง ต้องมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอด้วย ควรกำหนดให้มีการประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมืองสำหรับดำเนินกิจการที่มีความสำคัญ เช่น การให้ความคิดเห็นในการส่งผู้สมัครพรรคการเมือง การให้ความเห็นเพื่อกำหนดเป็นนโยบายของพรรคการเมือง ฯลฯ โดยควรกำหนดองค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย กรรมการสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยหนึ่งและสมาชิกสาขาพรรคการเมือง มีจำนวนรวมทั้งทั้งหมดไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งจะสะท้อนความเป็นประชาธิปไตยในสาขาพรรคการเมือง ๑. เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งแต่งตั้งพรรคการเมืองแล้ว ให้ดำเนินการประชุมในกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ โดยกระทำการที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง - การเปลี่ยนแปลงนโยบาย - การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย หรือข้อบังคับ กิจการตาม (๑) (๒) และ (๓) เมื่อได้รับความเห็นชอบ จากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองแล้ว ให้พรรค การเมืองมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบเพื่อแก้ไข เปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วัน ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนประกาศการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นว่าพรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกหัวหน้าพรรค - การเลือกและถอดถอนคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง - การดำเนินกิจกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองของพรรค - การถอดถอนหัวหน้าพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง - การดำเนินการลงมติรับรองผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็น นายกรัฐมนตรีในนามพรรคการเมือง โดยใช้ระบบ (Primary Vote) - รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่าน มา - แผนการดำเนินการสำหรับปีต่อไป โดยการหารายได้การหาสมาชิก พรรคการเมือง และการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชนในทางการเมือง - การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและการรับรองงบการเงินประจำปีของพรรค การเมือง - การอื่นตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการเลือกตั้ง <p>๒. ภายใน ๑๒๐ วันนับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้งพรรค การเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ ๖,๐๐๐ คน ขึ้นไป ซึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีอยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อย ภาคละ ๒ สาขา</p> <p>๓. พรรคการเมืองต้องเสนอการใช้งบประมาณของพรรคต่อที่ประชุมใหญ่ พรรค โดยที่สมาชิกพรรคทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลนี้ได้</p> <p>๑. องค์ประชุมของสมาชิกพรรคที่กำหนดไว้ ๒๐๐ คนเยอะเกินไป</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>เพื่อเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ สมาชิกของพรรคการเมือง ในการบริหาร พรรคการเมืองให้ได้มากที่สุด</p>
<p>มาตรา ๓๙ องค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไป ตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งหมด ผู้แทนของ</p>	<p>สัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙</p>		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
สาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และสมาชิกพรรคการเมือง ทั้งนี้ มีจำนวนรวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. สมาชิกพรรคการเมืองต้องมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุม มีสิทธิในการตัดสินใจของพรรคการเมือง ๒. การประชุมพรรคการเมืองต้องแจ้งไปยัง กกต. จังหวัดให้ทราบด้วยเพื่อให้ กกต. จังหวัด แจ้งประชาชนและสมาชิกพรรคให้เข้าร่วมประชุม	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๔๐ การลงมติในที่ประชุมใหญ่ให้กระทำโดยเปิดเผย แต่การลงมติเลือกบุคคลตามมาตรา ๓๘ (๓) และ (๔) ให้ลงคะแนนลับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๑ สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ของพรรคการเมืองหรือไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า มีสิทธิเข้าชื่อยื่นคำร้องขอให้จัดการประชุมใหญ่สามัญของพรรคการเมืองนั้นได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้จัดการประชุมใหญ่สามัญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองไม่จัดการประชุมใหญ่สามัญภายในระยะเวลาตามที่กำหนดหนึ่ง ผู้เข้าชื่อยื่นคำร้องขอให้จัดการประชุมใหญ่สามัญอาจยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนเพื่อให้มีการเรียกประชุมใหญ่สามัญได้ เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนรายงานคณะกรรมการโดยเร็ว ในกรณี ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่เรียกประชุมใหญ่สามัญ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่ง และแต่งตั้งให้ผู้อื่นเข้าชื่อร้องขอให้จัดการประชุมใหญ่สามัญคนหนึ่งที่มีอำนาจเรียกประชุมใหญ่ขึ้นแทนหัวหน้าพรรคการเมือง</p> <p>ห้ามมิให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองตามวรรคสาม ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคสาม และให้นำความในมาตรา ๒๒ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม</p> <p>คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคสามให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๔๒ ในกรณีสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งคนใด หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน เห็นว่ามติของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ให้มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย</p> <p>ถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยว่ามติใดของพรรคการเมืองขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนมติดังกล่าวได้</p>		<p>๑. กต. ควรให้อำนาจหรืออำนาจถึงภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพรรคการเมือง</p> <p>๑. สมาชิกควรมีสิทธิตรวจสอบพรรคการเมืองว่าดำเนินงานตามนโยบายที่ร่วมกันกำหนดแต่เดิมหรือไม่ ภาคประชาชนและประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบด้วย</p>	<p>การเปิดเผยรายงานการดำเนินงานเป็นกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้ คณะกรรมการได้บัญญัติให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย ซึ่งเป็นหลักการที่ครอบคลุมมากกว่า</p>
<p>มาตรา ๔๓ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมานำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองเพื่ออนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>	<p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
พรรคการเมืองใดที่จดทะเบียนยังไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งสำหรับปีนั้น ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง ต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๒. ก.ก.ต. ควรติดตาม กำกับการค้าเงินงานของพรรคการเมืองตลอดระยะเวลา ไม่ให้มีการเคลื่อนไหวเฉพาะช่วงการเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย ๑. ให้องค์กรภาคประชาชน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลกิจกรรมการค้าเงินงานของพรรคการเมือง ๒. ต้องมีการรายงานผลการดำเนินงานพรรคในแต่ละปีให้สมาชิกพรรคทราบ	ความเห็นที่มีผู้เสนอแนะ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกรับบริจาคจากผู้ใดเพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน	นายสัมพันธ์ มพิพรทิส ประธานชมรมประชา อาสา	ห้ามกระทำการใดอันทำให้เกิดการเอื้อประโยชน์ต่อนายทุนผู้บริจาคทรัพย์สินให้แก่พรรค	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองกระทำการหรือส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการก่อความวุ่นวายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้พรรคการเมือง สมาชิก หรือผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อให้ผู้นั้นหรือบุคคลอื่นได้รับแต่งตั้ง หรือสัญญาว่าจะให้ได้รับแต่งตั้ง หรือเพราะเหตุที่ได้รับบริการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือตำแหน่งใดใน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
การบริหารราชการแผ่นดินหรือในหน่วยงานของรัฐ ห้ามมิให้ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง สมาชิก หรือผู้ใด เพื่อจูงใจให้ตนหรือบุคคลอื่นได้รับการแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งทางการเมือง หรือตำแหน่งใดในการบริหาร ราชการแผ่นดินหรือในหน่วยงานของรัฐ			
หมวด ๓ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๔๗ พรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้รับฟังความคิดเห็นจากสภา พรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ เกี่ยวข้องประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการกำหนด	สัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ด.ร. ธีระ เจียรบุญ หยก	๑. ต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ๒. เห็นด้วยกับที่ให้มีการกำหนดตัวผู้รับสมัครเลือกตั้ง ๑. คนในพื้นที่ควรมีโอกาสเลือก ส.ส. ตรวจสอบพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคว่ามีพรรค การเมืองใดยังมีคดีในศาลแพ่งหรือศาลอาญา ก็ไม่ให้พรรคดังกล่าวส่งผู้สมัคร ส.ส หรือ ส.ท หรือไม่อนุญาตให้สมาชิกพรรคคนไหนคนมีตำแหน่งทางการเมือง ต่อไป จนกว่าจะเสร็จสิ้นคดีหรือมีคำสั่งปกครองให้พรรคการเมืองนั้นหยุด กิจกรรมชั่วคราวจนกว่าจะพ้นคดี	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร กฎหมายได้ให้สิทธิแก่ประชาชนใน การลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขต เลือกตั้งที่ตนมีภูมิลำเนาได้อยู่แล้ว พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมือง ที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง การกำหนด เงื่อนไขเพื่อมิให้พรรคการเมืองดำเนินงาน กิจกรรมดังกล่าวจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินกิจกรรมเหล่านั้น เป็นเรื่องของแต่ละพรรคการเมือง ร่างฯ กำหนดไว้ต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง
	คณะกรรมการ การเมือง สภา นิติบัญญัติแห่งชาติ	คำว่า “ส่งผู้สมัคร” ไม่มีความชัดเจน เนื่องจากไม่มีการกำหนดจำนวน ผู้สมัครให้ชัดเจนว่าต้องส่งจำนวนมากน้อยเพียงใด	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๔๘ การพิจารณาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย</p> <p>คณะกรรมการจะกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัคร ซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่อาจส่งผู้สมัครตามอัตราส่วนดังกล่าวได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>การกำหนดอัตราส่วนตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการหารือกับพรรคการเมืองด้วย</p>	<p>สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>คณะกรรมการการศึกษา สามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภาบันิติบัญญัติ แห่งชาติ</p>	<p>๑. สักส่วนของตัวแทน ส.ส. มาจากหลากหลายอาชีพ เพื่อจะได้คนที่มีความรู้ตามสาขาอื่น ๆ มากแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง</p> <p>การคำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๔๗ กำหนดให้การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วยเป็นเรื่องที่ทำได้ยากในทางปฏิบัติอีกทั้ง ตามร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านขามติยังได้กำหนดให้การเลือกปฏิบัติไม่เป็นธรรมต่อบุคคลในเรื่องอื่น ๆ นอกจากความแตกต่างชายและหญิงจะกระทำไม่ได้ เช่น ความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายภาพหรือสุขภาพ สถานะบุคคล เป็นต้น (ร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗) หากต้องการให้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงก็ควรคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องอื่นๆ ตามที่กล่าวไปด้วยหรือมิฉะนั้น ก็ควรตัดเรื่องคำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงออกเสียน่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>ร่างมาตรานี้ไม่ได้กำหนดสัดส่วนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่เป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักการในเรื่องให้พรรคการเมืองคำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงโดยพรรคการเมืองจะต้องแจ้งเพราะเหตุที่เป็นเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุที่เป็นผู้ชายหรือเป็นผู้หญิงไม่ได้</p>
	<p>คณะกรรมการ การเมือง สภา บันิติบัญญัติแห่งชาติ</p>	<p>๑. เขตเลือกตั้งบางเขตซึ่งเดิมที่ไม่มีผู้สมัครหญิง อาจเป็นเพราะไม่สนใจในเรื่องการเป็นตัวแทนจึงไม่ลงสมัคร แต่กฎหมายกำหนดว่าโดยคำนึงถึงสัดส่วนของชายและหญิง จึงจำเป็นต้องเลือกตั้งนั้น ต้องมีผู้สมัครหญิงทั้งที่ไม่ได้สมัครใจ</p> <p>๒. การให้คำนึงถึงสัดส่วนของชายและหญิงในขณะที่ยังไม่พ้นที่หญิงหรือชายไม่มีความพร้อมเหมาะสมเพียงพอ อาจเป็นการตัดโอกาสเพื่ออื่นที่มีความพร้อมและเหมาะสมมากกว่า</p>	
	<p>สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ</p>	<p>ให้พรรคการเมืองใช้หลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตยภายในพรรคเพื่อคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งและในส่วนภูมิภาคด้วยความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง</p>	<p>การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือการคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ร่างมาตรา ๔๙ ได้บัญญัติหลักการรองรับไว้แล้ว</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๙ ในการเลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค การเมืองในการพิจารณาและเสนอคณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองให้ความเห็นชอบ	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	สมาชิกควรมีส่วนร่วมในการถกเถียงกันของพรรคการเมือง เลือกผู้แทน ส.ส. จากสาขาพรรคให้เป็นที่สุด และไม่เปิดช่องให้ กรรมการบริหารพรรคเสนอชื่อเพิ่มเติม	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ โดยหลักพรรคการเมืองจะมีตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัดมากกว่าหัวหน้า สาขาพรรคการเมือง ซึ่งอาจทำให้ตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัดมีอำนาจ มากกว่าสาขาพรรคการเมืองในการเลือก กันเองเป็นกรรมการสรรหาผู้สมัครรับ เลือกตั้งได้
คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วย บุคคลและจำนวนตามที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เกิน กึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และ หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดซึ่งเลือกกันเองจนครบจำนวน ทั้งนี้ วิธีการ เลือกกันเองและจำนวนหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตาม	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. กำหนดกลไกการสมัครผู้สมัครต้องยึดโยงกับประชาชน โดยผ่านการ ประชุมสมาชิกพรรค	ลักษณะทำงานองเดียวกัน โดยอยู่ในรูป ของคณะกรรมการสรรหาฯ โดยมี องค์ประกอบจากทุกภาคส่วนในพรรค การเมือง ซึ่งเป็นตัวแทนของสมาชิกพรรค
ไม่น้อยกว่าสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่าง ๆ กันที่คณะกรรมการ กำหนดตามมาตรา ๓๓	นายถวิล ไพรสณฑ์ อดีตรัฐมนตรี ราษฎร พรรค ประชาธิปไตย	๑. ควรบัญญัติอีกมาตราหนึ่งว่า ให้หัวหน้าสาขาพรรคหรือผู้แทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดเสนอชื่อผู้ประสงค์ลงสมัครรับเลือกตั้งต่อคณะกรรมการ สรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ๒. เมื่อคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับรายชื่อผู้สมัครรับ เลือกตั้งแล้ว ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งของสมัครโนพื้นที่สาขาพรรคใด หรือใน จังหวัดที่มีตัวแทนประจำพรรคการเมืองจังหวัดใด ให้คณะกรรมการสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งส่งรายชื่อผู้สมัครนั้น ๆ ไปให้สาขาพรรคหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดนั้นๆ แล้วแต่กรณีพิจารณา ก่อน และส่งผลการพิจารณา ไปให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ภายในกำหนดเวลาที่ คณะกรรมการสรรหาที่กำหนด	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการสรร หาผู้สมัครรับเลือกตั้งรับฟังความคิดเห็นของหัวหน้าสาขา พรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และ สมาชิกมาประกอบการพิจารณาในการสรรหาด้วย ถ้าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ให้ความเห็น ชอบบุคคลที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง เสนอ ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดำเนินการสรรหาบุคคลแทนบุคคลนั้น หาก คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งยืนยันเสนอชื่อ	นายสันตวุฒิ มทิรทิต	การเลือกตั้งตัวแทนพรรคเพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและการเสนอชื่อ นายกรัฐมนตรี ต้องทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค	ให้เป็นเรื่องของแต่ละพรรคการเมือง โดย เพียงกำหนดไว้ในข้อบังคับของพรรค

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
บุคคลเดิม และคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วย ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกัน เมื่อที่ประชุมร่วมกันดังกล่าวมีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการไปตามมตินั้น การลงมติดังกล่าวให้กระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พิจารณาจากสมาชิกผู้ซึ่งยื่นความจำนงด้วยตนเองและผู้ซึ่งสมาชิกเสนอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแทนการเลือกตั้งที่เป็นอิสระ หรือการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่ไม่ได้ได้รับเลือกตั้ง หรือกรณีผู้สมัครตายก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามข้อบังคับ	ประธานชมรมประชา อาสา		การเมือง จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้
มาตรา ๕๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาตามมาตรา ๔๙ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๑ การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่ใช้ในการประกาศโฆษณาให้ค่านึงถึงความเห็นของสภาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด นโยบายใดที่ต้องใช้จ่ายเงิน การประกาศโฆษณานโยบายนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (๑) วงเงินที่ต้องใช้จ่าย และที่มาของเงินที่จะใช้ในการดำเนินการ (๒) ความคุ้มค่าและประโยชน์ในการดำเนินนโยบาย (๓) ผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบาย	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙	๑. กำหนดให้พรรคการเมืองต้องจัดทำการวิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียหายของนโยบาย แล้วรายงานให้คณะกรรมการเลือกตั้งก่อนที่จะประกาศโฆษณานโยบายนั้น เห็นควรให้หน่วยงานอื่นนอกเหนือจากคณะกรรมการเลือกตั้งทำหน้าที่วินิจฉัยกรณีที่มีได้ดำเนินการตามมาตรา ๕๑ ๒. การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองควรมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและเป็นไปตามแผนพัฒนาวิทยุศาสตร์ชาติ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗	๑. สมาชิกพรรคการเมือง สามารถทำนโยบายสาธารณะของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ในกรณีพรรคการเมืองไม่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องภายใน ระยะเวลาที่กำหนด	พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๒. ควรมีมาตรการในการกำกับนโยบายในการหาเสียงของพรรคการเมือง เมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้ว เช่น ถ้าทำตามนโยบายไม่ได้ ควรมีมาตรการให้ยุบ พรรค ๑. หากนโยบายที่พรรคเสนอต่อประชาชนเกิดความเสียหาย พรรค การเมืองต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ๑. พรรคการเมืองต้องมีกระบวนการควบคุมนโยบายสาธารณะของพรรคและให้ ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	นายบรรยาสินทร ประธานเครือข่าย ราษฎรอาสาปกป้อง สถาบัน	สมควรตัดมาตรา ๕๐ ออกเพราะการกำหนดให้คณะกรรมการเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนนโยบายของพรรคการเมือง มีขอบข่ายบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๕ แต่หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าสมควร มีไว้ ก็ควรกำหนดให้เป็นเฉพาะนโยบายที่อาจกระทบต่อระบบการเงินการคลัง ของประเทศ และให้พรรคการเมืองมีหน้าที่เพียงส่งข้อมูลให้คณะกรรมการ เลือกตั้งเพื่อเผยแพร่โดยไม่มีอำนาจในการระงับยับยั้งหรือแก้ไขรายละเอียด ในนโยบายนั้น	เป็นไปตามหลักการในการส่งเสริมให้ พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่ สำคัญในอนาคต และเป็นไปตาม มาตรา ๒๕๘ การปฏิรูปประเทศ ที่กำหนดให้ต้องมี กลไกในการกำหนดความรับผิดชอบของ พรรคการเมืองในการประกาศโฆษณา นโยบายที่มีไว้ได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความ คุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน
	นายสรอรรถ กตินประทุม	คณะกรรมการเลือกตั้งไม่ควรเข้ามาควบคุมนโยบายหาเสียงของพรรค การเมือง เพราะนโยบายจะดีหรือไม่ดีอย่างไร ควรปล่อยให้เป็นไปตามกลไก ประชาธิปไตย โดยประชาชนเป็นผู้ตัดสิน เมื่อพรรคเป็นของประชาชน (ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๒๒๔ (๕) แห่งร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... กำหนดให้ กกต. มี อำนาจเพียงดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย เท่านั้น) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กกต. หรือหน่วยงานใดก็ตาม ไม่น่าที่จะเข้ามา ล่วงล้ำนโยบายหาเสียงของพรรคการเมืองใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม เพราะหากไม่เหมาะสมหรือเกิดความเสียหาย พรรคการเมืองนั้นก็ตั้ง	เป็นไปตามหลักการในการส่งเสริมให้ พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่ สำคัญในอนาคต และเป็นไปตาม มาตรา ๒๕๘ การปฏิรูปประเทศ ที่กำหนดให้ต้องมี กลไกในการกำหนดความรับผิดชอบของ พรรคการเมืองในการประกาศโฆษณา นโยบายที่มีไว้ได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความ คุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	รับผิดชอบด้วยตนเองอยู่แล้ว แต่เห็นด้วยกับการประกาศต่อสาธารณชนเพื่อ เป็นสัญญาประชาคม		มีความสอดคล้องกับบัญญัติ
	ด.ร. อีระ เจียรบุญหยก	๑. ตรวจสอบนโยบายพรรคทุกพรรค ถ้าได้เป็นรัฐบาลแล้วจะมีนโยบาย หรือโครงการทำลายความมั่นคงของประเทศหรือไม่	มีความสอดคล้องกับบัญญัติ
	นายกฤษฎณ์สัมพันธ์ เมนะสูต	๑. ให้เพิ่มเติมในบรรทัดที่สองของมาตรา ๕๐ ที่ว่าด้วยการกำหนด นโยบายของพรรคการเมือง พ.ศ. .... หลังคำว่า “ให้คำนึงถึงความเห็นของที่ ประชุม ตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖” เพิ่มเติม คำว่า “ความสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช....” และก่อนประกาศนโยบายดังกล่าวพรรคการเมือง ต้องจัดทำการ.... ๒. เสนอให้เพิ่มเติม “ข้อมูลการวิเคราะห์นโยบายต่อคณะกรรมการการ เลือกตั้ง เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ....” เพิ่มเติม (๑) วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ของนโยบายและเป้าหมาย (ถ้ามี) (๒) ที่มาของงบประมาณที่ใช้ใน การดำเนินนโยบายและวงเงินงบประมาณ (ถ้ามี) (๓) (๓) และ (๔) - (๔) ข้อความตามเดิม (๕) ผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบายต่อ ประชาชนและส่วนรวม	มีความสอดคล้องกับบัญญัติ
หมวด ๔	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
การเงินและการบัญชีของพรรคการเมือง มาตรา ๕๒ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมี หน้าที่บริหารการเงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดของ พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองตลอดจนจัดให้มี การทำบัญชีตามมาตรา ๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด ต้องจัดให้มีบัญชีรับและจ่ายเงิน ของสาขาพรรคการเมืองหรือที่ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดได้รับหรือจ่าย แล้วแต่กรณี และจัดทำบัญชี รายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ซึ่งเป็นที่ตั้งของสภาพรรคการเมืองหรือในเขตจังหวัดที่ ตนเป็นตัวแทน แล้วแต่กรณี ตามที่คณะกรรมการกำหนด มาตรา ๕๓ บัญชีของพรรคการเมืองประกอบด้วย (๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดง ค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย (๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค (๓) บัญชีแยกประเภท (๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน การลงรายการบัญชีตามวรรคหนึ่งต้องมีรายการและ เอกสารประกอบการลงบัญชีและต้องจัดทำภายใน ระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๕๔ พรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรก ภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้ง และ ครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน การปิดบัญชี ให้จัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วยงบแสดงฐานะทางการเงิน และงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง งบแสดงฐานะทางการเงินต้องแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง ทั้งต้องแสดงที่มาของ รายได้ตามมาตรา ๕๗ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ของพรรคการเมืองไว้โดยชัดเจน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายใน การเลือกตั้ง และรายการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด งบการเงินของพรรคการเมืองต้องจัดทำให้ผู้สอบบัญชี รับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี</p>	สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙	๑. กกต. เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีที่เข้าไปสู่พรรคการเมือง	คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีความ เชี่ยวชาญเพียงพอในการสอบบัญชีควรให้ ผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตให้ตรวจบัญชีจาก สภาวิชาชีพบัญชีเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีจะ เหมาะสมมากกว่า
<p>มาตรา ๕๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเสนองบการเงิน ที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต่อที่</p>	สัมมนาที่เชียงราย วันอังคารที่ ๑๕	๑. พรรคควรมีการวางแผนการใช้เงิน และแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นระยะ เช่น ๖ เดือน หรือ ๑ ปี เพื่อให้เกิดความโปร่งใส มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินให้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองเพื่ออนุมัติภายในเดือน เมษายนของทุกปี งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติ แล้วให้หัวหน้าพรรคการเมืองรับรองความถูกต้องร่วมกับ เหรียญกษาปณ์พรรคการเมือง และส่งให้แก่นายทะเบียนภายใน สามสิบวันนับแต่วันวันที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง อนุมัติพร้อมทั้งบัญชีตามมาตรา ๕๓ เมื่อได้รับงบการเงินตามวรรคสองแล้ว ให้นาย ทะเบียนประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป	พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	ประชาชนทั่วไปทราบด้วย ทั้งเรื่องที่มาของเงินและการนำไปทำอะไรบ้าง ๑. เงินบำรุงที่ได้รับนั้น ครม.มีการบริหารอย่างไรบ้าง ให้พรรคการเมืองจัดสรรงบประมาณของพรรคการเมืองเพื่อเป็น ค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับผู้บริหารพรรคการเมืองและให้เสนอเป็นรายงาน การเงินของพรรคให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๕๖ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมือง ได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับ ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร	นายสันตสุขุม มหิทราทิศ ประธานชมรมประชา อาสา	พรรคการเมืองต้องเสียภาษีเช่นเดียวกับนิติบุคคลทุกประการเพื่อไม่ให้เกิด ช่องทางเสียภาษีและนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์การเลือกตั้งได้	รายได้และทรัพย์สินของพรรคการเมือง ส่วนใหญ่จะเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาที่มีการ เลือกตั้งซึ่งไม่อาจตรวจสอบที่มาของรายได้ และทรัพย์สินได้ จึงมีการบัญญัติให้รายได้ และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับ ให้ได้รับ ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรตามประมวล รัษฎากร
หมวด ๕ รายได้ของพรรคการเมือง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๕๗ พรรคการเมืองอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้ (๑) เงินทุนประเดิมตามมาตรา ๙ วรรคสอง (๒) เงินค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง ตามที่กำหนดในข้อบังคับ (๓) เงินที่ได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของ พรรคการเมือง (๔) เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการจัด กิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมือง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๕) เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการรับบริจาค</p> <p>(๖) เงินอุดหนุนจากกองทุน</p> <p>(๗) ดอกผลและรายได้ที่เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมือง</p> <p>การได้มั่งงิรายได้ตาม (๖) (๗) (๘) และ (๕) ต้องมีใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการได้มาซึ่งรายได้นั้นเป็นหนังสือ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>การจำหน่ายสินค้าหรือบริการตาม (๓) และการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมืองตาม (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>รายได้ของพรรคการเมืองจะนำไปใช้เพื่อการอื่นได้นอกจากการดำเนินงานของพรรคการเมืองมิได้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๕๕ การทรวายได้จากกาการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมืองต้องกระทำโดยเปิดเผยและแสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็นการระดมทุนของพรรคการเมืองอย่างชัดเจน</p> <p>ให้หัวหน้าพรรคการเมืองประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนและที่มาของเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาจากกิจกรรมดังกล่าว และให้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนทราบด้วย ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กิจกรรมดังกล่าวสิ้นสุดลง</p> <p>ประกาศและหนังสือแจ้งตามวรรคสอง ให้ระบุชื่อบุคคลผู้สนับสนุนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าหนึ่งแสนบาทขึ้นไปด้วย</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕๙ ทุกเดือน ให้พรรคการเมืองประกาศรายชื่อผู้บริจาคเงิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าตามที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าพันบาท ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปพร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของงบบริจาค และให้แจ้งนายทะเบียนทราบตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดด้วย	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. การสนับสนุนพรรคการเมือง ควรมีกฎเกณฑ์การเปิดเผย เช่น การบริจาคเงินให้พรรคการเมือง แม้คนจะออกจากรพรรคแต่เงินยังอยู่ที่พรรค	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
การประเมินมูลค่าของสิ่งที่ได้รับบริจาคตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด	นายสัมพันธ์ มท.1 ประธานชมรมประชา อาสา	ให้พรรคการเมืองประกาศรายชื่อผู้บริจาคเงินให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกวัน ๓ เดือนโดยประกาศผ่านหน้าหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่นใดก็ได้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๖๐ บุคคลใดจะบริจาคเงิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองมีมูลค่าเกินสิบล้านบาทต่อพรรคการเมืองต่อปีมิได้ และในกรณีบุคคลนั้นเป็นนิติบุคคล การบริจาคเงิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมืองไม่ว่าพรรคเดียวหรือหลายพรรคคิดเป็นมูลค่ารวม ต้องแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมใหญ่คราวต่อไปหลังจากบริจาคแล้ว พรรคการเมืองจะรับบริจาคเงิน หรือประโยชน์อื่นใดซึ่งมีมูลค่าเกินวรรคหนึ่งมิได้	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙	๑. การบริจาคเงินต้องมีการจำกัดจำนวนเพื่อไม่ให้เกิดความเลื่อมล้ำของประชาชน	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๖๑ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือสมาชิกผู้ได้รับบริจาคเงิน หรือสิทธิหรือประโยชน์อื่นใดโดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ต้องแจ้งให้พรรคการเมืองทราบภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับ และให้พรรคการเมืองออกใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับเงิน	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เครือข่ายประชาชน ปกป้องประเทศ	๑. สมาชิกสามารถบริจาคเงินให้พรรคการเมืองได้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	ไม่มีผู้เสนอความเห็น	ห้ามนิติบุคคล หรือบุคคล บริจาคให้พรรคการเมืองเกินรายละเอียด ๕ ส่วนบาท เพื่อไม่ให้มีอิทธิพลต่อพรรคการเมืองไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเป็นหนังสือให้แก่ผู้บริจาค เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>กิจกรรมของพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า รวมถึงการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด สมาชิก หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย</p>			
<p>มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๑ นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกาศใช้บังคับแล้วจนกว่าจะพ้นระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่ารวมกันแล้วเกินหนึ่งหมื่นบาทต่อวัน โดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้สนับสนุนหรือของพรรคการเมืองหรือเพื่อใช้ในการเลือกตั้ง ต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาคตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ถ้าสิ่งของที่ได้รับบริจาคตามวรรคหนึ่งไม่อาจส่งพรรคการเมืองได้หรือเป็นของสละเสียได้ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้สนับสนุนแจ้งให้พรรคการเมืองทราบเพื่อบันทึกมูลค่าของสิ่งนั้นไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครผู้สนับสนุน</p> <p>ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดมิได้ส่งส่วยเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ตนได้รับเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองหรือเพื่อใช้ในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหรือเป็นสิ่งของตาม</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>วรรคสองหรือไม่ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัย ซึ่ง คณะกรรมการต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับ แต่วันที่ได้รับเรื่อง</p> <p>มาตรา ๒๓ ผู้เสียภาษีเงินได้ซึ่งมิใช่บุคคลธรรมดาที่มีสิทธิ แสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาประจำปี ให้รัฐนำเงินที่ตนได้เสียภาษีไว้ไป อุดหนุนพรรคการเมืองที่ตนระบุพรรคใดพรรคหนึ่งและ ทำร้อยละได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด</p> <p>ให้กรมสรรพากรจัดทำรายชื่อพรรคการเมืองที่ได้รับ การระบุตามวรรคหนึ่งพร้อมจำนวนเงินที่แต่ละพรรค การเมืองจะได้รับอุดหนุนจากรายการแสดงเจตนาตาม วรรคหนึ่งทั้งหมดส่งให้นายทะเบียนและโอนเงินดังกล่าว ให้กองทุนเพื่ออุดหนุนให้พรรคการเมืองที่ได้รับอุดหนุน ตามมาตรานี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายใน ระยะเวลาที่คณะกรรมการและกรมสรรพากรจะตกลง กัน</p>	<p>สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันพุธที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ระบบการเสียภาษีอากร ในการอุดหนุนให้แก่พรรค สามารถเลือกได้ มากกว่า ๑ พรรค และมากกว่า ๑๐๐ บาท ตามที่ระบบกำหนดได้หรือไม่</p> <p>๑. สนับสนุนในการมีการเสียภาษีรายได้ เป็น ๕๐๐ บาทต่อปี</p>	<p>เป็นเงินของรัฐแต่กำหนดให้เจ้าของเงินที่ เสียเป็นภาษีบริจาคให้แก่พรรคใดพรรคหนึ่ง เท่านั้น</p> <p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
<p>มาตรา ๒๔ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำ จำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่าย เพื่อการบริจาคตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้ตาม จำนวนที่บริจาคแต่ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท สำหรับบุคคล ธรรมดา และไม่เกินห้าหมื่นบาท สำหรับนิติบุคคล วิธีการขอหักค่าลดหย่อนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด</p>	<p>คณะกรรมการ การเมือง สภา นิติบัญญัติแห่งชาติ</p>	<p>เรื่องการหักค่าลดหย่อนภาษีนั้น ควรกำหนดจำนวนหรือมีหลักเกณฑ์ที่ ชัดเจน โดยต้องคำนึงถึงรายได้ของประเทศที่จะได้รับจากภาษีด้วย</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
เพื่อประโยชน์ในการคัดค้านหรือให้การ สนับสนุนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามมาตรา ๕๘ เป็นเงินบริจาคตามวรรคหนึ่ง			
มาตรา ๖๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรียญ พรรคการเมืองเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ โดยระบุชื่อ เจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น และให้หัวหน้า พรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีเงินฝากและ จำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชีให้นายทะเบียนทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เปิดบัญชีดังกล่าว	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔	๑. ขอให้ยกเลิกการเปิดบัญชีธนาคารของพรรคการเมือง	หลักการตามกฎหมายปัจจุบัน
มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้พรรคการเมืองและผู้ดำรง ตำแหน่งในพรรคการเมืองรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใด โดยรู้หรือควรจะรู้ว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วย กฎหมายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีแหล่งที่มาโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้ข้าราชการการเมืองใช้สถานะ หรือตำแหน่งหน้าที่เรียกรับหรือชักชวนให้มีการบริจาคให้ พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร แต่ไม่รวมถึงการที่ข้าราชการการเมืองผู้นั้น เข้าร่วมกิจกรรมตามมาตรา ๕๗ โดยมีได้กระทำหรือมี ส่วนกระทำการอันเป็นการต้องห้ามนั้น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๖๘ ห้ามมิให้พรรคการเมืองหรือสมาชิก บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจาก (๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย (๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบ ธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอก ราชอาณาจักร	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักรโดยมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้า ในกรณีที่เป็นบริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้พิจารณาตามที่ปรากฏในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว ทุนที่ไม่ปรากฏชื่อผู้ถือหุ้นหรือถือโดยตัวแทนของบุคคลที่ไม่เปิดเผยชื่อ ให้ถือว่าเป็นหุ้นที่ถือโดยผู้ไม่มีสัญชาติไทย</p> <p>(๔) คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยหรือซึ่งมีผู้จัดการหรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย</p> <p>(๕) บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่ได้รับบริจาคเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)</p> <p>(๖) บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ตามที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีสมาชิกได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดดังกล่าวที่มีใช้เพื่อใช้ในกิจกรรมทางการเมือง</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๖๙ บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๖๘ จะบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดให้แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองมิได้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ บริจาค เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคการเมือง หรือเข้าร่วมกิจกรรมตามมาตรา ๕๘</p> <p>กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ตามวรรคหนึ่งให้หมายถึง กิจการที่รัฐเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นอยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในบรรดาผู้เป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นรายอื่น ๆ หรือมี จำนวนถึงหนึ่งในสามของหุ้นส่วนหรือหุ้นทั้งหมดของนิติ บุคคลนั้น</p> <p>ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับวัด หรือนิติบุคคลอื่น ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศาสนา และองค์การทางศาสนาไม่ว่าจะมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ด้วย โดยคณะกรรมการ จะกำหนดให้ใช้บังคับกับนิติบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประโยชน์สาธารณะหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อหากำไรมาแบ่งปันกันด้วยก็ได้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๗๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับการ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรค การเมืองให้ไปตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดมาตรการ และวิธีการที่จำเป็นให้พรรคการเมืองปฏิบัติเพื่อให้การรับ บริจาคของพรรคการเมืองเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิดเผยและตรวจสอบได้ และให้มีหน้าที่ตรวจสอบความ ถูกต้องของการบริจาคแก่พรรคการเมือง รวมทั้งให้มี อำนาจออกคำสั่งตามความเห็นสมควรเพื่อให้พรรคการเมือง ปฏิบัติให้เป็นไปโดยถูกต้อง</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ให้พรรคการเมืองมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่ง ของคณะกรรมการ			
<p>หมวด ๒</p> <p>กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง</p> <p>มาตรา ๗๒ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานกองทุนหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เงินทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมือง การให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน และสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างแท้จริงและการดำเนินการอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เงิน ททรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณที่โอนตามมาตรา ๑๓๗</p> <p>(๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย</p> <p>(๓) เงินที่ได้รับมาจากกรมสรรพากรตามมาตรา ๖๓</p> <p>(๔) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๕) เงินและดอกเบี้ยที่เรียกคืนจากผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อันเนื่องจากการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม</p> <p>(๖) เงิน ททรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่พรรค</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น	๑. ให้ กต. จัดฝึกอบรมกรรมการบริหารพรรคเป็นประจำทุกปี เช่น อบรม ๓ เดือน โดยให้กรรมการออกค่าใช้จ่ายเอง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>การเมื่อได้มาโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(๗) เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๘๙ และมาตรา ๑๑๖</p> <p>(๘) เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีผู้มอบให้ แต่กองทุนจะรับมอบเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลตามมาตรา ๖๘ มีได้</p> <p>(๙) ดอกผลและรายได้ที่เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดของกองทุน</p> <p>เงินตาม (๓) ให้จัดสรรให้พรรคการเมืองที่ผู้เสียภาษีเงินได้แสดงเจตนาไว้ตามที่อธิบดีกรมสรรพากรแจ้งให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา ๖๓</p> <p>เงินของกองทุนให้ใช้ได้เฉพาะเพื่อการอันเป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>			
<p>มาตรา ๗๓ ทรัพย์สินของกองทุนเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินไม่อยู่ในความรับผิดชอบการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ไม่ได้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๗๔ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมดูแลการค้าเป็นการและการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง การบริหาร และควบคุมดูแลกองทุน ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทนประกอบด้วย ประธานกรรมการการเลือกตั้ง เป็นประธาน</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>กรรมการ กรรมการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการ มอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนส่วนบังคับงบประมาณหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน สองคนเป็นกรรมการ และให้นายทะเบียนเป็นกรรมการ และเลขานุการ</p> <p>วาระการดำรงตำแหน่ง เยี่ยประชุม การพ้นจาก ตำแหน่งของกรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิ และการ ประชุมของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีองค์ประกอบไม่ครบ ตามวรรคสองไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการกองทุน ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยถือว่าคณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่</p>			
<p>มาตรา ๗๕ ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้น ปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการกำหนดวงเงินที่จะจัดสรร เป็นเงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองสำหรับปีงบประมาณ ถัดไป ประกอบด้วย</p> <p>(๑) เงินที่ได้รับจากการสรรหาพรรคตามมาตรา ๖๓ (๒) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๗๒ (๒) ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบแต่ไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบ (๓) เงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๗๒ (๔) ไม่เกินร้อยละ ห้าสิบ</p> <p>(๔) เงินที่ได้รับจากการเรียกคืนตามมาตรา ๗๒ (๕) ที่ ได้รับในปีงบประมาณก่อนหน้านั้นไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบ (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ตามมาตรา ๗๒ (๕) ถ้าผู้มอบให้ระบุวัตถุประสงค์ว่าให้แก่พรรคการเมืองหรือ</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>เพื่อการอื่นให้นำมาจัดสรรตามที่มีผู้มอบให้ระบุวัตถุประสงค์ไว้ ถ้าผู้มอบให้มิได้ระบุวัตถุประสงค์ให้นำมาจัดสรรไม่เกินร้อยละเจ็ดสิบ</p> <p>(๖) ดอกผลของกองทุนตามมาตรา ๗๒ (๙) ไม่เกินร้อยละแปดสิบ</p>			
<p>มาตรา ๗๖ เงินกองทุนดังต่อไปนี้ให้นำมาจัดสรรเพื่อใช้จ่ายเพื่อการบริหารกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการอันเป็นวัตถุประสงค์ของกองทุน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีตามที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเรียกเก็บ</p> <p>(๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๗๒ (๒) ไม่เกินร้อยละสามสิบ</p> <p>(๒) เงินค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๗๒ (๔) ไม่เกินร้อยละห้าสิบ</p> <p>(๓) เงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒ (๖)</p> <p>(๔) เงินหรือทรัพย์สินตามมาตรา ๗๒ (๗)</p> <p>(๕) ดอกผลของกองทุนตามมาตรา ๗๒ (๙) ไม่เกินร้อยละยี่สิบ</p> <p>(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ที่ระบุให้แก่คณะกรรมการหรือสำนักงาน หรือไม่เกินร้อยละสามสิบของเงินที่มีผู้มอบให้โดยมิได้ระบุวัตถุประสงค์</p> <p>การใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่การนำไปใช้เพื่อการเดินทางไปต่างประเทศไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำมิได้</p>	<p>นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง</p>	<p>ควรยกเลิกถ้อยคำว่า “แต่การนำไปใช้เพื่อการเดินทางไปต่างประเทศไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำมิได้”</p>	<p>มีได้ห้าม กกด. เดินทางไปต่างประเทศ แต่จะใช้เงินจากกองทุนมิได้ เพราะเงินกองทุนสมควรใช้ไปตามวัตถุประสงค์ หากต้องใช้จ่ายเงินให้ตั้งเป็นงบประมาณเพื่อเบิกจ่ายตามปกติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายของทุกปี ให้นำส่งคืนเข้า กองทุน มาตรา ๗๗ การจัดสรรเงินตามมาตรา ๗๕ ให้แก่ พรรคการเมือง ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (๑) เงินจัดสรรตามมาตรา ๗๖ (๑) ให้จัดสรรให้พรรค การเมืองตามผู้เสียภาษีได้ระบุไว้ (๒) ร้อยละห้าสิบของวงเงินจัดสรรนอกจาก (๑) ให้ จัดสรรให้ตามจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่พรรค การเมืองได้รับ โดยแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับตาม อัตราส่วนระหว่างจำนวนเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ทุก พรรคการเมืองได้รับรวมกันในปีที่ผ่านมาต่อจำนวนเงินค่า บำรุงที่พรรคการเมืองนั้น ๆ ได้รับมาในปีที่ผ่านมา แต่เงิน ที่จัดสรรให้ต้องไม่เกินเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองที่พรรค การเมืองนั้นได้รับจากสมาชิกในปีที่ผ่านมา (๓) ร้อยละห้าสิบของวงเงินจัดสรรนอกจาก (๑) ให้ จัดสรรให้ตามคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองได้รับจากการ เลือกตั้งทั่วไปสำหรับปีถัดจากปีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป โดย แต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับตามอัตราส่วนระหว่าง คะแนนเสียงที่ทุกพรรคการเมืองได้รับรวมกันต่อคะแนน เสียงที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ สำหรับปีอื่นให้จัดสรรให้ พรรคการเมืองตามสัดส่วนที่พรรคการเมืองทุกพรรคได้รับ การจัดสรรตามมาตรา ๖๓ ตามอัตราส่วนเงินบริจาค ทั้งหมดต่อเงินที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ (๔) ในกรณีที่ต้องมีการจัดการเลือกตั้งใหม่อันเป็นผล จากการกระทำของสมาชิกของพรรคการเมืองใด เมื่อได้ วงเงินที่จะต้องใช้รับจากการจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้น	พรรคพลังชาติไทย นายสุเทพ เข้มแข็ง ปรีชา นนท์ (หัวหน้าพรรคพลังชาติ ไทย) สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นายสรอรรถ กลิ่นประทุม นายเกษมสัมพันธ์ เมนะสุด	พรรคการเมืองควรได้รับการสนับสนุนด้านการเงินในการดำเนินกิจการ ทางการเมืองที่แท้จริง ตามค่าใช้จ่ายที่เป็นจริง สามารถเบิกจากรัฐได้ แต่ต้อง กำหนดว่า ไม่ควรเกินที่กำหนดเท่ากับพรรค ถ้าพรรคใดได้แจ้งรายการ เท็จให้ถูกลงโทษจำคุก ๑๐ ปีขึ้นไป และต้องชดใช้ค่าเสียหาย ดอกเบี้ยและ ค่าปรับคืนต่อรัฐทั้งหมด ๑. เรื่องที่มาของเงินสนับสนุนพรรค พรรคใหญ่ไม่มีปัญหาเพราะมีคณ บริจาคมาก แต่พรรคเล็กขาดคนสนับสนุน ๑. รัฐควรสนับสนุนเงินทุนให้พรรคการเมืองเล็ก ๆ รัฐควรมีการช่วย สนับสนุนเงินจากรัฐ ตรวจสอบการบริหารพรรค การจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ในระยะเริ่มต้นไม่ควรกำหนด หลักเกณฑ์การจัดสรรโดยอาศัยจำนวนสมาชิกพรรคหรือจำนวนสมาชิกผู้แทนที่ มี แต่ควรเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน ในปีต่อไปหากว่า แต่ละพรรคมีผลงานไม่ เป็นที่ประจักษ์ในการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยก็ไปลดทอนเงินสนับสนุน ตามสัดส่วนในปีต่อไป การจัดการบริหารพรรคการเมือง การจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในระยะเริ่มต้นไม่ควรกำหนด หลักเกณฑ์การจัดสรรโดยอาศัยจำนวนสมาชิกพรรคหรือจำนวนสมาชิกสภา ผู้แทนฯ ที่มี (ซึ่งคะแนนเสียงแบบแบ่งเขต) แต่ควรเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน (อย่างไร้ในปีต่อไปหากว่าแต่ละพรรคมีผลงาน(ตัวชี้วัดอะไร) ไม่เป็นที่ประจักษ์ ในการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขความเป็นพรรค การเมืองก็ไปลดทอนเงินสนับสนุนตามสัดส่วนในปีต่อไป ที่ประชุมควรวาง หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินก่อนแล้วจึงไปวางเกณฑ์การลดหรือเลิกการจัดสรร	หลักการทำนองเดียวกัน แต่ได้กำหนด เงินที่ได้รับจากกองทุน พรรคการเมืองต้อง นำไปใช้จ่ายในกิจกรรมของพรรคการเมืองที่ กำหนดขึ้นตามมาตรา ๒๓ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ตาม (๑) และ (๒) แล้ว ให้หักจำนวนเงินที่คณะกรรมการยื่นฟ้องให้สมาชิกผู้นั้นชดเชยคืนใช้คืนออกจากเงินจัดสรรของพรรคการเมืองและส่วนที่หักออกก่อน ถ้าภายหลังมีคำพิพากษายืนยันที่สุดปรากฏว่าผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบรับผิดชอบที่คณะกรรมการยื่นฟ้อง ให้คณะกรรมการกองทุนจ่ายเงินคืนให้แก่พรรคการเมืองนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าเงินที่จัดสรรให้ไม่มีพอ ให้ดำเนินการหักจากเงินจัดสรรในปีต่อ ๆ ไปจนครบทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิพรรคการเมืองที่จะไปเรียกร้องจากสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบคำพิพากษา</p> <p>ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งเตือนแล้วยังมิได้ปฏิบัติตาม คณะกรรมการอาจลดจำนวนเงินที่จะจัดสรรให้พรรคการเมืองนั้น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้</p> <p>เงินที่เหลือจากการจัดสรรให้ส่งคืนเข้ากองทุน</p>	<p>สัมมนาที่เชียงใหม่ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ควรมีหน่วยงานกลาง นอกจาก กกต. อาจจะ มี สตง. หรือ ปปช. กำหนดหลักเกณฑ์การใช้เงินบริหารพรรค เพราะเงินบริจาคและเงินบำรุงนั้นเป็นของประชาชน</p> <p>๒. ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการบริหารการเงินของประชาชนให้เข้าใจว่า นำเงินไปใช้ทำอะไร และสัดส่วนเท่าไรบ้าง</p> <p>๑. มีระบบการรายงานผลการใช้จ่ายเงินที่พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนจากเงินบริจาคจากภาษีรายได้ส่วนบุคคล ภาต. ๙๑</p>	<p>กิจกรรมทางการเมืองตามร่างมาตรา ๓๘ เป็นเรื่องการให้ความรู้กับประชาชน และเป็นประชาธิปไตยพรรคการเมือง ดังนั้นแม่ไม่กำหนดเรื่องการเปิดเผยการทำกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองต่อสาธารณะไว้ พรรคการเมืองก็ต้องประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าวต่อสาธารณะ สิ่งที่สำคัญจึงเป็นเรื่องว่าจะทำอย่างไรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทราบว่าพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนอย่างไร</p>
<p>มาตรา ๓๘ เงินที่พรรคการเมืองได้รับการจัดสรรตาม มาตรา ๓๗ ให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง การจัดทำกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง สาขา พรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ตามมาตรา ๒๓ การพัฒนาพรรคการเมืองและสมาชิกให้มีคุณภาพและคุณธรรมอันดีงาม การส่งเสริมความรู้ในทางการเมืองและสมาชิกและประชาชนและการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการอื่นใดที่คณะกรรมการกำหนดและเมื่อใช้ไปเพื่อการใดแล้ว ให้จัดทำรายงานให้คณะกรรมการทราบ</p>	<p>สัมมนาที่เชียงใหม่ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ควรมีหน่วยงานกลาง นอกจาก กกต. อาจจะ มี สตง. หรือ ปปช. กำหนดหลักเกณฑ์การใช้เงินบริหารพรรค เพราะเงินบริจาคและเงินบำรุงนั้นเป็นของประชาชน</p> <p>๒. ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการบริหารการเงินของประชาชนให้เข้าใจว่า นำเงินไปใช้ทำอะไร และสัดส่วนเท่าไรบ้าง</p> <p>๑. มีระบบการรายงานผลการใช้จ่ายเงินที่พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนจากเงินบริจาคจากภาษีรายได้ส่วนบุคคล ภาต. ๙๑</p>	<p>กิจกรรมทางการเมืองตามร่างมาตรา ๓๘ เป็นเรื่องการให้ความรู้กับประชาชน และเป็นประชาธิปไตยพรรคการเมือง ดังนั้นแม่ไม่กำหนดเรื่องการเปิดเผยการทำกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองต่อสาธารณะไว้ พรรคการเมืองก็ต้องประกาศเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมดังกล่าวต่อสาธารณะ สิ่งที่สำคัญจึงเป็นเรื่องว่าจะทำอย่างไรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทราบว่าพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนอย่างไร</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ทุกสามเดือนนับแต่วันที่ได้รับการจัดสรร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด แต่จะนำไปใช้จ่ายตามมาตรา ๘๒ ไม่ได้</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน พรรคการเมืองจะส่งรายละเอียดการใช้จ่ายเงินให้นายทะเบียนทราบก่อนก็ได้ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าการใช้จ่ายเงินรายการใดไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้พรรคการเมืองทราบ</p> <p>คณะกรรมการจะกำหนดให้พรรคการเมืองใช้เงินที่ได้รับจัดสรรตามวรรคหนึ่งแต่ละด้านตามสัดส่วนที่กำหนดก็ได้</p> <p>พรรคการเมืองจะใช้จ่ายเงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่งไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมืองหรือเพื่อจ้างบุคลากรของพรรคการเมืองหรือค่าใช้จ่ายอื่นทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๗๙ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่เป็นที่กำหนดในมาตรา ๗๘ หรือไม่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแจ้งให้พรรคการเมืองแก้ไขการใช้จ่ายในเรื่องนั้นของปีถัดไป และในการนี้ อาจลดการจัดสรรเงินอุดหนุนตามมาตรา ๗๗ ในปีถัดไปด้วยก็ได้</p> <p>ถ้านายทะเบียนตรวจสอบรายงานตามมาตรา ๗๘ แล้วปรากฏว่าเป็นการรายงานด้วยความซื่อสัตย์เป็นเท็จทั้งหมดหรือบางส่วน หรือไม่รายงานภายในเวลาที่กำหนดให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเรียก</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
เงินคืนจากหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหาร พรรคการเมือง และให้จัดการจัดสรรเงินอุดหนุนในปีถัด ๆ ไป จนกว่าจะชำระคืนครบถ้วน			
มาตรา ๘๐ ให้คณะกรรมการจัดสรรเวลาออกอากาศ ให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อ ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ หรือเพื่อแถลงผลงานของ พรรคการเมือง อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของ รัฐจัดสรรเวลาออกอากาศตามที่คณะกรรมการกำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
การใช้จ่ายของพรรคการเมือง หมวด ๗	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๘๑ เงินและทรัพย์สินของพรรคการเมืองต้อง นำไปใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค การเมือง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรค การเมืองและสมาชิก และค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรค การเมือง พรรคการเมืองต้องเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการโฆษณา หรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ไม่ว่าในรูปแบบใด ให้สมาชิกและประชาชนทราบเป็นการ ทั่วไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ กำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๘๒ ในกรณีที่พรรคการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือบุคคลใดให้เงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และไม่ว่าจะให้เป็นประจำ หรือเป็นครั้งคราว ถ้าการให้หรือรับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดนั้นไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ให้พรรคการเมือง ผู้บริหารพรรคการเมือง หรือบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี แจ้งให้นายทะเบียนทราบถึงการให้เงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด และให้ประกาศให้ประชาชนทราบทั่วไปด้วย</p> <p>ห้ามมิให้สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รับเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลใดโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย เว้นแต่เงินที่ได้มีการแจ้งไว้ตามวรรคหนึ่ง</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๘๓ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ที่จะต้องตรวจสอบและควบคุมมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อการอื่นใดนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒</p>	<p>สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. เสนอให้สามารถนำเงินจากกองทุนพัฒนาพรรคการเมืองมาใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ และนอกจากนี้ยังเสนอให้สามารถนำเงินจากกองทุนอื่น ๆ มาใช้ประโยชน์ด้วย</p>	<p>ได้มีการกำหนดให้นำเงินของกองทุนที่มีกฎหมายกำหนดให้นำไปใช้จ่ายตามที่กฎหมายอื่นนั้นกำหนดได้ด้วย เช่น กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้ง ในการกำกับควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม</p>
	<p>พรรคพลังชาติไทย นายสุเทพ เข้มแข็งปรีชาชนท์ (หัวหน้าพรรคพลังชาติ)</p>	<p>เมื่อมีการเลือกตั้งให้ทุกพรรคการเมืองเปิดจ่ายค่าใช้จ่ายที่เป็นจริง เช่น ทำแผ่นพับโฆษณาหาเสียง ทั้งนโยบายและองค์ประกอบในการหาเสียงตามจำนวนที่ กกต. กำหนดเท่ากันทุกพรรค โดยจ่ายค่าพิมพ์เอกสาร ส่งเอกสารผู้สมัคร ส.ส. ทั่วประเทศได้ทั้งหมดถ้าพรรคใดดำเนินการเบิกจ่ายเกินกว่าความเป็นจริง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
	ไทย	และมีการทุจริตในการดำเนินงานและนำมาเบิกค่าใช้จ่ายจากรัฐทำให้เกิดความเสียหาย ถ้าคณะกรรมการพรรคมีส่วนร่วมทั้งหมดก็ให้มีการยุบพรรค แต่ถ้าไม่ทั้งหมดก็ให้ดำเนินการเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งถูกลงโทษจำคุก ๑๐ ปีขึ้นไปและต้องชดเชยค่าเสียหายดอกเบี้ยและค่าปรับคืนต่อรัฐด้วย	
หมวด ๘ การสิ้นสุดของพรรคการเมือง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๘๔ พรรคการเมืองสิ้นสุดลงเมื่อ (๑) สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๕ (๒) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๘๖ (๓) มีการคว่ำรวมพรรคการเมืองตามหมวด ๙ การคว่ำรวมพรรคการเมือง	สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. การยุบพรรคควรง่ายขึ้น	การยุบพรรคการเมืองเป็นไปเสียไม่ใช่ที่กำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนี้
มาตรา ๘๕ พรรคการเมืองยอมสิ้นสภาพความเป็น พรรคการเมืองเมื่อ (๑) ไม่แก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน ระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม หรือไม่ สามารถดำเนินการตามมาตรา ๓๒ (๑) หรือ (๒) ได้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (๒) ภายหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนพรรค การเมืองมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงตามที่กำหนดใน มาตรา ๓๓ (๑) ติดต่อกันเกินเก้าสิบวัน (๓) ภายหลังจากที่ดำเนินการครบตามมาตรา ๓๓ (๒) มีจำนวนสาขาพรรคการเมืองเหลือไม่ถึงถึงภาคละหนึ่งสาขา เป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปี (๔) ไม่มีการประชุมใหญ่พรรคการเมืองหรือไม่มีมีการ ดำเนินการกิจกรรมใดทางการเมืองเป็นระยะเวลาติดต่อกัน	สัมมนาที่ชลบุรี วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. ถ้าพรรคไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรยุบพรรค และถ้าไม่เกินครึ่งควร ยุบพรรคเช่นเดียวกัน ๑. กำหนดให้ทุกพรรคการเมืองต้องส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งทุกครั้ง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	คณะกรรมการวิชาการ สามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภาพิติบัญญัติ แห่งชาติ	เพื่อสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามมาตรา ๘๔ (๒) และ (๓) เพื่ออื่นทำให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพเนื่องจากมีจำนวนสาขาพรรค การเมืองเหลือไม่ถึงถึงภาคละ ๑ สาขาเป็นระยะเวลาติดต่อกัน ๑ ปี ตามมาตรา ๘๔ (๓) ประกอบมาตรา ๓๒ (๒) นั้นจะเห็นได้ว่าหากที่พรรคการเมืองสิ้นสภาพ เพราะเหตุดังกล่าวพรรคการเมืองจะต้องเหลือสาขาไม่ถึงถึงภาคละ ๑ สาขาเป็น ระยะเวลาติดต่อกันถึง ๑ ปี ดังนั้นหากพรรคการเมืองใดประสบปัญหาดังกล่าว ยังมีช่วงเวลาผ่อนปรนให้พรรคการเมืองนั้นสามารถดำเนินการตั้งสาขาพรรค เมืองแทนให้ครบจำนวนภาคละ ๑ สาขาได้ แต่ในทางกลับกันแทนที่อื่นทำให้พรรค	ควรผ่อนปรนระยะเวลาให้อย่างน้อยเก้า สิบวันเพื่อให้พรรคการเมืองมีเวลาในการหา สมาชิกพรรคการเมืองและดำเนินการจัดตั้ง ก่อนนายทะเบียน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>หนึ่งปีโดยมิได้มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย (๕) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปสองครั้งติดต่อกันหรือเป็นเวลาแปดปีติดต่อกัน สุดแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่ากัน</p> <p>(๖) มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย</p> <p>(๗) พรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ</p> <p>เมื่อปรากฏก่อนนายทะเบียนหรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองได้ล้มสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้กรณีที่เป็นเหตุให้พรรคการเมืองล้มสภาพตามวรรคหนึ่งให้เสนอคณะกรรมการพิจารณา ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ให้คณะกรรมการประกาศลีสถานภาพของพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีเช่นนี้ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศว่าสิ้นสภาพตามวรรคสองไม่เห็นด้วยกับการประกาศของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสุดสภาพของพรรคการเมืองตามมาตรา นี้ เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง</p>		<p>การเมืองล้มสภาพเนื่องจากภายหลังจดทะเบียนพรรคการเมืองมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงจำนวน ๕,๐๐๐ คน ภายใน ๑ ปี หรือไม่ถึงจำนวน ๑๐,๐๐๐ คนภายใน ๔ ปี ตามมาตรา ๘๔ (๒) ประกอบมาตรา ๓๒ (๑) จะเห็นได้ว่าเหตุอันทำให้พรรคการเมืองล้มสภาพเนื่องจากรวมจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด พรรคการเมืองนั้นจะสิ้นสภาพไปทันทีไม่เปิดโอกาสให้ผ่อนปรนให้พรรคการเมืองได้มีโอกาสเชิญบุคคลอื่นเพื่อสมัครเป็นสมาชิกเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งอาจทำให้เกิดช่องว่างใช้เป็นการเครื่องมือทางการเมืองจูงใจให้บุคคลลาออกจากสมาชิกพรรคเพื่อให้เกิดพรรคการเมืองล้มสภาพทันที</p>	

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๖ เมื่อคณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น (๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ (๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๖๖ หรือมาตรา ๖๘ (๔) มีเหตุอันจะต้องยุบพรรคตามที่มีกฎหมายกำหนด เมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการได้ส่วนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่สุราษฎร์ธานี วันอังคารที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. กฎหมายจัดการ สส. ที่โหดประชาชน ถ้าอภิปรายเท็จควรมีความผิดพรรคต้องรับผิดชอบด้วย และให้ยุบพรรคด้วย ๑. ตั้งยากแต่ยุ่งง่ายตายอำนาจศาลสั่งและให้ตัดสิทธิกรรมการไม่ให้จัดตั้งพรรคได้อีก ๒. การตัดสิทธิผู้กระทำความผิด ไม่ควรตัดสิทธิเฉพาะกรรมการ เพราะการจัดตั้งพรรคนั้นทำได้อย่าง ๑. มีการลงโทษพรรคการเมืองที่นำชื่อของประชาชนมาเป็นสมาชิกโดยไม่แจ้งให้ประชาชนทราบก่อน มีการกำหนดบทลงโทษรุนแรง คือ ยุบพรรคการเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
	พรรคพลังชาติไทย นายสุเทพ เข้มแข็งปรีชาภานท์ (หัวหน้าพรรคพลังชาติไทย)	๑. พรรคการเมืองใดส่งตัวแทนสมาชิกรับการเลือกตั้งครั้งที่ ๑ ถ้าไม่สามารถได้รับการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรเลยแม้แต่คนเดียว ให้ยุบพรรคนั้นโดยทันที ๒. ถ้าพรรคใดส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ ๒ ยังได้รับการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรไม่ถึง ๗ คนขึ้นไปก็ให้ยุบพรรคโดยทันที ๓. ถ้าพรรคใดส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ ๓ ยังได้รับการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรน้อยกว่า ๑๐ คนให้ทำการยุบพรรคโดยทันที	หลักการของการจัดตั้งพรรคการเมือง ได้แก่ การดำเนินการกิจกรรมทางการเมือง และการส่งนโยบายของพรรคการเมือง และการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้วไม่ได้รับเลือกตั้ง มิได้เป็นเหตุผลในการที่จะยับยั้งพรรคการเมืองนั้น เนื่องจากขึ้นอยู่กับความนิยมของประชาชนในนโยบายของพรรคการเมืองนั้น
	นายสรอรรถ กิตติประทุม นายกสมาคมแห่ง สถาบันพัฒนา การเมืองการเลือกตั้ง	การทุจริตการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมืองควรลงโทษผู้กระทำความผิดทั้งผู้ให้และผู้รับให้รุนแรงทั้งจำคุกและตัดสิทธิทางการเมือง การเมือง แต่ไม่ควรยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุดังกล่าวนี้ และไม่ควรถansferบุคคลอื่นที่ไม่ได้รวมกระทำความผิดไม่ว่าในทางปกครองหรือทางอาญา	ได้กำหนดแบ่งแยกความรับผิดชอบระหว่างพรรคการเมืองกับตัวบุคคลในพรรคการเมืองไว้แล้ว
	นายเบญจรงค์ บุญผ่อง	๑. การยุบพรรคจะกระทำมิได้ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จะล้มล้างระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒. ทำลายความมั่นคงของชาติ	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๘๗ เมื่อปรากฏว่านายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๘๖ ให้นายทะเบียนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๘๖ คณะกรรมการจะยื่นคำร้องเอง หรือจะมอบหมายให้นายทะเบียนเป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินคดีแทนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะขอให้ยื่นการสูงสุดช่วยเหลือดำเนินการในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าจะเสร็จสิ้นก็ได้</p> <p>ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งให้พรรคการเมืองระงับการกระทำไว้เป็นการชั่วคราวตามคำร้องขอของคณะกรรมการ นายทะเบียน หรือยื่นการสูงสุดแล้วแต่กรณี ก็ได้</p>	<p>นายสรรธรณ กถินประทุม นายสมภาคแห่ง สถาบันพัฒนา การเมืองการเลือกตั้ง</p>	<p>๓. สร้างความเสียหายในเชิงนโยบาย ๔. การปลุกกระดมให้เกิดความขัดแย้งในหมู่ประชาชน ๕. การไม่ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งต่อกันเกิน ๒ ครั้ง</p> <p>การวินิจฉัยยุบหรือไม่ยุบพรรคไม่ว่าด้วยกรณีใด ๆ ไม่ควรให้อำนาจนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่เพียงผู้เดียวใช้ดุลพินิจเหล่านั้น แต่ควรเป็นดุลยพินิจร่วมกันของ กกต. ตามมติเสียงส่วนใหญ่ พรรคการเมืองต้องตั้งได้งายและต้อง ยุบยาก</p>	<p>คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้พิจารณา วินิจฉัยยุบพรรคการเมืองอยู่แล้ว</p>
<p>มาตรา ๘๘ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองได้แล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้ ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ			
มาตรา ๘๙ ในกรณีที่พรรคการเมืองสิ้นสุดสภาพหรือยุบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบแสดงฐานะทางการเงิน รวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองสิ้นสุดสภาพหรือยุบ และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือนโดยแจ้งให้คณะกรรมการบริหาร	สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	๑. หากพรรคการเมืองถูกยุบ เงินของพรรคควรจะต้องตกเป็นของแผ่นดิน เพราะส่วนใหญ่เป็นเงินบริจาคของประชาชน เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น	มาตราที่กำหนดให้โอนทรัพย์สินของพรรคการเมืองที่เหลืออยู่หลังจากการชำระบัญชีให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่งยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่จนกว่าการชำระบัญชีจะแล้วเสร็จ แต่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในนามพรรคการเมืองที่สิ้นสุดสภาพหรือยุบมิได้ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองหรือจำหน่ายทรัพย์สินของพรรคการเมืองเพื่อนำเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองนั้นไม่มีเงินหรือทรัพย์สินเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชี ให้คณะกรรมการสั่งจ่ายเงินจากกองทุนตามที่ตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแจ้งให้ทราบ			

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ในการชำระบัญชีเมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใดให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ได้ระบุไว้ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน</p> <p>ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนทางหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัดมาใช้บังคับแก่การชำระบัญชีของพรรคการเมืองด้วยโดยอนุโลม</p>			
<p>หมวด ๙ การควบคุมพรรคการเมือง</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๙๐ ในระหว่างอายุของสภาผู้แทนราษฎร จะมีการควบคุมพรรคการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๙๑ การควบคุมพรรคการเมืองให้กระทำเฉพาะเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๙๒ ในการควบคุมพรรคการเมืองตาม มาตรา ๙๑ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบไปรวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุมร่วมกัน เพื่อดำเนินการร่างข้อบังคับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่</p> <p>เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรค</p>	นายเบญจรงค์ บุญเรือง	การควบคุมพรรคจะต้องได้รับความยินยอมจากสมาชิกพรรคในการควบคุม รวม	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>การเมืองที่จะรวมกัน เพื่อประชุมตั้งพรรคการเมืองตาม มาตรา ๑๐ และดำเนินขอตระเตรียมจัดตั้งพรรค การเมืองตามมาตรา ๑๑ การเรียกประชุมตั้งพรรค การเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะ รวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและให้ ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรค การเมือง</p>			
<p>มาตรา ๙๓ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมืองตามมาตรา ๑๗ แล้ว ให้คณะกรรมการมี คำสั่งให้พรรคการเมืองเดิมที่รวมเข้ากันเป็นอันสิ้นสุดลง โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรค การเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมไปเป็น ของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจด ทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง</p> <p>ในกรณีที่มีคณะกรรมการมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ นายทะเบียนประกาศคำสั่งการสิ้นสุดและการควรวรวม พรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ</p>	<p>สัมมนาที่อุบลราชธานี วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙</p> <p>สัมมนาที่สันทันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙</p>	<p>๑. ความผิดของกรรมการบริหารพรรค เป็นความผิดเฉพาะตัวบุคคล</p> <p>๑. มีบทลงโทษที่รุนแรงเกินไป ทำให้พรรคการเมืองดำรงอยู่ได้ยาก และ เป็นการตัดโอกาสของคนที่รอดมการพ้นทางการเมือง</p> <p>๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ เป็นโทษทางการเมืองไม่ควรมีโทษทางอาญา เช่นการลงโทษประหารชีวิต</p> <p>๓. ขอให้มีการบังคับใช้กฎหมายแบบอะลุ่มอล่วย มากกว่าการเคร่งครัด</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p> <p>บทกำหนดโทษ สำหรับพรรคการเมือง หรือบุคคลในพรรคการเมืองที่กระทำการผิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนด ถ้า พรรคการเมืองและบุคคลในพรรคการเมือง ไม่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ก็ไม่ต้องรับผิด</p>

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กลุ่มงานประธานรัฐสภา

<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)</p>	<p>ผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ความเห็นที่เสนอ</p>	<p>ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ</p>
<p>มาตรา ๙๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยมี กำหนดระยะเวลาหรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิถึงกาลมผลในวันที่ที่ศาลมีคำสั่งหรือ คำพิพากษา เว้นแต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะมีคำสั่ง หรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น</p>	<p>คณะกรรมการ สามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ</p>	<p>คำพิพากษาของศาลที่สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งที่มีกำหนดระยะเวลาบังคับควรกำหนดให้มีผลนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำ พิพากษาถึงที่สุดมาตราการลงโทษผู้กระทำความผิดที่กำหนดให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่มีกำหนดระยะเวลาบังคับ เช่น มาตรา ๑๐๖ มาตรา ๑๐๗/๑ มาตรา ๑๐๖ และมาตรา ๑๑๙ ควรกำหนดให้ ชัดเจนว่า มาตราการลงโทษดังกล่าวเริ่มมีผลนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึง ที่สุด (มีทั้งหมด ๑๗ มาตรา)</p>	<p>ได้มีการปรับปรุงตามข้อสังเกตในเรื่องนี้ แล้ว</p>
<p>มาตรา ๙๕ ผู้ใดแจ้งหรือกล่าวหาพรรคการเมืองหรือ บุคคลได้ว่าการทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ต่อคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐโดย รู้ว่าเป็นความเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นพรรคการเมือง ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้ตามวรรค หนึ่ง และให้คณะกรรมการสั่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่ง ยุบพรรคการเมืองนั้นและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของหัวหน้าพรรคการเมืองและคณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองนั้น</p>	<p>สัมมนาที่รัฐสภา วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙</p>	<p>๑. เรื่องการยุบพรรค ไม่เห็นด้วยกับกรณีศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้พิจารณา พิพากษา ๒. ไม่เห็นด้วยกับการยุบพรรค แต่ควรลงโทษเป็นรายบุคคล และหาก กรรมการบริหารพรรครู้เห็นด้วยก็ให้ลงโทษ แต่ไม่ควรถึงขั้นยุบพรรค</p>	<p>เนื่องจากพรรคการเมืองเกิดจากหลักการ ตามมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญ เรื่อง เสรีภาพของบุคคลในการรวมตัวจัดตั้งพรรค การเมือง เช่นนี้เป็นการยุบพรรคการเมืองจึง เป็นเรื่องการดำเนินการที่กระทบต่อสิทธิและ เสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ จึงสมควร ให้ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์กรในการ พิจารณาราวินิจฉัยกรณีนี้ที่กระทบต่อ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เป็นผู้พิจารณา</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๙๖ ผู้ใดไม่มาให้คำชี้แจงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแนบมาทะเบียนตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๙๗ ผู้ใดยื่นเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา ๑๓ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๙๘ หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ได้ว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ พรรคสอง หรือพรรคเดียว ไม่รายงานเป็นหนังสือให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบ หรือหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ได้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๙ พรรคหนึ่งหรือพรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๙๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ พรรคหก มาตรา ๔๑ พรรคเดียว หรือมาตรา ๙๘ พรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐๐ หัวหน้าพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก หรือหรือผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ พรรคสอง มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ พรรคสอง มาตรา ๓๓ พรรคสองหรือพรรคเดียว มาตรา ๓๘ พรรคสอง มาตรา ๔๓ พรรค	สัมมนาที่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม	๑. ควรมีบทลงโทษหัวหน้าพรรคการเมืองที่ไม่ได้ดำเนินการตามมติของพรรค	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการการ ร่างรัฐธรรมนูญ
หนึ่งหรือวรรคสาม มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๘ วรรคสองหรือ วรรคสาม หรือมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้า หมื่นบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดระยะเวลา ที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง	๒๕๕๙		
มาตรา ๑๐๑ นายทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง จัดทำทะเบียนสมาชิกอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นมิกำหนดห้าปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐๒ ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึง สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	คณะกรรมการการ สามัญพิจารณาศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ	ไม่มีบทบัญญัติถึงโทษกรณีที่มีการควบคุม ครอบงำ ก้าวก้าว แทรกแซง ตัวบุคคล บทกำหนดโทษของมาตรา ๑๐๕ เป็นบทกำหนดโทษที่มุ่งไปที่การทำ บุคคลมิให้กระทำความผิดหรือการเมื่อโดยห้ามมิให้กระทำให้เป็น ควบคุม ครอบงำ ก้าวก้าว แทรกแซง หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทาง การเมืองของพรรคการเมือง ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมยังไม่ครอบคลุมไปถึง กรณีที่กระทำการควบคุม ครอบงำ ก้าวก้าว แทรกแซงไปที่ตัวบุคคล เช่น การ ควบคุม ครอบงำ ก้าวก้าว แทรกแซงการทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ สมาชิกพรรคการเมือง	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๑๐๓ ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของผู้นั้นมิกำหนดห้าปี ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อให้ลง หรือขอลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๐๔ ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่ เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐๕ ผู้ได้โดยสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ดำเนินกิจการเช่นเดียวกับพรรคการเมือง หรือดำเนินการ ไม่ว่าด้วยวิธีใดให้เข้าใจว่าเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จัด ทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้มีกำหนดห้าปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐๖ ผู้ได้รู้ว่าตนไม่มีคุณสมบัติหรือมี ลักษณะต้องห้ามสำหรับการเป็นหัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้สมัครพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก กรรมการ บริหารอื่นของพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรค การเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด แต่ ยินยอมรับการแต่งตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งดังกล่าว ต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ พรรคการเมืองใดแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตาม วรรคหนึ่งโดยรู้ว่าผู้นั้นไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามสำหรับการดำรงตำแหน่งดังกล่าว ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐๗ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีก วันละหนึ่งพันบาทตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ ถูกต้อง	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดบริจจาคีให้พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือสมาชิกเพื่อกระทำการ หรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๐๙ ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๑๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ได้ออกหนังสือรับรองผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๕๐ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๑๒ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการมาตรา ๕๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๗๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกวันละห้าหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง	คณะกรรมการการเมือง การเมือง สภา นิติบัญญัติแห่งชาติ	๑. อัตราโทษที่กำหนดไว้เป็นอัตราโทษที่ต่ำ โดยเห็นว่าเป็นอัตราโทษที่ไม่อาจทำให้พรรคการเมืองเกรงกลัวการถูกลงโทษได้ เพราะ พรรคการเมืองอาจมองว่านโยบายของพรรคที่ได้สื่อและส่งผ่านไปจนถึงสาธารณชนได้รับทราบทั่วประเทศแล้วนั้นมีความคุ้มค่ากว่า เมื่อแลกกับการถูกลงโทษ ๒. การลงโทษแก่พรรคการเมืองที่ฝ่าฝืนนั้น ผู้ที่จะถูกลงโทษหมายถึงใคร หรือผู้ใดบ้างที่จะต้องรับโทษ หรือเฉพาะแต่หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคทั้งคณะ ซึ่งเห็นว่ายังไม่มีความชัดเจน	อัตราโทษที่กำหนดนั้น ได้พิจารณาถึงองค์ประกอบการกระทำผิด และผลกระทบที่เกิดขึ้นด้วยแล้ว ซึ่งเห็นว่าเป็นอัตราที่เหมาะสม

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๓๓ ผู้ได้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๗ พรรคสองหรือพรรคสาม มาตรา ๕๔ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ พรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๓๔ พรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ พรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๓๕ ผู้ได้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๐ พรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคล ซึ่งสั่งการหรือรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นด้วย	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๓๖ พรรคการเมืองได้รับบริจาคเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดมีมูลค่าเกินที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๐ พรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีกำหนดห้าปี และให้เงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดส่วนที่เกินมูลค่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๖๐ ตกเป็นของกองทุน	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๑๗ ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองผู้ใด ฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึง สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๑๙ สมาชิกผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๘ หรือผู้ใด ฝ่าฝืนมาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่มีกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการสั่งการหรือการ กระทำของบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติ บุคคล ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคล ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๒๐ พรรคการเมืองใดไม่รายงานตามมาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๒๑ พรรคการเมืองใดจัดทำรายงานตาม มาตรา ๗๘ วรรคหนึ่ง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่ เกินห้าแสนบาท	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๒๒ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ วรรคสามหรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับห้าเท่าของ จำนวนเงินที่จ่ายไปโดยไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นการกระทำ ความผิดซ้ำ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น</p> <p>มาตรา ๑๒๓ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และเหรียญพรรคการเมืองผู้ใดนำหรือยินยอมให้บุคคลอื่นนำเงินหรือทรัพย์สินของพรรคการเมืองไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบุคคลอื่น หรือนำไปใช้เพื่อการอื่นใด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๑๒๔ พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง หรือเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองมีกำหนดห้าปี และในกรณีที่มีการบริหารพรรคการเมืองมิได้โดยได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง และละเลยไม่ดำเนินการตามหน้าที่ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้นั้นมีกำหนดห้าปีด้วย</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๑๒๕ ผู้ได้จ่ายเงิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่สมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๒๖ สมาชิกพรรคการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ได้เข้าสู่มหาตรา ๘๒ พรรคสองต่อสองวงโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๒๗ กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ได้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๒๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองเป็นผู้กระทำความผิด ถ้าการกระทำความผิดของพรรคการเมืองนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้น หรือในกรณีที่เกิดคดีกล่าวหาหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้พรรคการเมืองนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย	ไม่ประสงค์ออกนาม ฝ่ายเลขานุการ ประธานกรร. (เลขรับ ร.๐๑๖/๕๙ วันที่ ๒๑ กันยายน ๕๙)	พรรคการเมืองควรเลือกคนดีเข้ามาสมัคร ถ้ามีผู้กระทำความผิด หัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรค ต้องรับผิดชอบ มีบทลงโทษ	กระบวนการที่กำหนดไว้ในภาคตัดเลือก ผู้รับสมัครรับเลือกตั้งนั้น เป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานที่พรรคการเมืองจะได้ดำเนินการเลือกคนที่เหมาะสม
มาตรา ๑๒๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีโทษปรับปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีด้วย โดยความผิดนั้นไม่มีกรณีที่ทำให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดดังกล่าวได้ เมื่อผู้ต้องหามอบยอมไม่เปรียบเทียบและชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)</p>	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อ ยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป</p>			
<p>มาตรา ๑๓๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมา ไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณา สืบพยาน และอ่านคำ พิพากษาหลังจำเลยได้</p>	<p>คณะกรรมการ สามัญพิจารณาการศึกษา เสนอแนะ และ รวบรวมความเห็นเพื่อ ประกอบพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ</p>	<p>หลักการพิจารณาของศาลในกรณีจำเลยหลบหนีการดำเนินการตาม มาตรา ๑๓๔ ควรยกเว้นให้หลักการในลักษณะเดียวกับคดีทุจริต เช่น การ ให้หยุดนับอายุความหากผู้กระทำความผิดหลบหนี เป็นต้น ๑. แม้มาตรา ๑๓๔ จะได้กำหนดให้ ในกรณีที่ว่าจำเลยอยู่ในอำนาจศาล แล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ ให้ศาลมี อำนาจพิจารณา สืบพยาน และอ่านคำพิพากษาหลังจำเลยได้ก็ตาม แต่ควร กำหนดเพิ่มเติมในกรณีที่เป็นกรณีที่มีความผิดร้ายแรง เช่น กระทำอาชญากรรม ฉ้อโกง ก่อวินาศกรรม หรือก่อเหตุร้ายแรง มิให้นำระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็น ส่วนหนึ่งของอายุความ คือ ให้อายุสะดุดหยุดลงในระหว่างที่หลบหนี ๒. “มาตรา ๑๓๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ถ้าจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออก หมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ให้ศาลมีอำนาจพิจารณา สืบพยาน และอ่านคำ พิพากษาหลังจำเลยได้ แต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความให้ต่อสู้คดี แทน” คำว่า “ต่อสู้คดี” ย่อมหมายความรวมถึงการต่อสู้คดีตลอดในทุกชั้นศาล ดังนั้นในกรณีที่ตัวความได้ลงชื่อในใบแต่งตั้งทนายแล้วตั้งทนายแล้ว ทนายความ นั้นย่อมมีอำนาจดำเนินการแทนตัวความได้ในทุกชั้นศาล มีอำนาจยื่นอุทธรณ์ ยื่น ฎีกาแทนตัวความได้โดยจำเลยไม่จำเป็นต้องมาศาลก็ได้เช่นนี้ บทบัญญัติ ดังกล่าวจะขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๘ วรรคสาม</p>	<p>เนื่องจากศาลพิจารณาคดีพิพากษาคดีลับ หลังจำเลยได้ จึงไม่ต้องมีเหตุที่ทำให้อายุ ความสะดุดหยุดลงในระหว่างหลบหนี ส่วน คำว่า “ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความ ต่อสู้คดีแทน” ไม่บัญญัติลงไปก็ได้เพราะแม้ จะไม่เขียนไว้ในลักษณะนี้ก็ไม่ได้ตัดสิทธิอยู่แล้ว</p>
<p>บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๓๑ ให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งหรือเป็นพรรค การเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังคงดำรงอยู่ในวันก่อน</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น นายเบญจรงค์ บุญส่อง</p>	<p>๑. ให้พรรคการเมืองที่อยู่ก่อนประกาศใช้นี้เป็นพรรคการเมืองต่อไปเว้นแต่ พรรคต้องการจะเลิกเป็นพรรคการเมืองให้ทำหนังสือพร้อมลายเซ็นสมาชิกพรรค การเมือง ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็น พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวที่ ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๒ โดยถือว่า ว่าพรรคการเมืองดังกล่าวมีสมาชิกตามที่ปรากฏใน ทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่สำนักงานจัดให้มีขึ้นตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐	สัมมนาที่รัฐสภา วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙	๒. ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและข้อบังคับพรรคการเมืองที่ อยู่ก่อนการใช้พระราชบัญญัติสิ้นสุดลง และให้ดำเนินการแก้ไข อีกทั้งให้ ดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคใหม่ให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัตินี้ ๑. การกำหนดให้พรรคการเมืองที่สิ้นสภาพ เลิก หรือ ถูกยุบก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนี้มีผลใช้บังคับสิ้น สภาพตามไปด้วยนั้น จะส่งผลให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับ ย้อนหลังหรือไม่ ๒. ควรแก้ไขหรือใช้พรรคการเมืองใหม่ทั้งหมด ๑. ควรยุบพรรคการเมืองที่มีอยู่ทั้งหมด แล้วจัดตั้งใหม่	มาตรานี้ไม่ได้กำหนดให้พรรคการเมืองที่ สิ้นสภาพ เลิก หรือ ถูกยุบก่อนวันที่ร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับ กลับมามีสภาพเป็นพรรคการเมือง จึงไม่ทำ ให้ร่างมาตรานี้มีผลบังคับย้อนหลัง มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๓๒ พรรคการเมืองตามมาตรา ๓๑ ต้อง ดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้ (๑) แจ้งการเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่างจากที่ ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๑ ให้นายทะเบียนทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วัน ที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ (๒) พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และในวันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้ บังคับยังมีสมาชิกไม่ถึงห้าร้อยคน ต้องดำเนินการให้ สมาชิกให้ครบห้าร้อยคนภายในหนึ่งร้อยวันนับแต่ วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ (๓) จัดให้มีทุนประเดิมจำนวนหนึ่งล้านบาท และแจ้ง	สัมมนาที่ชลบุรี วันจันทร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่เชียงใหม่ วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สัมมนาที่ลพบุรี วันพุธที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙	๑. พรรคการเมืองเก่าควรเปิดประชุมสมาชิก และทบทวนนโยบายพรรค ว่าเห็นด้วยหรือไม่ ซึ่งหากสมาชิกไม่เห็นด้วย ก็มีสิทธิถอนตัวจากพรรคการเมือง นั้นได้ ๑. ในบทเฉพาะกาลควรอนุญาตให้พรรคการเมืองมีสมาชิกใน ๒ ประเภท ไปก่อน โดยใช้สมาชิกปัจจุบันที่ยังไม่ชำระเงินค่าบำรุงพรรค คงสถานภาพความ เป็นสมาชิกพรรคไว้ได้ แต่จะไม่สิทธิหรือถูกนับรวมกับสมาชิกพรรคที่ชำระค่า บำรุงพรรค โดยอาจขยายเวลาให้สมาชิกกลุ่มนี้ดำเนินการตามบทบัญญัติใหม่ ภายใน ๔ ปี แนวทางนี้จะสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่าในปีแรกที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพรรคการเมืองต่างๆ จะต้องใช้ เวลาในการเตรียมการเลือกตั้งและจะไม่ทำให้เกิดปัญหาความสับสนกับสมาชิก พรรคที่ไม่ทราบถึงบทบัญญัติของกฎหมายใหม่และจะขาดสมาชิกภาพไป และ เพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่กับ พรรคการเมืองเดิมหลักการมีสมาชิก ๒ ประเภทดังกล่าวควรถูกนำไปใช้	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ให้นำทะเบียนทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่พรรคการเมืองมีเงินหรือทรัพย์สินอยู่แล้วจะเงินหรือทรัพย์สินที่มีอยู่แยกไว้เป็นทุนประเดิมก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมด้วยหลักฐานการกันเงินภายในระยะเวลาดังกล่าว</p> <p>(๔) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีทีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้พรรคการเมืองแจ้งให้คณะกรรมการทราบพร้อมด้วยหลักฐานแสดงการชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีทีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นระยะเวลาชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว</p> <p>สมาชิกที่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองดังกล่าว หากยังค้างค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีก่อน ๆ อยู่เป็นจำนวนเท่าไร ให้เป็นอันพับไป</p> <p>(๕) จัดให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งพันคนภายในสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีดังกล่าวแล้ว ให้สมาชิกภาพของสมาชิกที่มีได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นอันสิ้นสุดลง และให้นายทะเบียนสมาชิกแจ้งให้นายทะเบียนทราบ</p>	<p>นายไพฑูริย์ นิตตะวัน</p>	<p>สำหรับพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ด้วย</p> <p>๒. กอปรระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ นี้ไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ควรให้มีบทเฉพาะกาลให้พ้นช่วงระยะเวลาไปสัก ๒ ปี แล้วค่อยให้พรรคการเมืองดำเนินการตามกฎหมาย</p> <p>ไม่ควรสร้างความไม่เป็นธรรมระหว่างพรรคการเมืองเดิมกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ โดยกำหนดเงินขั้นต่ำของผู้ริเริ่มก่อตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคน ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ เพราะพิจารณาแล้วยากกว่าพรรคการเมืองที่จัดทะเบียนไว้แล้ว อาจก็คักกันไม่สนับสนุนพรรคทางเลือกที่จัดตั้งใหม่</p> <p>ส่วนเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินการของพรรคที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เห็นว่าการรวบรวมเงินจากบริการบริจาคและกิจกรรมหลังจดทะเบียนจัดตั้งพรรคเสร็จเป็นรูปธรรมแล้วจะทำให้ยากกว่าการเก็บเพียงตอนริเริ่มตั้งพรรค</p> <p>ควรพิจารณาให้พรรคเดิมตั้งเรื่องเรียกเก็บทุนประเดิมพรรคตามมาตรา ๙ แต่ไม่ควรให้เงินทุนที่ได้จากการบริจาคเดิมมาเป็นทุนประเดิมพรรค จึงจะเป็นธรรมกับพรรคการเมืองที่จัดตั้งใหม่</p>	<p>ได้มีการปรับปรุงให้เกิดความยืดหยุ่นสำหรับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ในระยะแรกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว</p>
	<p>นายบวร ยสินทร ประธานเครือข่าย ราษฎรอาสาปกป้อง สถาบัน</p>	<p>สมควรให้พรรคการเมืองเดิมต้องดำเนินการรวบรวมรายชื่อสมาชิกใหม่หรือต้องให้สมาชิกเดิมนำสถานการณเป็นสมาชิกให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่าภาคละ ๕๐๐ คน และรวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน โดยยื่นหลักฐานต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองและนายทะเบียนต้องตรวจสอบเพื่อให้การรับรองต่อไป</p> <p>ในส่วนของบุคคลที่ไม่ปรากฏรายชื่อที่ยื่นสถานการณเป็นสมาชิกของพรรคเดิมได้ ยังต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว หากได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคที่ผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฉบับใหม่นี้ให้ถือว่าบุคคลนั้นมิได้เป็นสมาชิกของพรรคใดหรือหากเคยเป็นก็ถือว่าไม่สมัครใจที่จะเป็นสมาชิกของพรรคนั้นอีกต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องยื่นหนังสือออกหรือแสดงความงำงในรูปใดรูปหนึ่ง</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ตามรายการและวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด (๖) จัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และเลือกหัวหน้าพรรคการเมือง เหนรัฎฐิภคพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง ตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ การประชุมใหญ่ดังกล่าว นอกจากต้องดำเนินการตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ใช้อยู่แล้ว ต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขา และมีสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๑ ละไม่น้อยกว่าสามคนสำหรับจังหวัดที่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเข้าร่วมประชุมและมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับ และเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย (๗) จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้พร้อมทั้งแจ้งรายการตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือเอาเป็นการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่ให้แจ้งเป็น</p>	<p>นายวิชิต ดิษฐประสพ หัวหน้าพรรคชาติประชาธิปไตยก้าวหน้า</p>	<p>เสนอให้มีการรื้อรายชื่อสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ทั้งหมด เนื่องจากในอดีตมีการขอร้องจากหน่วยงานราชการนำสมาชิกพรรคการเมืองโดยที่สมาชิกบางคนไม่ทราบจะทำให้เกิดปัญหาในการเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองพรรคใหม่เพราะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งอยู่ในการลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเดิมจะไม่ทันตามที่กำหนดไว้ในร่างฉบับใหม่</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
	<p>คณะกรรมการการเมืองสภา นิติบัญญัติแห่งชาติ</p>	<p>พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่อาจเสียเปรียบพรรคการเมืองที่อยู่เดิม เพราะมีจำนวนสาขาพรรคน้อยกว่า</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
	<p>นายนิกร จำนง สมาชิกพรรคชาติไทยพัฒนา</p>	<p>๑. การดำเนินการตามมาตรา ๓๒๖ (๑) ในการตรวจสอบสถานะของสมาชิกพรรคทั้งหมดยังมีความคลาดเคลื่อน ไม่ครอบคลุม ไม่สะท้อนความเป็นจริง เช่น สมาชิกตาย ย้ายถิ่นที่อยู่ หรือสมาชิกที่ไม่สามารถยืนยันตัวตนกับพรรคได้ ทั้งนี้เห็นว่าองค์ประชุมตามมาตรา ๓๕ ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคนนั้นมีความครอบคลุม หัวถึง และเน้นการมีส่วนร่วมผ่านหัวหน้าสาขาและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดอยู่แล้ว</p> <p>๒. การกำหนดองค์ประชุมตามมาตรา ๓๒๖ (๒) มีส่วนเสียมากกว่าส่วนดี ก่อให้เกิดการยุ่งยากมากกว่าที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นเพื่อให้การประชุมใหญ่ครั้งแรกต้องเป็นโมฆะเนื่องจากไม่ครบองค์ประชุม จึงขอให้ตัดข้อความ “การประชุมใหญ่ดังกล่าวออกจากการตั้งดำเนินการตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดแต่ละจังหวัด ๑ ละไม่น้อยกว่าสามคนสำหรับจังหวัดที่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเข้าร่วมประชุม และมีสิทธิลงคะแนนเสียงในการแก้ไขข้อบังคับและเลือกหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคด้วย” หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว</p>	<p>คงไว้ตามหลักการแห่งร่าง และได้มีการปรับปรุงเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ โดยไม่เกิดปัญหาดังกล่าวแล้ว</p>

ผู้เสนอความเห็น	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)</p> <p>หนังสือยื่นให้นายทะเบียนทราบภายในระยะเวลา ดังกล่าวด้วย</p> <p>ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการ ให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง พรรคการเมือง อาจทำหนังสือขอขยายเวลาออกไปตามที่เป็นก็ได้ แต่ เมื่อรวมแล้วต้องไม่เกินสามสิบวันสิ้นปีกำหนด ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เมื่อครบระยะเวลาตามวรรค หนึ่งหรือครบระยะเวลาที่ได้รับการขยายแล้วพรรค การเมืองได้ยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรค การเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรค การเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งสาขาพรรค การเมือง ไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้ การยื่นขอขยายระยะเวลาตามวรรคสองให้ทำเป็น หนังสือยื่นก่อนยื่นก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่จะต้อง ปฏิบัติ และให้นายทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลา ได้ แต่ในกรณีที่ไม่อนุญาตให้เสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย</p> <p>การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ตามมาตราที่มีผลกระทบต่อ พรรคการเมือง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการที่จะ วินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อ วินิจฉัยได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>	<p>มาตรา ๑๓๓ ในระหว่างที่พรรคการเมืองไต่ยัง ดำเนินการตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔)</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
(๖) และ (๗) ไม่ครบถ้วน ห้ามมิให้จัดสรรเงินสนับสนุน จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรค การเมืองนั้น			
มาตรา ๑๓๔ ในวาระเริ่มแรก การจัดสรรเงินให้ พรรคการเมืองตามมาตรา ๗๗ (๓) ให้จัดสรรให้พรรค การเมืองภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้น ภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
มาตรา ๑๓๕ ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง สำหรับพรรคการเมืองที่ขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรค การเมืองภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่มีสภาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา ๓๓๓ และมาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับ เลือกตั้งตามมาตรา ๔๙ ของพรรคการเมืองดังกล่าว ประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองอย่างน้อยสี่คน และตัวแทนสมาชิกจำนวนเจ็ดคนซึ่งอย่างน้อยต้องมี ตัวแทนสมาชิกที่พรรคการเมืองมีในแต่ละภาคตามที่ คณะกรรมการกำหนดและในกรณีที่มีตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดแล้ว ตัวแทนสมาชิกดังกล่าวต้อง เป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ในกรณีที่มี ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่ถึงเจ็ดคน ให้ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดทั้งหมดเป็นตัวแทน สมาชิกด้วย	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ
มาตรา ๑๓๖ ในการเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมือง สำหรับปีแรกที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้	นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการ	เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับสาขาพรรคการเมืองของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐	มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>บังคับตามมาตรา ๑๓๒ (๔) พรรคการเมืองจะเรียกเก็บค่า กว่าอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๑๕ (๑๕) ก็ได้ แต่ต้องไม่ น้อยกว่าห้าสิบบาท</p> <p>ในการเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคตามมาตรา ๑๓๒ (๔) พรรคการเมืองใดมิได้มีข้อบังคับกำหนดให้เรียกเก็บเงินค่า บำรุงพรรค หรือกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราต่ำกว่าที่ กำหนดในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าข้อบังคับของพรรคการเมือง นั้นกำหนดให้เรียกเก็บในอัตราตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>เลือกตั้ง</p> <p>คณะกรรมการ การเมือง สภา นิติบัญญัติแห่งชาติ</p> <p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>	<p>ควรกำหนดมาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๗) เป็น “จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติพร้อมทั้ง แจ้งรายการตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ได้มีการจัดตั้ง สาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แต่จัด ต้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๓๒ และให้แจ้งเป็นหนังสือยืนยันให้นาย ทะเบียนทราบภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย”</p> <p>เงื่อนไขการชำระค่าบำรุงดังกล่าวจะบังคับใช้เฉพาะแต่สมาชิกของพรรค การเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามกฎหมายนี้ หรือจะบังคับใช้กับสมาชิกของพรรค การเมืองที่มีอยู่เดิมด้วยหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติ</p>
<p>มาตรา ๑๓๗ ให้โอนบรรดากิจการ เงิน หรือทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ภาระผูกพัน และงบประมาณของกองทุนเพื่อ การพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการ เลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นของกองทุนเพื่อการ พัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		
<p>มาตรา ๑๓๘ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไป จนกว่าคณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้น ใหม่ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่ วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ</p>	<p>ไม่มีผู้เสนอความเห็น</p>		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
<p>มาตรา ๑๓๙ ให้อธิบดีกรมสรรพากรออกหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง และกำหนดวิธีการหักค่าลดหย่อนตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๑๔๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินการทางปกครองหรือดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่</p> <p>การกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ถ้าการกระทำนั้นยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการเลือกตั้ง และศาล มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับอยู่</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		
<p>มาตรา ๑๔๑ บรรดาผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตาม</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (มาตรา)	ผู้เสนอความเห็น	ความเห็นที่เสนอ	ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญ
<p>ระยะเวลาที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้น ผู้ใดถูกต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลาที่ถูกห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ถือว่าผู้นั้นถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้โดยให้นับต่อเนื่องไปจนครบกำหนดตามระยะเวลาที่ถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p>			
<p>มาตรา ๑๔๒ ให้คณะกรรมการดำเนินการเพื่อให้มีระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ระยะเวลาดังกล่าว มิให้นับรวมระยะเวลาที่มีการเลือกตั้งไม่ถึงห้าคนเข้าด้วย</p> <p>ในระหว่างดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้บรรดา ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ และคำสั่ง ของคณะกรรมการเลือกตั้ง หรือของนายทะเบียน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	ไม่มีผู้เสนอความเห็น		